

THIS VOLUME IS REPRODUCED
BY CONSENT OF THE HENRY E.
HUNTINGTON LIBRARY AND ART
GALLERY AND MAY NOT BE
REPRODUCED BY OTHERS WITH-
OUT FORMAL WRITTEN CONSENT
FROM THAT INSTITUTION.

1 2 3 4
INCHES

LATINÆ
GRAMMA.
TICAE PARS PRIOR,
SIVE
ETYMOLOGIA LA.

tipa in usum rudiorum.
Authore Andrea Duncanio.
Necessaria nescire necesse est, qui non
necessaria didicerunt.

EDINBURGI
EXCVDEBAT ROBERTVS
Walde graue Typographus
Regius. 1595.

Cum Privilegio Regio.

Summa & ordo Librorum.

Sex Primiis libris explicantur dictiones variatae:

1. Nominum genera.
2. Nominum declinationes.
3. Adjectiva: item nominum Comparationes & derivationes.
4. Pronomina.
5. Verba.
6. Participialia & Participia.
7. Dictiones non variatae.

MAGNIFICO,
AC VERE NOBILI
DOMINO, D. IOHANNI,
Comiti Cassilissæ, Kennedi Re-
gulo, Baroni in Dunure, &c.

Carictæ Praefecto, ac Collegij
apud Andreapolin (cog-
nomento Servatoriani)
Patrono,

Domino suo amplissimo, Salutem
in Christo sempiternam.

Rudiende teneræ in-
veniuti admotus, (il-
lustriss. Comes) Nihil
prius habui, aut anti-
quius, quam ut proxi-
mè ac secundum pie-
satem quam brevissima, blandissimaq;
via Grammaticæ stadium decurreret,
propositumq; finem assequeretur. Nam

EPISTOLA

flagitium mihi semper visum est, tene-
ra illa ingenia, cum facilis compendio,
atq; absq; acerbitate, Grammatices po-
mæria invisere possent ac perlustrare,
per obscurarum regularum, ac spinosa-
rum questionum farraginem fastidij
plenam quasi invitatos ac reluctabundos
non absq; ipsius docentis molestia urge-
re. *Quid enim?* Ego-nè viatori ali-
cui me itineris ducem professus, cum fa-
cile institutum iter decurrere possit, si
per salebras ac invias solitudines cir-
cumducere: num esset, cur semibi
multum putaret obligatum? Nec mi-
norem fieri iniuriam deierare ausim,
mollissi ac herbescenti etati, dum re-
gularum istarum prolixitate ac multi-
tudine, & obscurarum, superfluarum-
que exceptionum ac glossarum farrag-
ine sic deprimuntur: ut quosdam in
Scholam deducere, & carnificinacui-
piam admovere, perinde esse videatur.
Hoc me (fatior) plurimum movit, ut
de huius mali remedio serio cogitarem,

atq;

DEDICATORIA.

atq; hoc tandem quicquid est, rude qui-
dem ac impolitum, sed capti puerorū,
quibus tantummodo scripsi, satis (ni-
fallar) accommodatum, procuderem.
Aegrè enim me supra modum habet,
quando tenera illa ingenia cum prolixie
illis ac non necessariis glossematis, obscu-
risq; versibus collectari, aegrè ad fru-
gem aliquam eluctari video. Gramma-
tici enim recentiores artem suam regu-
lis ac glossis usque adeò adauxerunt, &
obscurarunt, ut puer etiam fælici satis
ingenio, in plerisq; ludis trivialibus,
vix tandem multorum annorum spa-
tio eandem dignè absolverint. Iam ta-
cco eos qui hisce incommode deterriti,
tam vastum ac immane pelagus aut in-
gredi exhorrescant: aut ingressi, è me-
dio cursu regrediuntur. *Quod ad me*
attinet, formam illam, ac verba, qua
facillima planissimaq; erant, sequitus
sum: capitale ratus & flagitij plenum
rem sua natura difficultem ac isti etati,
cui scribimus, nimis obscurā, phraseos

4

ac

EPISTOLA

ac formæ tenebris obscurior em reddere. Cui enim dubium est, quin præcepta Grammaticæ, cum rudi atati informa de duntaxat dicata sint, quam aperi-
tissima orationis forma proponi debe-
ant? Ideo quod ea versibus homines
quidam complexi sint, quid sibi ques-
erint, nescio. Hoc tamen scio, nile esse
absurdius quam materia obscuræ ob-
scuri oriforma superinducta, omnia te-
nebris involvere & obscurare. Rec-
res enim illi ac laudatissimi huius artis
professores soluta oratione regulas suas
exposuerunt. Nec temere: num iam
plene aū planè quod opus est, versu ex-
primere, quam prosa? Scis, (illustriſſ.
comes) eos qui Grammaticas leges ver-
su proposuerunt, adeò obscuræ ac muti-
lariè id ipsum præstisſe, ut ad explen-
dum & explicandum quod versus di-
cere nequisset prosa interpres necessariò
accersenda foris: ut idem bis esset di-
scendum: primò versu, obscurè: secun-
dò prosa, planius. Nonne satius fuerat

ab

DEDICATORIA.

ab initio, artem quaerudibus & incipi-
entibus tradenda est, remota omni ob-
scuritate, semel proponere? Cum ver-
sus & obscurus sit, nec omnia comple-
ti possit, & ea ipsa quæ complectitur,
prosa deinde explicanda sint. Quare
cùm in artibus tradendis perspicuitas
maximè requiratur: obscuritatem isto-
rum carminum, ineptorum in multis,
& semi-latinorum effugi. & quam fa-
cillima simplicissimaq; oratione singu-
las regulas exposui. Hic te appello (il-
lustriss. ac prudentiss. Comes) num ex-
istimas teneram atatem, & iam suba-
maras literarum radices degustare in-
cipientem, obscuritate non necessaria,
ab ipso limine esse deterrendam: Aut
Iuventam, ataris florem, tam eruditio
saculo, & tot linguarum ac discipli-
narum generibus exuberanti, præcep-
tis Grammaticorum tamdiu deteren-
dam? Vnde, cum omnia ad puerorum
capitum ac profectum hic accommodanda
essent, obscuras & oriosas regulas, ex-
ceptis.

EPISTOLA

ceptionesq; aut prorsus recidi; aut ita
temperavi, ut rudibus nostris nullam
deinceps molestiam sint allatae. Anic
omnia cavi, ne mollia illa ac nondum
subacta ingenia, ullo pacto gravarem-
tur: interdumque de iusta artis via,
quam Dialectica methodus prescribit,
paululum deflexi, ratus satius esse, &
ab officij Religione minus alienum, ab
artis ordine discedere, quam puerorum
utilitati minus servire. Omnia tamen
sic explicavi, ut Despauterij vestigia
tanquam Thesefilum sequutus, ex eius
laboribus omnia propè hauserim: ne a-
dolescentibus Grammatices Despau-
terianæ studiosis, aut Despauterium pro-
fessis, profitenibusve, ullum preiudici-
um afferrem, morāve studiorum inij-
cerem. Ut hoc laboris quicquid est, De-
spauterij: meam duntaxat esse lucem &
brevitatem libere atq; ingenuè fatear.
Nostrum autem hoc scriptum quale-
cunq;, quod sentio quam sit exiguum,
sub tuo nomine ac auspicijs, (illust: Co-
mes)

DEDICATORIA.

mes) in usum iuuentutis nostræ, prælo
subjicere, ac luce donare placuit. Non
quod tibi potest esse ulli usui (tuis qui-
dem fortasse:) aut quod dignitati tuae
ac nominis existimationi (satis alioqui
amplæ ac celebri) ex puerilibus hisce
initijs, quicquam accessurum arbitra-
rer: sed quod ea sit prudētia tua fama,
authoritas, ac gratia apud omnes lite-
ratos, ut quæ tu approbaris, qui impro-
bare vellet, calumnias eius ac sycophā-
tias in tuum nomen incurrentes, facile
repulsum iri: nostrumque hunc la-
borem civibus nostris, ac iuventuti tui
nominis ceteroqui studiosissimis, com-
mendatiorem, & contra invidorum
morsus tutiorem fore augurarer. Ac-
cessit summa tua humanitas, & in li-
teras, literatosque omnes amor, qua
tantam mihi fiduciam ingeneravit, ut
tuam Celsitudinem appellare, atq; in
gravissimis tuis occupationibus te huic
lucubrationi, patronum advocare non
dubitaverim. Quodquidem si qua soles
bu-

EPISTOLA

humanitate, complexus fueris, non modo magno me à te beneficio cumulatum existimabo: verum confido inde fore, ut huiusmodi Spiritum animamq; nostrum calamo affles, ut Gramatices quod superest (sicubi occasio detur) nostram limam sic sensurum, atq; absq; tropida-
tione aut rubore ullo in lucem ac ho-
minum conspectum proditurum. Deus
Opt: Max. celsitudinem tuam prote-
gar, suoque Spiritu in omnibus regas,
omni deniq; benedictionum genere cu-
mulet per Iesum Christum Dominum
ac Servatorem nostrum. Amen. Va-
le Comes Nobilissime. Deidono, Ca-
lend. Mart. 1594.

T. C. Addictissimus
A. D.

CLARISSIMIS
CONSULTISSIMIS
QUE VIRIS D. PRÆFE-
CTO, Consulibus, Senatui, Po-
puloque inclytæ Republicæ
DE IDONANÆ,
S.

FFLVXIT
jam trienni-
um, (clarissi-
mi, charissi-
mique viri,) ex quo ad vos
adductus sum
Iuuentutis ve-
stre cum despauterianis Grammat.
colluctationes vidi: vidi, & indolui
tam proba ac felicia ingenia, rebus
multum operæ non multum fructus
allaturis, obtundi & derti. De re-
medio

EPISTOLA.

dio cogitare cœpi, tandemque hoc quicquid est, illorum causa dedi. Familiaria sunt omnia & in medio posita: versus nullus. Quid versus in his, nisi obscuritatis & difficultatis parens? Obtenditur forte memoria, versusque ei melius servire contenditur. Servit forsitan, sed memoriæ verborum: rerum memoriæ nil æque officere, ac obscuritatem, prolixitatemque, quæ a versu sunt, novit, quisquis quicquam recte novit. Versum ergo, redundantiaque omnia & obscura, abesse placuit: ut nil jam sit, quod difficultatis nomine pertimescant tenelli isti, aut quicquam expectent, nisi quod ad latini purique sermonis in loquendo & scribendo usum (utpote grammaticorum finem) proprie est accomodatum. Tot enim regulas cumulare, aut græcisimos & exceptiones omnes persequi, & vanum, & supervacaneum existimavi. Quid

hæc

EPISTOLA.

hæc, & plæraque id genus ad eos, qui ad mercaturam, ad nauticam, ad agriculturam, ad sartoriam, aut sutoriam suas cogitationes dejiciunt: aut qui etiam altius aspirant. Quid multis? Potissimum cavi ne in his nimis Grammaticus existimarer. Prolixitas illa ac nimia diligenzia in Grammaticis, quid emolumenti habet, nescio. *Quicquid præcipes, esto brevis,* (inquit ille.) Si cui placet prolixitas, in bonorum auctorum usu, non in Grammaticorum præceptionibus suaderem illam conjectari. Via expedita quantum fieri potest, esse debet. Loquatur circumforaneus e fæce, *Andreas apolin* iturus, utram viam ingressurus sit? Expeditam, planam? an absque necessitate, longam, perplexam, salebris ac anfractibus impeditam? At ad sermonis usum Grammatica via est. Cur igitur, Scholarchæ, tenellos illos rectam vi

am

EPISTOLA.

am vos poscentes non recta ducitis
Qua conscientia per ambages, avi-
asque solitudines ac multiplices vi-
arum flexus circumducitis? Ergo
(ut ad vos veniam, honorati viri,
quos affari cepi) cum labor hic ju-
ventutis vestræ causa susceptus sit,
danda vobis est opera, ne frustra
susceptus, aut male collocatus vi-
deatur. Quin este ijs autores, ut
quod ipsorum commodo factum
sit, in commodum suum vertant.
Ante omnia viam pietatis ijs præi-
te: (nam impietati Dei ira & ex-
ecratio comes est.) Orate Deum, ut
vobis, illisque benedicat. (Quid?
Vultis beneficium, nec vultis pete-
re?) Adsit interea studium in illis
monendis & castigandis. Absit in-
dulgentia. Quorsum indulgentia
nisi ad Gemonias & furcas? Parcitis
virgis? At animabus vestris non
parcitis. Hanc vestri officij partem
ad scholarum rectores forte trans-
feretis.

EPISTOLA

retis. At qua lege? Vobis præcepit
Dominus flagris subigere: induit
vobis (parentes) hoc jugum: num ju-
gum Dei exuetis, ut illi induant?
Quo jure? dubito, num ullo: imo,
scio, nullo. Schola ludus est, non
carcer, aut carnificina. Amore al-
liienda sunt tenera illa ingenia,
non trahenda timore. Alioqui, mi-
nime mirum est plerosque, ubi sui
fiunt, literas tanta cum bile ac acer-
bitate ingestas, cum bile egerere
& detestari. Parentes, vestra inter-
est, ut liberi ament scholam. Num
id facient fletus & flagra? An non
satius est, ut scholam frequentare,
quam domi latitare malint? Quasi
vero id sitis assequunturi, si domi in-
dulgentia, in schola terror ac feru-
læ dominantur! Videbor forte mo-
vere camarinam: sed videbor modo
nec camarina est. Verum de hoc i-
terum, ubi opus. Iam satis. Tan-
tum in præsens volo hoc esse pig-
nus

EPISTOLA

nus ac monumentum benevolen-
tiae meæ erga vos vostrosque, ob-
servantiaeque nullo unquam tempo-
re intermorituræ. Valete in Chri-
sto, christianiss. viri.

Vester in Christo Iesu,
A.D.

LECTORI.

Pleraque rudi etati minus necessaria, minutio-
ri forma expressa alicubi textui subiecimus, a-
licubi ad marginem adiecimus: Ad calcem re-
rò libri, sylrà vocum & exemplorum reiecimus: ut
intelligatur à tencioribus ingenij: tuto ea in pra-
senis negligi posse. Omnia enim eo modo & moderati-
one placuit fieri, ut nec esset quo minores gravari,
nec deesset tamen, quo maiores & prolectiores ex-
erceri possent. Evidem non sum nescius puerilia hac
ac crassa doctorum palatis minus sapitura: Sed ig-
noscant mihi docti, pueris duntaxat nostris hac scrip-
si. Scio cibum puerorum deliciorum palatis solere
rarò placere. Sed bonus paterfamilias non desinit ob-
id, que commoda sunt teneris suis alumnis propone-
re. Cui curæ sunt delicie, sectetur delicias suas: no-
stris abstineat. Laetitia hac ac rudia (cuiusmodi grā-
matica omnia debere esse contendō) teneris nostris
parata sunt: rescantur firmiore cibo, quibus libet,
ac licet: nostra nostra servient. Vale.

AD ANDREAM DVN- CANUM DE IPSIUS ETYMOLOGIA.

Svb falce est sperata seges, jam spes mihi res est
Certa, notæ sunt hic divitis ingenij.
In tenui labor est inquisitæ gloria facili
Major, materiem quam superarit opus.
Nec tenuis labor est, ædem signasse laremve
Cotycidis nymphis, nec sine laude labor.
Fundamenta locas structuræ firma futuræ:
Fac etiam rectum moenia juncta ferant.
Ornamenta portes structuræ recta ferenti
Induere, & vocum dicere quis numerus.
Omē in hoc opere est, hic mollia corda moratū,
Nominis è latebris eripiens etymon
Fecisti jucunda tuis, DVNCANE, mereri
Perge tibi quantum gloria Grammaticæ est.

R. W.

ALIUD EIUSDEM.

Et molem & faciem rebus natura creatis
Fecit, erat magni numinis istud opus.
Non ea vis homini, non est imitabile numen:
Ille prius facta de traibe fingit opus.
Nec minus, hac etiā sinuquam clementa fuissent,
Ista manus formam, materiemque daret.
Cede igitur dites pluteos, Duncane, fruamur
Delicijs docti pluribus ingenij.
Vtere divitijs animi: sic tu, geniisque
Iste tuus maneat, cum genioque liber.

*R.W. Primarius Colle-
gij Leonardini.*

AD ANDREAM DVNCA-
num virum amiciss. de re
Gram. scribentem.

Plus in pondere, quam in specie:
judicium quintiliani.

Fundamenta latent, et si molimine magno
Iacta sient, magni laus latet atque operu.
Succedunt alij superu ad fastigia, quorum
Lucet honos, oculis ingeriturque hominum.
Est utrisque labor, sed laus non aequa labori:
Arbitrio res stet, Quintiliane, tuo.
Pondere quoque suo constent, & in his & in illis
Non minus est operae, non minus est meriti.

ALIVD,

Magnos magna decent.
AVgusto quidnam in terris augustius? & quis,
Quantusque Iulius fuit?
Quid Prisci, Festus, Vatro, & vetus ordo Senatus
Latinitatis, & Togæ?
Innumerique alij venientibus ordine faciliis
Doctrina & arte nobiles?
Atque alios inter Latij magna incrementa
Quid Scaliger? Quid Lipsius?
Quem laus magna fuit, scribendo anquirere laudem
De literis, de vocibus.
Magnos magna decent. Parram quis dixerit ergo
Artem hancce litterariam?
Te quoq; scribentem quis non Heroibus addat
De Litteris, de vocibus?
I. IONSTONVS, S.S.Theol.
Professor.

Decodem. T.R.

VT flentē in somnos nutrita inducat alumnum
Murmure demulcer rauco; & acitisq. susurris:
Os pueri & tenerum formans, balbutit ineptis
Vocibus: haud aliter se in fratre abject auctor:
Nec sibi, sed pueris prudens se attemperat unis:
Priscos atque novos, neutrosque imitatus, & ambos

Aliud ejusdem.

ORa habuit mediis arentia Tantalus undis,
Sustinuit pomis appositis que famem.
Scotia abundat, eget prima scriptoribus artis,
Principiant, quæ non percipiunt pueri.
Non hic ad aspectum, sed convivator ad usum est:
Esuriem his pomis pellit, aquisque sitim.
M. T. RAMSÆVS, Minist. Evang.
Iesu Christi.

ALIVD. I.E.

SILector petis, ut petis profecto,
Quid tandem fuit, hic novus magister
Cur a Grammaticæ rei peritis
Post tot Grammaticas subinde scriptas,
Suam istam in medium quoque exhiberet?
Actuni nempe agere hac potest videri
In causa, nisi forte credit illud
Primam artem benè neminem dedisse:

Nequaquam. Sed adhuc tamen doceri
Posse illam meliusculè arbitratur.
Quod an præstiterit, tuum est videre.
Ergo per salebras laboriosas
Anfractusque, (velut ferunt Vlyssem
Erravisse procul, diuque, donec
Troiae ab excidio reverteretur:)
Palantem miserè hactenus tenellam
DVNCANVS revocare vult juventam,
Callem in per facilemque, simplicemque,
Rectum, molliculumque, perbrevemque.
Nec non quem rudibus putat tenendum
Doctorum chorus oppidò virorum.
Quare quis tetricâ amplius senescat
In Despauterii Schola, teratve
Doctrinale Dei deindè, qui non
Malit nunc quoque, frugibus repertis,
Cum Porcis fatuas vorare glandes.

Io. Echlinus, Phil. & eloquent. Professor.

Aliud. D. L.

QVÌ parva cupit è scintilla educere flammat
Non adhibet quævis in nutrimenta, nec vnum
In cumulum (licet apta igni) quæque obvia cogit:
Ne nimia depresso extinguat mole favillam.
Ergo cui ingenij est puerilis cura colendi
Comissa: exemplo hoc discas ratione quid annis
Conveniat recta primis. Num major alendi est
Corporis infantis virtus nutricis, an illa

Quæ

Quæ tua? dum tenera primaque virescit in herba
Ingens illa animi (ut teneri) vis, quam foret, cheu,
Perdere stultitia scelus, atque injuria summa!
Euge igitur dilecte probis, DVNCANE, laborem
Hunc probo, quo veluti præmansis mollia pascis
Ingenia hæc escis, ad hibes parvæque favendæ
Scintillæ, & magnæ accendendæ accommoda flammæ,
Nec teneram prima segetem corrumpis in herba.

D. Lyndesius, S. S. Theologie candidatus.

LIBER DE SE.

Probis placebo: nil moror improbos,
Nec miror. Heus tu! num Deus ijs placet?

AD ZOILVM.

Si pro sim rudibus: rudes me amabunt:
Si pro sim rudibus, sapis? probabis:
Cui ergo, ô Zoile, iure displicebo?

INTERPUNCTIONVM

& distinctionum note.

Comma, incisum seu virgula, est imperfectæ sententiae symbola: & sic notatur,

Parenthesis, i. interpositio, est etiam incisum, duobus semicirculis comprehensum, sic, ()

Colon seu membrum, perfectam quidem sententiam significat, sed cum alia conjunctam, duobusq; punctis signatur, sic:

Periodus, i. ambitus, perfectæ quidem sententiae est signum, initiumque ejus notatur maiuscula litera, finis autem puncto post novissimam literam, ad imam partem posito, sic.

Notæ admirationis & interrogationis periodi etiam sunt: nota admirationis ut! interrogationis, ut? Unionis autem nota sic - ut ante-volans.

Errata sic corrige.

Pag. 18. lin. 8. lege. at e, habet es, in genitivo pag. 20. lin. 4. expunge s.
p. 28 l. 4. expunge penult longa. p. 42. l. 10. in marg. lege, plural. præter-
quam. p. 56 l. 11. noster vero & vester p. 78 l. 17. prescribo. pro præ-
scribo p. 40. lin. penult, expendo. In Append. pag 7 lin. 26. stemma.

GRAMMATICÆ LA- TINÆ PARS PRIOR.

SIVE

Etymologia Latina.

Rammatica est ars re-
& loquendi: Ejus duæ
sunt partes: Etymolo-
gia et Syntaxis.

Etymologia dictio-
nem tractat.

Dictio ex syllabis: Syllabæ ex lite-
ris conflantur.

Literæ sunt: a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l,
m, n, o, p, q, r, s, t, v, u, x, y, z.

Suntque Vocales & Consonantes;
Vocales quinque a, e, i, o, u.

Ex quibus dipthongi quinque a
o, au, eu, ei.

Consonantes b, c, d, f, g, k, l, m, n, p,
q, r, s, t, x, z.

Suntque mutæ & semivocales.

B Mutæ

Etymologiæ
dictio, syntaxis
oratio pro-
posita est.

v, est confor-
nans, vapor
evanescit:
u Vocalis,
bustum.

2 ETYMOLOGIA

Mutæ *b, c, d, f, g, k, p, q, t*.

Semivocales, *l, m, n, r, s, x, z*.

Semivocales sunt liquidæ & duplices.

Liquidæ *l, m, n, r*.

Duplices *x, z*.

Ex literis fiunt Syllabæ, ex syllabis dictiones: ut dictum est.

DE DICTIONIBVS.

Dictio est pars orationis significans: ut *Homo, Lapis*.

Dicuntur vultus partes orationis. Dictionum genera sunt octo. Nomen, Pronomen, Verbum, Participium, Adverbium, Præpositio, Interjectio, Coniunctio.

Ex his quatuor variantur, Nomen, Pronomen, Verbum, Participium.

Totidem non variantur: Adverbium, Præpositio, Interjectio, Coniunctio.

Ex his, quæ variantur, tres variantur per genera, & casus, i. declinantur scz. Nomen, Pronomen, & Participium.

Vna variatur per modos & tempora, i. conjugatur: nimirum, Verbum.

DE

*i. Consona,
est etiam du-
plex: maior,
lubo.*

*Dicuntur vultus
partes orationis*

LATINA.

3

DE NOMINE.

Nomen est rei appellatio declinata, sine temporibus: ut *Lapis, Domus*.

*Rei appella-
tio, i. dictio
quæ res ap-
pellatur.*

Nomen est duplex: substantivum & Adjectivum.

Substantivum est, quod per se substantiat, & additum verbo perficit sensum: ut *equus*. Perfectus enim est sensus, *Equus currit*.

Adjectivum, quod non consistit sine substantivo, Nec additum verbo sensu perficit: ut *albus, bonus, fælix*: Nō enim est perfectus sensus, *albus currit*.

Rursus Substantivum, est Proprium & Appellativum.

Proprium seu singulare, vnius nomen est: ut *Virgilius, Roma*.

Appellativum seu commune, est nomen multorum: ut *Homo, urbs*.

Porro, proprium nomen, ut plurimum caret plurali numero.

Nomen declinatur, & comparatur.

Declinatur per genera, numeros, & casus.

Genera præcipua sunt quinque: Masculinum, fæmininum, neutrum, commune, & omne.

Gene-

4 ETYMOLOGIA

Significatio-
ne Ioan-
nes cognosci-
tare esse mas-
culum, quia signifi-
cat virum.
Terminatio-
ne vulpes in-
telligitur esse
fœmin. quia
terminatur
in ea.

Cognoscuntur etiam auctoritate classi-
corum scriptorum: verum modus iste est ali-
enus ab arte.

Cujus generis sit nomen per signifi-
cationem, ex his regulis cognoscitur.

REGVLÆ GENERALES EX SIGNIFICATIONE.

1. Regula de viris: cuius tres partes.

1. *Proprium viri nomen est masculinum: ut, Iohannes, Æneas.*

2. *Proprium viri officium seu attributum, est etiam mascul. ut, Nauta, Scriba, Augur.*

3. *Nomina Deorum, Angelorum, & Ventorum, sunt itidem masculina. Causa est, quia facie viri pinguntur.*

Nomina Deorum: ut, hic Mars, Cupido.

Angelorum: ut hic Vriel, Raphael, Gabriel, Beel-zebub.

Ventorum: ut, Boreas, Aquilo.

2. Regu-

LATINA.

2. *Regula de Fœminis: cuius.*

Tres partes.

1. *Proprium fœminæ nomen est fœmininum: ut, hæc Glycerium, Iesabel.*

2. *Proprium fœminæ officium, seu at-
tributum, est etiam fœmininum: ut,
hæc Nutrix, Obstetrix, soror, mater,
vxor, socrus.*

3. *Nomina Dearum & Nympha-
rum, sunt similiter fœminina: Causa est
quia facie muliebri pinguntur.*

*Nomina Dearum: ut, Iuno, Pallas
Venus, Tellus.*

*Nympharum: ut, Echo, Alecto,
Calypso.*

*Nomen virumq; sexum significans,
sæpè est communis generis: ut, conjux
parens, miles, vates, ciuis, comes,
adolescens, sacerdos.*

*Fluvij nomen est masculinum: ut,
Tybris, Sequana, Garumna, Al-
bula.*

*Porrò, proprium nomen recipit interdum
genus communis nominis: ut, Albula mas-
culinum*

ETYMOLOGIA

linum est, quia fluvius. At OVID. *Albula pona Deo*, quia (aqua) intelligitur. *Eunuchus*, masculinum est, at TERENCE. *Eunuchum suam*: quia subauditur (*Comædia*.) Ita *Bubo* est masculinum, at VIRGIL. *Sola Bubo*: quia subauditur (*aus*) generale nomen.

Insularum, Vrbium, & Regionum nomina, sunt fæminina.

Insularum: ut, Samos, Rhodus, Gyarus, Pathmos.

Vrbium: ut, Ephesus, Corinthus.

Regionum: ut, Ægyptus, Europa, Africa, Asia, America.

AT,

Pluralia in(i) sunt masculina: ut, Parisij, Philippi, (orum.)

Pluralia in(a) sunt neutra: ut, Hierosolyma, Bactra, (orum.)

Arborum nomina sunt fæminina: ut Pomus, Pyrus, prunus.

AT,

1. *Acer, thus, robur* sunt neutra.

2. *Suber*, masculinum aut neutru.

Nota nomina in *arbo*rem, eadem in *um*, fructum significare: ut *Pomus*, arbor: *Pomum* verò, illius arboris est fructus.

HAC.

LATINA.

7

HACTENVS REGVLÆ GENERALES EX SIGNIFICATIONE: SEQUUNTUR REGULÆ SPECIALES, EX TERMINATIONE. ET PRIMO, SECUNDUM ORDINEM VOCALIUM A, E, I, O, U.

A Prima declinationis, est fæmininum: ut, Stipula, mustela, anguilla.

AT,

1. Pleraque græca in (a) sunt masculina: ut, Cometa, planeta, sequua, Sophista.

2. Pascha, est neutrum.

* (A) tertiae declinationis est neu. Omnia hæc sunt græca. trum: ut, scoinma, Apostema, malagma, aroma, (atis.)

* (E) Primæ declinationis est fæmininum: ut, Pentecoste, Epitome, Omnia hæc græca. Grammatice.

(E) Tertiæ est neutrum: ut, Conclave, mantile.

* (I) Singulare neutrum est: ut, gumi, Sinapi.

(O) Est masculinum: ut homo, cento, tyro.

A

Talpa, damus & pantheræ, sunt masc. aut fæmin.

E

Omnia hæc græca.

I

Hæc omnia indeclinata.

O

AT

• ETYMOLOGIA

A T,

1. **Pondo**, est neutrum.
2. **Caro**, & **verbalia** in (io) **similia**.
que sunt **fæminina**.
Verbalia: oratio, disputatio.
Similia: Talio, Vnio, Communio.
3. (Do) & (go) sunt **fæmin**: ut formido, sartago, siligo, fuligo. Sed ordo, harpago, & ligo sunt **masculina**.
(V) est **neutrūm**: ut, cornu, tonitru.

Hæc verba-
lia forman-
tur a supino,
u mutato in
(io) ut oro,
oratu, oratio.

Margo, car-
do & cupido
pro cupidita-
te, sunt **mas-
culina**.

V. Indeclinata
sunt singul.

HACTENVS VOCALES,
sequuntur consonantes.

C, **D**, **L**, **T**, sunt **neutra**: c, ut lac: d
ut quid, aliquid: l, ut tribunal,
cervical, nihil, nil: t, ut caput.

A T,

1. Halec, **fæminin**. aut **neutrūm**.
2. Sol, mugil, **mascul**.
3. Sal, **mascul**. aut **neutrūm**.

VM est **neutrūm**: ut, mancipium,
scortum, pomum, Gandavum, Rhe-
num.

At viri nomen est mascul. fæmina,
fæ-

Excep.

LATINA.

9

fæminin. **Vir** **nomen**: ut, **Pægnium**.

Fæmina: ut, **Glycerium**.

AN, & **IN**, sunt **masculina**: ut
Titan, Pæan, Delphin.

EN est **neutrūm**: ut, **Fulmen**, flu-
men.

1. *At Peeten, ren, splen, & lien,*
sunt mascul.

2. **Syren**, est **fæmininum**.

ON secunda declinationis est **neu-
trūm**: ut, **Idolon**, **colon**.

ON tertia declinationis est **mascul**.
ut, **dæmon**, **helicon**, **canon**.

At Icon & sindon sunt fæmin.

AR est **neutrūm**: ut, **Iubar**, **laquear**

ER est **mascul**. ut, **cancer**, **anser**,
passer, imber.

On.
Hæc græca
sunt, & latini
vertunt in
(um) Thea-
tron vel the-
atrum.

Excep.

R

Ar.

Br.

A T,

1. **Nomina fructum terre signifi-
cantia**, sunt **neutra**: ut, **Papaver**,
cicer, **piper**: **Cucumer** tamen est
masculin.

Excep.
Inter masc.
aut fæmin.

2. **Neutra item sunt**, **vber**, **iter**, **ver-
ber**, **ver**, **spinter**, & **tuber**:

12.

ETYMOLOGIA

I^o *IR, est mascul. ut Vir, Martyr.*

Or *O R, est mascul. vs, color, rumor,
candor.*

AT,

Excep. 1. *Arbor, est fæmininum.*
 2. *Cor, ador, marmor, & æquor,*
sunt neutra.

vr *V Rest neutrum: v; murmur, gut-*
tur.

Turtur tua,
spud Poet. *At furfur, vultur, turtur, sunt masc.*
18. *Animas de lata, tunc in agmina*

*A S prima declinationis, est mascul.
vt, Sanas, Boreas, Tiaras.*

AS tertiae declinationis, est fæmini.
vt, Caritas, facultas.

AT,

1. **Fas, nefas, & vas vasis, sunt
neutra.**
2. **Vas, vadis, as, adamas, & cle-
phas, sunt mascul.**

ES *latinum*, *fæminin.* *ur*, *Apes*,
moles, *sedes*, *cædes*.

AT,
Excep. At compes 1. Tudcs,poples,pes,aries,paries
femin. pal-

LATINA.

palmes, limes, stipes, fomes, ter-
mes, traimes, merges, gürges,
cespes, *sunt masculina;*

2. Dies, est mascul. aut feminin.

3. *Æs, est neutrum.*

IS, est femininum: ut, bilis, vallis, cassis. Is
Hæc cassis,
(idis) At hic
cassis (is) (i)

AT,

7. *Piscis, axis, glis, callis, vermis, orbis, vectis, sanguis, fustis, mensis, collis, caulis, follis, pollis, ensis, cassis, vomis, lapis, canalis, & vnguis, sunt masculi.* Excep. Vomer & pius. compositi.

2. *Terminata in (nis) sunt etiam mascul. Ignis, panis, funis, crinis. Finis tamen, clunis, amnis, ciuis puluis, corbis, anguis, & torquis, sunt mascul. aut fæminin.* ex a*siè*, sunt masculina: Tressis octufsis, decussis, centussis, semissis.

os, est mascul. *vt*, *flos*, *ros*, *mos*. *os*

A.T.

2. *Os,oris, & os,oris, sunt neutra.* Excep-

2. *Græca quedam sunt neutra: ut E-*
pos, Cahos, melos.

3. Arbos, cos, & dos, sunt farmin. Arbos vel
ar.

V.S.

12 ETYMOLOGIA

vs.

*Vs secunda aut quarta declinatio-
nis est masculinum:*

*Secunda: vt, cervus, manus, vi-
tellus.*

Quarta: vt, casus, census, sensus.

AT,

Excep.

1. *Pleraque quæ græcæ in (os) exe-
unt sunt fæmin. vt, Papyrus, E-
remus, byssus, abyssus: græcæ (os).*

2. *Domus, vannus, humus, colus,
alvus, tribus, manus, porticus, &
*acus, (us) (ui) sunt itidem fæmi.
Idus, iduum, idibus, sine singulari,
est etiam fæmininum.*

3. *Vulgaris, virus & pelagus, sunt
neutra: Vulgaris interdum est mas-
culinum.*

*Vs tertia declinationis est neutrum:
vt, Pectus, latus, specus.*

AT,

Excep.

Nam palus
(o) est
mascul.

1. *Fæminina sunt juventus, sene-
ctus, seruitus, salus, virtus, incus,
& palus, (udis.)*

2. *Lepus & mus, sunt mascul.
Laus & fraus, sunt fæminina.*

H A C.

LATINA.

13

HACTENVS (S) PRÆCE-
dente vocali: sequitur (s)
præcedente consonante.

S, Si Consonans præcedat, est fæminin-
nū: vt, trabs, puls, hyems, frons
stirps, ars.

AT,

1. *Pons, fons, mons, dens, chalybs,
sunt masculina.* Excep.

2. *Masculina etiam sunt polysyllaba
in (ps:) vt, hydrops, auceps, æ-
thiops, manceps.*

Partes affinis
sunt etiam
masculina,
triens, qua-
drans,
sextans, do-
drans.

X Est fæmininum: vt, pax, radix. x

AT,

1. *Polysyllaba in (ax) & in (ex) sunt
masculina: vt, thorax, objex, fru-
tex, pollex, torex.* Excep:
Polysyllaba:
qua habent
plures syllabas vt pollex

Fornax tamen, halex, vibex, for-
fex, & supellex, sunt fæminina.

2. *Masculina sunt, fornix, Phoenix,
mastic, grex, calix: & composita
ab vncia, Quincunx, Septunx, de-
unx.*

3. *Cortex, filex, pumex, culex, &
calx,*

14 ETYMOLOGIA

calx pro parte pedis, sunt masculina vel feminina: Nam calx pro lapide cocto, est tantum femin.

HACTENVS QVÆ EX SE,
(id est, ex significatione & termina-
tione) genus habent: sequuntur ea,
quaenammodo habent genus.

Quæ ex se nullum habent genus,
usurpantur in neutro genere.
Ex se (i.e. ex significatione & termina-
tione,) nullum habent genus.

1. Literæ Alphabeti: ut magnum (a)
scite scriptum (b.) Nigrum (d.)
2. Verbum usurpatum pro nomine:
ut, scire tuum, pro scientia tua.
3. Adverbium pro nomine positum:
ut clarum mane.
4. Vocabulum positum materialiter.
Vocabulum ponitur materialiter,
cum non respicitur significatio, sed
nuda vox: ut homo est dissylla-
bum.

LIBER

LIBER SECUNDVS.

HAE C D E G E N E R I B U S:
sequuntur numeri, casus, & decli-
nationes.

Numeri sunt duo: Singularis,
& pluralis.
Singularis, qui unum sig-
nificat: ut, homo.

Pluralis, qui plura: ut, homines.
In utroque numero sunt casus.
Casus autem sunt sex: Nominat.
Genit. Dat. Accus. Vocat. & Ablat.
Declinationes sunt quinque: Pri-
ma, Secunda, Tertia, Quarta, Quinta.
Declinationes regulæ, aliae sunt ge-
nerales, aliae speciales.

DECLINATI O N V M RE-
gulae generales.

Compositum & simplex, eodem
modo declinantur: ut, pes. pedis
bipes, bipedis. Sic triples, quadru-
pes,

16 ETYMOLOGIA

pes, sonipes, loripes, (edis.)

*In Compositis rectus casus declinatur, nunquam obliquus: ut, Respub-
lica, reipub. reipub. reimpub, &c. Fit
enim ex duobus rectis.*

*At alteruter
tra, trum,
genit. trius,
&c. priore
recto, non
declinato.*

*At tribunusplebis, tribuniplebis,
tribunoplebis, &c. quia fit ex recto
& obliquo.*

*Hujusmodi, cujusmodi, non de-
clinantur omnino, quia sunt ex duobus
obliquis.*

*Porro, rectuscasus est Nominativus:
reliqui, obliqui.*

*jurisconsultus, jurisperitus, jusjurandum, ple-
biscitum, senatusconsultum, paterfamilias,
materfamilias, vrbispraefectus.*

*Nomina neutri generis habent tres
casus similes: Nominat. Accusat. &
Vocat. qui in plurali excent in (a.)*

*Vocativus est similis nominatiuo:
Pater, ô pater. At Graeca abiciunt
(s) ut, Thomas, Thoma. Orpheus,
Orpheu. Paris, ô Pari.*

*Dativus & ablativus plural. sem-
per sunt similes.*

DE

LATINA.

17
DE FIGVRIS ETY-
mologiae.

*Si quid addatur principio dictio-
nis, est PROSTHESIS: ut tetu-
lit, proculit.*

*Si medio, est EPENTHESIS: ut, a-
lituum, pro alitum.*

*Si fini, est PARAGOGE: ut, dicier
pro dici.*

*Contrà, cum aliquid detrahitur ini-
tio dictioonis, est APHAERESIS: ut,
pone, pro depone.*

*Si medio, est SYNCOPA: ut, De-
um, pro Deorum.*

*Si fini, est APOCOPE: ut, Tuguri
pro Tugurij.*

DECLINATIONVM
regulæ speciales.

*Prima Declinatio est cuius Genit.
exit in (a) Diphongon, & Dati.
similiter.*

*Nominativus singularis habet qua-
C tuor*

18 ETYMOLOGIA

tuor terminaciones: a, as, e, es.

A, E, fœm.
As, Es, masc

A,	Poeta,
As,	Boreas,
E,	Pentecoste
Es.	Cometes.

Adam inter-
dum Adæ, in
genit. Sed sc̄-
pius flectitur
Adamus, (m)
per sec. decl.
Sic Abra-
ham: brah̄,
vel Abra-
hamus, hami.

Genit. in (a) diphongon, & Dat.

similiter.

1. *At, E* habet es: *vt*, Grammatice,
Grammatices.

2. *Familia*, *habet aliquando fami-*
lias more Gr̄corum in(a)purum:
Vnde pater-familias, mater-fa-
milias.

3. *Diphongus (a) aliquando resolu-*
tur in (ai:) vt, aula, aulæ, aulai.
Sic, aquæ, aquai. Piæ, Piæ.

Accusat. exit in (am:) vt, Cella,
cellam:camera, ram.

AT,

Excep. 1. *Graca* in (as) & (a,) *habent (am)*
vel (an): vt, Boreas, am vel an.

2. *(Es) & (e)habent (en:) vt psaltes*
Psalten. Logice, logicen.

Ablativus exit in (a:) vt, Lagena.
fidelia, cervilia, a.

88,

LATINA.

19

At (es) & (e) habent (e:) vt Co-
metes, comete. Sic Theriace, stro-
phe, ode, ablat. (e.)

Excep.

Nominat. plural. fit in (a.)

Genit. in (arum,) At interdum

Excep.

est Syncope: vt Cœlicolum, pro Cœ-
licolarum.

Dat. & ablat. in (is:) vt bucca,
mala, (is.) At filia, mula, liberta,
equa, nata, Dea, habent (abus:) filia
filiabus. Causa, quia filius habet filijs,
Indefit, vt ad distinctionem, filia, fili-
abus habeat: & sic de ceteris.

Accusativus in (as:) vt, anima,
crumena, as.

HETEROCLITA, SIVE irregularia. Carent singulari, vt plurimum.

1. Apinæ, argutiæ, bigæ, blanditiæ, calendæ,
clitellæ, copiæ, cunæ, decimæ, diræ, diuitiæ
excubitæ, exequitæ, exuvitæ, facetitæ, feritæ, in-
ducitæ, fortunæ, gerræ, induvitæ, inferitæ, in-
ficiitæ, insidiitæ, literæ, manubitæ, minæ, minu-
titæ, næniæ, nugæ, nundinæ, nuptiæ, offutitæ,
phaleræ, plagæ, præstigiæ, primæ, primitiæ,
quadrigæ, quiquilæ, reliquitæ, secundæ, sup-
petitæ

20 ETYMOLOGIA

1. petiæ, tenebræ, thermæ, trigæ, valvæ.
2. Plæaque urbium nomina, Athenæ, Cumæ, Bajæ, Cannæ.
3. Palcha, (x) per primam declinationem: vel Palcha, Paschatis, per tertiam.

SECUNDA DECLINATIONE.

Secunda Declinatio, est, cuius genitivus exit in (i) & dat. in (o:) vt, ventus, venti, vento.

Nominativus singularis habet octo terminaciones: er. ir. ur. us. um. eus. os. & on.

er.	vt,	faber,
ir.		vir,
ur.		satur,
us.		ventus,
um.		templum.
eus.		Orpheus,
os.		papyros,
on.		Colon.

Er. ir. ur. us.
eus. os. masc.
um. & on.
neut.

Quinque primæ sunt latine terminaciones: er. ir. ur. us. & um.

Tres ultimæ à Græcis, eus, os, & on.
Porro, os, & on, Latini vertunt in

us &

LATINA: 21

us & um: vt Synodos, latine, us: Ilion, latine um.

Genit. (i) Dat. (o).

At hac nomina, cum compositis, v-nus, vter, neuter, solus, quis, v-lus, alter, aliis, totus, flectuntur per secundam declinationem Pro-nominum: Vnus, vnius, vni: totus, totius, toti.

Composita sunt, Vnusquisque, nul-lus, alteruter, vtervis, vterlibet, aliquis, quisquis, quicunque, quidam. Vide Rudimenta.

Genitivus non crescit: vt aper, apri, liber, libri, ater, atra, atrum, genit. atri. Non crescit cum non ha-bet plures syllabas quam nominativus. vt, faber, fabri. Crescit gen. cum habet plures syllabas quam nominatur. vt leuir, di-syllabum: leuir, trifyl-labum.

Ex gero: signifer, stellifer, lucifer, salutifer, som-nifer, opifer, mortifer, letifer. Ex gero: signifer, stellifer, lucifer, salutifer, som-nifer, opifer, mortifer, letifer.

Porro, dexter, dextera, dexterum: vel dexter, dextra, dextrum. Genit. dexteri vel dextri.

Crescit etiam Liber pro Bacho: & adiectivum, li-ber, (a, um.)

ETYMOLOGIA

Bus, (e) Or-
pheus, (phœci)

*Os) in ac-
eus (on) vt,
Diphthor-
gos (gor.)
Bus, ea. Or-
pheus (phœci)*

Dat. in (o:) vt scabellum, i. o.

Accu. (um:) vt; Mæander, drum.

Vocatus est similis Nominatio.

1. *At (us) vertitur in (e:) Cantheri-
us, Cantherie, lanius, lanie. At
Deus, ô Deus.*

2. *Proprium in (ius) abiicit (us) : vt
Laurentius, Laurenti. Virgilius
Virgili. Pompeius, Pompei. Ca-
ius, Cai: & enū appel. Filius, fili.
Ablativus in (o) ocium, ocio.*

Nom. plural. (i) Tabellarius, i.

*Gen. (orum:) Scamnum, Ephip-
pium, ferculum, orum.*

*At interdum est Syncope: vt, num-
mum, pro numinorum. Liberum
sestertium, fabrum, pro, orum. Sic
apud Poetas, Deum, virum, pro, o-
rum, &c.*

Datius (is.) Palus, qualus, is.

Excep. *At Festorum nomina, habent Genit.
(orum) vel (ium.) Dat. (ibus.) Sa-
turnalia, Cineralia, Ambarvalia
orum, vel ium, ibus.*

Accus.

*Caius per c.
scibitur. per
g profertur.*

*Dens, Plural-
dii vel di.*

*Dat. diis, vel
dis.*

*Græca in
(orum) vel
(on) Cim-
merii (orum)
vel (on.)*

LATINA

*Accusat. in (os:) Catullus, pullus,
vitulus, hædus, os.*

HETEROCLITA.

*Masculina in singulare, masculina aut neutra
in plurali sunt. Hic locus, jocus, cœtus. Plura.
Loci vel loca, joci vel joca: cœti, vel cete. Si-
bilus autem & carbasut, in plurali sibila, car-
bata, solunmodo.*

*In singulari neutra, in plurali mascul. sunt, hoc
Elysium, cœlum. Plural Elysij, cœli.
At hoc rastrum, frænum: Plural. i. vela.
Delicium in singulari: Deliciæ, in plurali.
Balneum in sing. balnea vel balneæ, in plurali.
Epulum in singulari, convivium. At Epulæ, plu-
raliter, cibi quotidiani.*

CARENTIA SINGVL.

1. *Nomina Festorum, Ludorum, & Librorum
Festorum, { Bachanalia, Floralia, Hilaria,
Cineralia, Orgia.
Ludorum, Apollinares, Quinquatres.
Librorum, { Biblia, chronica, Bucolica,
Georgica.*

2. *Carent singulari hæc:*

Arma,	Cibaria,	Inferi,	Repotia,
Aulæa,	Codicilli,	Iuga,	Superi,
Bellaria,	Crepundia,	Liberi,	Tesqua,
Bona,	Cunabula,	Lustra,	Tranitra,
Cancelli,	Exta,	Munia,	Verenda.
Cani,	Fori,	Posteri,	
Classica,	Gemini,	Præcordia	
Casira,	Incunabula,	Pudenda,	

*Locus, plus
loci, in arte;
alibi loca,*

3. Carent singulari, ambo & duo: atque sic declinatur: Nominat duo, dux, duo. Genit, duorum, duarum, duorum. Dat. duobus, duabus, duobus. Accus. duos, duas, duo. Vocat. duo, dux, duo. Ablat. duobus, duabus, duobus.

In accus.
masc. duo,
vel duos.

TERTIA DECLINATIO

Tertia Declinatio est, cuius genit. desinit in (is) & dat. in (i) Pater, patris, patri.

Nominativi terminaciones, una & septuaginta: verum literæ terminales undecim duntaxat: A.e.o.c.d.l n., r.s.t.x.

A.	vt,	Scomma,
E.		Penetralc,
O.		Pernio,
C.		halec,
D.		David,
L.		vigil,
N.		Syren,
R.		fur,
S.		flos,
T.		caput,
X.		grex.

Genit. in (is) Pater, patris.

A.E.C.D.L.
T,neutra.

At Græca habent (is) vel (os) Dogma, dogmatis, vel (os) Pan, Panos. Excep.

REGVLÆ SPECIALES

GENITIVI, SECUNDVM

ordinem Literarum terminalium.

A, Mutatur in (atis.) penu. breui: ^A Habent (os) vi, Aroma, aromatis, veltos: quia sunt græca. Sic dogma, (tis,) vel (os.)

E vertitur in (is:) vt, Mantile, mantilis: Navale, navalis.

O, in (onis) penuli longa: Pero, ^o vsucapio, ditio, (onis.)

A T, 1. Fæm. in (do), & (go,) mutant o in inis, penuli breui: Hirundo, inis: Hirudo, (inis.) Excep.

2. Hæc etiam habent (inis) pen. breui: Virgo, ordo, margo, Apollo, Cupido, turbo, homo: & inde nemo, (inis.)

3. Caro habet carnis, contractæ.

4. Græca fæminina formant genitivū in

Nemo, ex
ne, & homo.

Causa est,
quia sunt
græca quarta
declin.con-
tractorum.
Porro, dido
habet etiam
Didonis, &c.

in us, reliquos casus in o. Dido,
Didus, o, o, o.

SEQVNTVR CON.
SONANTES.

C, halec, halecis: lac, lactis.

D, David, Davidis.

Is additur post L: sal, salis.

AT,

Excep. McL, mellis: fel, fellis: geminat ill.

*N Is additur post N: us, Siren, sire-
nis: Sindon, onis.*

AT,

*Excep. 1. On aliquando habet, onis: aliquan-
do, onis.*

Onis: Horizon, horizontis.

*Onis, canon, canonis: agon, ago-
nis.*

*2. Neutra in (en) habent (inis) penult.
breui: vt, Numen, numinis.*

*3. Pecten, *flamen, & composita à
cano, habent etiam (inis,) penult.
breui. Composita à cano: vt, Tu-
bicus, tubicinis. Sic, Tibicen, ly-
ricen, liticen, fidicen, cornicen,
oscen,*

Hic flamen, i
sacerdos: hoc
flamen, i, fla-
tus, a flando.
Hinc tibicina
A crescenti-
bus sepe du-
cuntur nomi-
na in (us) vel
(a.) Ele-

oscen, inis, penult. breui.

*Is additur post R. Subligar, subli-
garis*

¶ Regulæ speciales de R.

*Ar, aris, penult. longa : calcar, a-
ris.*

*At far farris, gemino rr: hepar autem
hepatis vel os.*

*Er, eris, acer, aceris: mulier, mu-
lieris. Sic æther, clyster, crater,
eris.*

AT,

*1. Ber, bris: imber, imbris: & compo-
sita, September, October, No-
vember, December, bris.*

*2. Cer adiectivum habet cris: Acer, a-
cris, acre. Genit. acris. Sic alacer,
volucer, mediocer, is, e: genit. is.*

*3. Latina in ter, verant ter in tris,
vt, frater, fratriis: venter, splinter:
vter, linter, accipiter, paluster, syl-
vester, tris.*

Iter samen habet itineris.

phas (antis.)
hinc ele-
phantus, (i, o)
Delphin, del-
phinis hinc
delphinus, (i)
(o) Lampas,
(e:dis) hinc
lampada, dæ
Hebdomas
(a:is:) hebdo-
mada, (d,x.)
Ar
Excep.

Excep.

Excep.

Tuppi-

Iuppiter, Iovis.

At: Later, lateris: penult. breui.

Dixi Latina in ter: quia Graca habent teris, penult. longa: crater, crateris.

Pater tamen & mater habent tris per Syncopen: Pater, patris.

Or. (oris,) pen. longa: nitor, (oris.)

Excep. Excipe, cor, cordis.

Vr. (uris:) pen. breui: Sulphur, sulphuris: Sic guttur, murmur, fur, cur, (uris.)

Excep. At robur, jecur, femur, ebur, (oris:) penult. breui: robur, roboris: jecur, jecoris, jecinoris, vel jocinoris.

S. As atis: facultas, facultatis.

AT,

Excep. 1. Mas, maris: as, assis: & hoc vas, vas: nam hic vas, vadis.

2. Græca masculina habent antis: fæminina, adis:

Mascul. Gigas, gigantis, vel os.

Fæmin. hebdomas, adis, vel os.

Es mutatur in (is:) Labes, (is.)

Sic verres, vates, is.

At,

AT,

1. Græca quadam mutant (es), in (etis,) penult. longa: Tapes, tapetis. Sic lebes, magnes, (etis.)

2. Tria Latina habent etiam etis. pen. longa: quies, locuples, mansues, (etis.)

3. Teges, seges, interpres, præpes, aries, paries, abies, indiges, perpes, teres, & hebes: habent (etis,) penult. breui. Teges, regetis. &c.

4. Omnia masculina & communia in es, non commemorata, mutant es in itis, penult. breui: Milcs, militis.

Sic Poples, cocles, gurges, celpes * hospes, sospes, antistes, eques, pedes, satelles, veles, (itis:) pen. bre.

5. Hæres, hæredis: merces, mercedis, penult longa. At Pes, pedis: Ceres autem Cereris, penultiima breui.

6. Composita à sedeo habent idis, pen. breui: deses, desidis. Sic præses, ob ses, refles, idis.

7. Es,

Excep.

Chremes,
etis, vel

Chremis.,
Vlysses, A-
chilles, Mo-
ses, interdum
(i.)

Aliquando
adiectiu.
hospita faxa.

7. *Æs, æris*: *Præs, prædis, per a dip.*
thongon.

8. *Is in genitivo is: vi, Vestis, gen.*
vestis: Sic semissis, sitis.

Excep.

Nonnulla
græca ha-
bent (eos) vel
(os) hercis.
(eos, vel ios.
Sic metamor-
phosis, poe-
sis, genesis.
Chelvis vero
& Erinnys,
(yos) At
(ois) habet
(entis) Simo-
is, (entis.)
pyrois, (entis

1. *Lapis, cuspis, mutant, is, in, idis,*
pen, breui: lapis, lapidis.

2. *Græca quedam formant genitivum*
in idis vel idos, penult. breui: Aspis,
aspidis, vel aspidos. Sic Pyxis,
chlamys, diplois, paropsis, absis,
Pyramis, syrtis, idis:

3. *Cinis, pulvis, vomis, habent eris,*
penult. breui: Cinis, cineris. Causa
est, quia quondam desinebant in er,
ciner, pulver, vomer.

4. *Sanguis, & pollis, inis, pen. breui:*
sanguis, sanguinis. Causa est, quia
antiquitùs exierunt in en: sanguen
pollen.

5. *Dis, lis, Samnis, & Quiris, habent*
itis, penult. longa: Dis, ditis.
At *Glis, gliris.*

Os vertitur in otis, penult. longa:
Dos, dotis.

AT.

AT,

1. *Glos, flos, ros, mos, habent oris,*
penult. longa.

2. *Lepos, honos, arbos, vapos, habet*
itidem oris, penult. longa: Lepos,
leporis. Causa est, quia etiam in or,
desinunt: Lepos, vel lepor: Ho-
nos, vel honor.

Quedam
Græca ha-
bent (ois) he-
ros (ois) tros,
trois.

3. *Duplex Os: os, oris: & os, offis.*

4. *Bos, bovis: custos, custodis.*

Vs vertitur in oris, penult. breui: vs,
Corpus, corporis: Lepus, leporis.

AT:

1. *Verütus in eris, pen. breui, hulcus,*
olus, vellus, Venus, genus, viscus
foedus, scelus, pondus, vulnus,
munus, onus, sidus, latus, opus,
funus, rudus, vetus, & hoc acus,
eris.

2. *Tellus & monosyllaba, habent, uris,*
penult. longa.

Monosyllaba: vi, jus, thus, pus,
muis, rus, crus, uris:

Grus tamen gruis: Sus, suis.

Grus, suis,
mascul. &
femina.

3. *Fo-*

Composita
expus graco
i pes, sunt
mascula & ha-
bent (odis)
vetrus, tri-
podis At Oe-
dius, oedi-
podes, vel
O. dipi Poly-
pus, odi, vel i

Nam hic pa-
les, pali, palo
& hoc Pecus
pecoris.

HACTENVS (S) PRÆCE-
dente vocali: sequitur (s)
præcedente consonante.

B S format genitivum in (bis:)
Ps, in (pis.)
Bs: vt, trabs, trabis: scobs, scobis.
Ps: stipis, stipis: *ops, opis.
At polysyllaba etiam vertut(e) in (i:)
vt, cęlebs, cęlibis.
Sic forceps, adeps, inuniceps, par-
ticeps, (ipis.)
At Auceps: aucupis, per u.
Ls, Puls, Pultis.
Ms: hyems, hyemis.
Rs, & Rs mutant s in (tis:) vt, 2-
nimans,

Ops, i. tellus,
Dea terræ.
At pro aux-
ilio caret no-
minatio.
Opes autem
opum, opib.
&c. sine fin-
gul. divitiae.

nimans, animantis: rudens, tis: ars,
artis.

AT,

1. Glans, nefrens, libripens, lens pro Excep.
pediculi pullo, & frons pro arboris
folio, mutant s in dis: glans, glan-
dis. Nam lens pro legumine, &
frons, the forret, capiunt, tis, secu-
dum regulam.
2. Composita à cor etiam, mutant s in
dis: vt, concors, concordis. Sic
discors, misericors, socors, vecors
excors, dis.
3. Iens, & quiens participia, euntis,
queuntis. Ambiens tamen ambi-
entis.

T, Caput, capitis:
At composita, cipitis,
Ea autem sunt duūm generum.

1. In T, Sinciput, Occiput, cipitis.
2. In Ps, vt, biceps, triceps, multi-
ceps, anceps, præceps, cipitis.

X vertitur in cis: Arx, arcis: nex
necis: prex, precis.

Prex, nomi-
nat. exolevit.

D

At

Nomin. frux
exolevit.

Coniux. non
coniunx: non
enim a con-
iungendo,
sed coniugan-
do. i. a iugō,
profectum
est: ideo gen
coniugis, &
abstratum
coniugium
format. sicut n
Ab antiquo
supellestile.
Hinc in abla.
supellestili, &
pl. supellestili.

Crescentia,
qua habent
plures syllabas
in genit.
quam in no-
minat. Lam-
pas, dissylla-
bum: lampadis,
trisylla-
bum.
Ab accus de-
ducuntur no-
minat in (a)
lampada,
hebdomada
tibicina pri-
ma declin.

AT,

1. Grex, lex, rex, impetix, frux, con-
jux, remex: *vertunt x in gis*: lex
regis: *conjux, conjugis.
2. Nox, noctis: nix, nivis: senex,
senis: supellex, *supellestilis:
Gryps, gryphis, *aspiratē*.
- 3: *Poly syllaba mutant (e) in (i:)* ut,
vertex, verticis: caudex, codex,
(icis.) *At* vervex, & halex, ha-
bent (ecis,) penult. longa, reiēto (e.)
vervex, vervecis.

*Dativus in (i) exit.**Accusativus in (em.)*

AT,

1. *Greca crescentia* habent em vel a:
Gigas, gigantis, gigantem vel
giganta.
Sic Daemon, crater, æther, mar-
tyr, lampas, hebdomas, em, vel
(a.)
2. Vis, ravis, tuifis, sitis, *habent im*:
vis, vim.

3. *Mul-*

3. *Multa Graeca in is, faciunt accus.*
in im vel in. Dioecelis, Dioe-
celim, vel (sin.). *Sic* pleurelis,
pthisis, im, vel in.
4. Buris, turris, pelvis, clavis, navis,
puppis, restis, febris, aequalis, pe-
stis, torquis, securis & bipennis,
habent em, vel im: peluem, vel
(im.)

Ablativus exit in (e.)

AT,

1. *Adiectua crescentia* habent e, vel i: *Excep* !
vi, degener, e, vel (i.) Audax, a-
mans, te, vel ti. Pauper tamen &
sospes, e, tantum.
2. *Adiectua non crescentia*, habent i,
tantum. Dulcis, dulci: *Sic* Cam-
pester, (i.)

Non cres-
cent quo-
rum neutra
per (e) suavis
suave.

2. (*Al, ar, & e*) *habent etiam (i:)* A-
nimal, torcular, cubile, (i.). *Sic*
toral, laquear, monile, (i.)
At sal, jubar, nectar, far, hepar,
tantum (e.)

3. *Nomina mensium in i desinunt:*

Aprilis, Quintilis, Sextilis, September, October. (i)

4. *Quorum accusativus in im vel in, Ablativus est in i tantum: Vis, vim, vi: hæresis, hæresim vel hæresin, Ablat. hæresi.*

5. *Quorum accusat. in em vel im, ablativus est in e, vel i. ut Navig. accusat. navem, vel navim. ablat. e, vel i.*

6. *Habent e vel i, finis, fustis, pugil, Vigil, imber, vnguis, avis, postis, vectis, neptis, supellex, tridens, classis, civis, amnis, ignis, anguis (e) vel (i.) Strigilis autem strigili.*

PLURAL.

Fit ex genit.
singul. verlo
(is) in (es) pes
pedis, pedes.

Excep.

Nominat. plural. terminatur in es: ut Pater, patres.

In neutrīs exit in a: ut, hoc corpus, corpora.

At ex ablat. in i, exit in ia: ut, mare, mari, maria: felix, felice vel felici, felicia.

AT,

i. V.

1. *Vetus, Vetera.*

2. *Comparativa habent a: ut, Dulcior, dulciora. Sic plus, plura: in- serendum pluria.*

Ablativus in e, tantum, dat nominativum pluralem in a: Tempus, tempore, tempora: nemus, e, a.

*Genitivus aliquando in um: aliquando in ium: Fit enim in ium, ab abl. in i, Ancile, ancili, ancilium. Concors, concorde, vel concordi, concordium. Sic *prudens, amans, legens, te, vel ti: tium.*

Hac in (ns)
sepius in
(um) per
syncopen:
prudens, pru-
dentum.

AT,

1. *Vigil, pugil, supplex, opifex, vetus, artifex, strigilis, inops, memor, concors, & diues, habent um, licet ablat. sit in i. Vigil, vigili, vigilum, &c.*

2. *Comparativa etiam habent (um) Melior, meliore, vel meliori, meliorum. Plus tamen plurium.*

* *Composita à capio, habent (um): Particeps, participum: municipes, municipum.*

Hoc sit, ut
differant a
substant. par-
ticipium, mu-
nicipium.

3

Ex

Ex Ablatiuo in ,e, tantū: fit genitivus plural. in um: tempus, tempore, temporum.

AT,

Excep. 1. Finita in as, səpius ium: Mas, mārium: Vas, vadium. Nostras, veſtras, tium.

At in Polyſyllabis plerunque fit Syncope: Civitas, tatum, veltum.

2. Finita in x, aut duas consonantes, habent ium: Limax, limacium.

Deinx, uncium: nix, nivium: nox, noctium: faux, faucium: cohors, cohortium: libripens, libripendium.

3. Linter, caro, dos, vter, os, oris: & os, ossis, glis, mus, cor, cos, lis, habent ium: Linter, linterium: Mus, murium, &c.

4. S, non crescens, habet ium: sedes, sedium: mensis, mensium. Canistamen, panis, juvenis, volucris, vates, & apes, habent, um.

5. Interdum hic est Syncope: Macedo,

Ma-

Macedum, pro Macedonum. Interdum Epenthesis; Ales, alitum, pro alitum.

Dativus in ibus: Pater, patribus.

AT,

*1. Bos, boum, *bobus, per Syncopen. Vel. Bubus*

2. Græca in (a,) frequentius in (iis:) sophisma, sophismatis: Epigramma Epigrammatis.

Accusativus in es.

AT,

Ex accus. sing. in em vel a: accus. plur. Ex genit. in (iun:.) fit accus. in (es) vel (eis) partes partium, par. (es, vel (eis))

in es vel as exit: Lampas, lampadem. vel lampada: lampades, vellampadas. Sic Dæmon, gigas, heros, em, a: es, velas.

HETEROCLITA.

1. Vas, vasis, in singulari, per tertiam.

At Pluraliter, Vasa, vasorum, per secundam Ab antiquo vasum.

declinationem.

2. Iugerum, i, o, per secundam declinat. At plu- Genit. singul.

ral. Iugera. Jugerum, ibus, per tertiam. i. genit. abla.

3. Vis, vis, vi, vim, vis, vi, singulariter. Plur. Vires, iugere, per virium, viribus. telt. declinat

4. *Vicis, vici, vicem, vice.* Plural. *Vices, vicibus cætera exoleverunt.*

5. *Precis, precem, prece, &c.* Caret nominativo singulari.

Carentia singulari.

*Annales, vepres, sentes, celeres, lemures, surfu-
res, natales, cœlites, manes, poenates, lares,
maiores, minores, primores, primates, optimates,
summates, sales, grates, opes, laetes,
partes pro factione, ædes: munia, mœnia, spō-
falia, mapalia, magalia, ocularia.*

QVARTA DECLINA- TIO.

Quartæ Declinatio, est, cuius geni-
tivus exit in (us), & dat.
in (ui):

Nominativi singularis due sunt
terminaciones: us, & u.

Genit. us.

Dat. * ui.

Accusat. um.

Vocat. est similis nominativo.

Us, mascul.
U, neutrum,
indeclinat.
singul.

Interdum
(ii)
Ter. vestitu-
nimio indul-
ges, pro, vesti-
tui.

Ab-

Ablat. u.

At Iesu, in accusat. Iesum. In ceteris,
Iesu.

Nominat. plural. us.

Genit. um: interdum um, per
Syncopen. Curruum, pro, curruum:
Nurum, pro, nuruum.

Dat. & ablat. ibus. At hac ex-
cunt in (ibus:) Arcus, artus, acus, fi-
cucus, tribus, lacus, specus, partus,
portus, quercus, veru, (ibus.)

DEFECTIVA.

1. Hæc raro leguntur, nisi in ablativo: Promp-
tu, permisso, jussu, injussu, noctu, interdiu:
astu, sponte.
2. Domus, & ficus. sunt secundæ aut quartæ de-
clinationis.
3. Idus, iduum, idibus, &c. sine singulari.

QVINTA DECLI- TIO.

Quinta Declinatio, est cuius ge-
nitus.

nit. exit in (ei.) & Dat. similiter: Di-
es, dici, diei.

Es, scem.

olim (e.) Sal.
Vix decima
parte die
reliqua, i. dici
Huius declin
nomina ca-
rent genit,
dat. & abiat.
plural.
res, & dies.

Nominat. unica est terminatio * (es)

Genit. * (ei.) Dat. (ei.) Ac-
cusat. (em.) Vocat. est similis Nom.
Ablat. (e.)

Nominat. Plural. (es.) Genit. (e-
rum.) Dat. (ebus.) Accusat. (es.)

Vocat. (es.) Ablat. (ebus.)

HETEROCLITA.

In es vel a hæc excent. Materies: maceties:
Luxuries: mollities: durities: segnities: spurci-
ties: barbaries: uel (a.) Sunt enim quinque de-
clinationis per (es:) vel primæ per (a.)

DE INDECLINATIS.

Haec tenus declinata: sequuntur
indeclinata.

1. **V**, Indeclinabile est in singulari:
, ut, Veru.

2. **I**, Singulare, est indeclinabile: ut,
gum-

gummi, sinapi, sesqui, frugi, hu-
jusmodi, cuiusinodi.

3. Numeri cardinales, à tribus, ad cē-
tum non declinantur: ut, **Quatuor**,
quinque, sex, &c. **Decem**, **viginti**,
triginta, **quadraginta**, **centum**.

At **unum**, **duo**, **tria**, declinantur.

Item, Composita à centum: **Du-**
centi, **trecenti**, **quadragecenti**.

Mille substantivum raro decli-
natur singul.: sed plural. **millia**,
millium, **millibus**, &c.

At **mille** adiect. est tantum plurale
& indeclinatum.

4. Indeclinabilia etiam sunt: **Cepe**,
pondo, pedum, nequam, fas, ne-
fas, nil, nihil, damnas, præsto, a-
dor, tot, quot, **cum** **compositis**: to-
tidem, quotquot, aliquot. Item,
necessæ, necessum, **Tempe**, virus.

Sesqui raro,
nisi composi-
tum: signifi-
catque tan-
tudem cum
semisse. ut, ses-
quimenis. i.
mensis cum
semisse. Sic
sesquipes, ses-
quihora.

declina sic,
plur. ducenti,
(æ) (a) cen. (o
rum) (arum)
(onum) &c. si-
ne singulari.

LIBER TERTIVS.

De Adiectivis.

*Vædicta sunt, spectant
ad Substantiva: restant
adjectiva.*

*Omnia, & sola adie-
ctiva, sunt omnis gene-
ris: suntque triplicia.*

1. *Quedam unicas habent terminacionem: ut, fælix, audax, noferas, amans, docens.*

2. *Quedam duas: ut, hic & hac fortis, & hoc forte. Hic & hac melior, & hoc melius. Huc refer omnia comparativa. Declinantur enim per (or) pro communi genere: & (us) pro neutro.*

3. *Quædam tres: vi, bonus, bona, bonum. meus, mea, meum: amatus, amata, amatum. Hic acer, bæc*

hec acris, hoc acre. Sic, sylvestris,
campester, paluster, mediocer, vo-
lucer, alacer, pedestris, equester, ce-
ler, celeber, saluber, sequester, (is) (e) Dicimus e-
tiam, hic &
hac medio-
cris, celebris,
salubris. &
hoc (e)
Porro, adiectiva interdum substanti-
tivè ponuntur: idque, duobus modis.

1. *Subauditio substantivo: ut molaris, subauditur dens: aut lapis. arida, subauditur terra.*

2. *Substantivum ponitur in neutro genere, nec subauditur quicquam: ut, Antecedens, consequens, malum: atque tum 3ribus modis exponitur:*

*i Per nomen, res: ut, Omnia re-
rum mors est extremum: i. extre-
ma res.*

2. *Per nomen*, pars: *vit*, *Frigidissimum* hominis, *est cerebrum: i. frigidissima pars.*

3 Per abstractum: ut, servantissimus æqui, j. aequitatis.

COM-

COMPARATIONES.

Declinatur Nomen ut dictum est: Comparatur etiam per certos quosdam gradus.

Comparationis gradus sunt tres: *Positivus, Comparativus & Superlativus.*

Positivus gradus est *infimus*, & rem absolute significat: ut, candidus.

Comparativus est *medius*, & exponentur per *Positivum*, & *Adverbium magis*: ut, candidior. j. *magis candidus*.

Superlativus, summus est: & exponentur per *Positivum*, & *adverbium maximè*: ut, *candidissimus*. j. *maxime candidus*, *vel valde candidus*.

Comparativus & Superlativus sunt à primo casu *Positivi* in (i) addendo (or) pro *Comparativo*, & (s, & simus) pro *Superlativo*: ut, *doctus, docti, addito* (or) *fit doctior: addito(s)*

& (simus) *fit doctissimus. Sic Fortis fortis, fortior, fortissimus.*

Amicus, spurcus, pudicus, impurus, sordidus, celsus, excelsus, tenuis, audax, amans, (or) (simus.)

Exceptiones.

1. *Sinister, sinistior, sinistimus. Bo-Excep-*
nus, melior, optimus. Malus, peior,
pesimus. Parvus, minor, minimus.
Magnus, maior, maximus. Mul-
tus, plus, plurimus. Exter, exterior,
Plus in sing.
solummodo
extimus, vel extremus. Citer, cite-
rior, citimus. Posterus, posterior, po-
stremus. Inferus, inferior, infimus.
*Superus, superior, supremus, v. *sum* Syncope
mus. Nuperus, nuperior, nuperris-
mus. Maturus, maturior, maturri-
mus, vel maturissimus. Satur, satu-
rior, saturimus vel saturissimus.

Vetus autem, veterimus vel ve-
*tustissimus. à Positivo *vetus*. Ne-*
Ab exoleto
nequus: quasi
non aequus.
*quam, *nequior, nequissimus. Iuve-*
Pro inventio
contra de.
*nis, *iunior. Senex, senior. Adole-*
scens,

*scens, adolescētior, sine superlativo.
At Ocyor, ocyssimus, à Positivo Gra-
co, ωχυ; i. velox.*

*A Präpositionibus hæc: Prä, pri-
or, primus: Ultrà, ulterior, ultimus:
Intrà, interior, intimus: Propè, pro-
pior, proximus: Antè, anterior, sine
superlativo.*

*A Pronomine, Ipse, ipsissimus.
Novissimus autem i. postremus, di-
scedit à significatione Posit. novus.*

2. *A Positivo in (ficus) & (dicus) à fa-
cio & dico, fit Cōparativus in (entior)
& Superlativus in (entissimus):
Munificus, munificentior, munifi-
centissimus. Sic Maledicus, (entior)
(entissimus.) Sic* Mirificus, malefi-
cus, veridicus, falsidicus, (entior)
(entissimus)*

3. *Ex volo & loquor, fiunt nomina
quæ comparantur etiam per (entior)
& (entissimus:) ut, Benevolus, ma-
levolus: Beneloquus, grandiloquus,
(entior) (entissimus.)*

4. Ex

Mirific-
simum faci-
nus. Terent:

*4. Ex Positivo in (er) fit superlativus
addendo (rimus) nominativo: ut,
acer, acerrimus: deter, derrimus.*

*Sic Piger, niger, celeber, saluber,
sacer, glaber, (errimus.)*

*5. Ex Positivo in (lis) fit superlativus
in (limus:) facilis, facillimus. Sic,
difficilis, docilis, indocilis, simi-
lis, dissimilis, agilis, gracilis, hu-
milis, (limus.)*

6. Positivus in (us) purum, non com-
paratur per (or) & (simus.) Com-
paratur tamen per adverbia magis
& maximè: ut, arduus, magis ar-
duus, maxime arduus, non (or,)
& (simus.)*

*Pius, industrius, strenuus, ingenu-
us, injurius, assiduus, cæruleus, incu-
rius, fatuus, exiguis.*

DERIVATIONES NO.

M I N V M.

Hacenus Declinationes & Com-
parationes: sequuntur Derivati-
ones.

É No.

Nomen enim, aliud est primum. aliud derivatum.

Primum: ut, homo.

Derivatum: ut, homunculus.

Derivatum est, Patronymicum, Deminutivum, Verbale, & Abstractum.

Patronymicum, est nomen à nomine Patris, aut Avi potissimum, derivatum: ideoq; per filium aut nepotem exponitur: ut Priamides. i. Priami filius, nempe, Paris. Pelides, Pelei filius, vñq; Achilles. Æacides. i. Æaci nepos, idem Achilles.

Patronymica in frequentiori usu in (ides) terminantur: suntq; à proximo casu primi nominis in (i) addēdo(des:) ut, Priamus, Priami, Priamides. Abrahamus, Abrahāni, Abrahāni des. Isacus, Isaci, Isacides. Hector, Hectori, Hectorides.

At si duo sunt (i) posterius vertitur in (a) breve. Menetius, Menetij, Menetiades. Quæ verò (ei) habent, mutant (ei) in (i) long. Peleus, Pelei, Pelii.

¶ penult.
corripitur.

*Pelides. Tydeus, Tydei, *Tytides.*

Sin autem nomen primum, sit pri-^{D in t, ad E}phoniam.

ma Declinationis, (a) genitivi, in (i-ades) vertitur. Anchises, Anchisæ, Anchisiades. Laertes, Laertæ, Laertiades.

DEMINUTIVA.

Deminutivum, exponitur per primum nomen & parvum. Opusculum. i. parvum opus. Sic homunculus, negotiolum, corpusculum, fraterculus.

VERBALIA.

Nomen verbale, est nomen à Verbo deductum: cuius varia sunt genera. Alia enim in (io:) alia in (us:) alia in (i or) vel (trix:) alia in (ilis:) alia in (bilis:) alia in (ax:) alia in (or:) alia in (idus.)

In (io:) ut Lego, lectio. Formatur à posteriori supino: murando, u, in io, Significo, significatu, significatio.

52 ETYMOLOGIA

In us· vt, visus: si que itidem à posteriori supino, addendo s: vt, audio, auditu, auditus. Gusto, gustatu, gustatus.

In (tor) vel trix): vt, amator, a-matrix: Victor, victrix: si similiter à posteriori supino mutando. tu, in tor, vel trix. vt, vlciscor, supino vltu: hinc vltor, vel vltrix.

Faveo,tautor,tautrix: Gigno, ge-nitor,genitrix.

In ilis & bilis: vt, facilis, agilis, penetrabilis,mirabilis.

In ax: Fugax,vorax,fallax.

Petax,tenax,edax,sequax,perspi-cax,procax,rapax.

In or, & idus: valeo,valor,validus: Splendeo,splendor,splendidus

Fiuntq, vt plurimum à neutrīs in eo Fulgeo,fulgor,fulgidus.

Co, in (or)& (idus.) Candeo,candor,cādīdus: Tepeo tepor, tepidus. Caleo, calor,ca-lidus. Valeo,valor,validus.

AB-

LATINA

53

ABSTRACTA.

Abstracta, sunt substantiva facta ex adiectivis: vt, bonus, boni-tas: clemens,clementia.

Nonnunquam ex substantivis: vt, Puer,pueritia: Consul,consulatus.

Abstracta alia terminantur in (tas) alia in (tudo:) alia in (ia)

In (tas,) vt probitas. Fiuntque à primo casu primi nominis in i, addendo tas: vt, Charus, chari, charitas.

Æquus,æqui,æquitas. Humilis, humili,humilitas. Fœlix,fœlicis fœlici,fœlicitas. Pervicax,pervi-cacitas. Tenax,tenacitas. Ædilis ædilitas.

In tudo: vt, magnitudo: fiuntq, à proximo casu primi nominis in i, addendo tudo: vt, Magnus, magni, magnitudo.

Celsus,celsi,celsitudo.Fortis,for-tis,forti,fortitudo.

Quādam in tas, & tudo efferuntur: vt, clarus, claritas, claritudo.

3

Be-

Substantiva dicuntur ab-stracta: ad-iectiva a qui-bus derivan-tur,concretas ita bonus, concretum est: bonitas, abstractum.

Beatus, beatitas, beatitudo.

Ia, ut, Iustitia, avaritia: suntque similiter, à primo casu, primi nominis in (i,) addendo aliquando (a,) aliquādo (tia)

A, ut, insanus, insani, infania. Facundus, facundia: socors, socordia: vecors, vecordia: memor, memoria: eloquens, eloquentia: sapiens, sapientia. adolescens, adolescentia.

Tia: ut, avarus, avari, avaritia. Justus, justitia. Stutus, stultitia. amicus, amicitia. Inimicus, inimicitia.

LIBER QVARTVS.

De Pronomine.

Pronomen, est Dicitio declinata: inventa, ut pro nomine ponatur.

Pronomen aliud est simplex, aliud compositum.

Pro-

Pronomina simplicia. sunt quindecim: Ego, tu, tui, ille, ipse, iste, hic, is meus, tuus, suus, noiter, vester, nostras & vestras.

Composita sunt quintuplicia. quinq̄s enim modis componuntur.

1. Inter se: ut, Ego-ipse, tu-ipse, sui- ipsius. Iste, componitur cum hic: Isthic, isthæc, isthoc vel isthuc.

*2. Cum nomine: ut, *hujusmodi, cu- jusmodi. Et intercedente syllaba (ce:) ut, hujuscemodi, illiusce- modi.*

3. Cum adverbio: ut idem, ex is, & denum. Is etiam componitur cum ecce: ut, ecum, eccam, eccos, eccas: Ecum. i. ecce illum. Sic ille cum (en) componitur: ut, el- lum, ellam, ellos, ellas. Ellum. i. en illum.

*4. Cum particula interrogativa, ne: ut, *hiccine, haecine, hoccine.*

5. Cum particulis, met, tim, ce, te, pte: ut, egomet, meatim, hujuscce, tu-

Hæ omnia sunt indecli- nata, quia ex duobus obliquis fa- etæ sunt.

Interponitur (ci) ad Eu- phoriām.

te, suapte, meopre.

Porrò, pronomen aliud est primum, aliud derivatum.

Prima sunt octo: Ego, tu, sui, ille, ipse, iste, hic, is.

Derivata, septem: meus, tuus, suus, noster, vester, nostras & vestras. Et formantur à genitivis primitivorum, mei, tui, sui: mutando (i, in (us) ut, ego, mei, meus.

Nostrum verò & vestrum, nostras vestras, formantur à genitivis pluralibus, scz nostrum vel nostri. Vestrum vel vestri: versendo (strum) vel (stri) in (ster) vel (stras) ut, à nostrum, vel nostri, fit noster, & nostras.

Pronomina, porrò alia sunt demonstrativa, alia possessiva, alia relativa, alia reciproca, alia gentilia.

Demonstrativa sunt, Ego, tu, sui, ille, ipse, hic, is. Dicuntur demonstrativa, quia aliquid per ea demonstramus.

Possessiva: meus, tuus, suus, noster, vester. Dicuntur Possessiva, quia pos-

possessionem significant: ut, liber meus. i. liber quem ego possideo:

Relativa, ille, ipse, iste, hic, is, idem. Dicuntur Relativa, quia referunt antecedens.

Reciproca sunt, Sui, & suus. Sic dicuntur, quia reciprocant sensum ad personam quæ præcessit: ut, Cato se interfecit. Bis vincit, qui se vincit in victoria.

Gentilia sunt, nostras & vestras, quia gentem aut sectam significant, ut Tu es nostras, id est, tu es nostra gens vel secta: & respondentur ad questionem cuias: ut, Cuias es

tu? Scotus, Anglus,
Peripateticus,
Stoicus.

LIBER QVINTVS.

DE VERBO.

ER B V M est Dic^{tio}
coniugata: Estque
personale & imper-
sonale.

Verbum personale
est, quod habet res
personas: ut, amo, amas, amat.

Impersonale, quod tertiam tantum
personam habet, ut, miseret, penitet:
statur, sedetur.

Verbum porrò est activum, passivum,
neutrū, vel deponens.

Nam si in (o) definit, & verti posse
in (or:) est activum: ut, amo, amor.

Sin definit in (o) nunquam in (or:) est
neutrū: ut, scdeo, studeo. Nun-
quam enim dicimus, sedeor, studeor.

Rursus, si in (or) definit, ac flecti
posse

possit in (o,) est passivum: ut, amor,
amo.

Sin autem in (or) definit, nec un-
quam in (o,) est deponens: ut, loquor,
osculor. Nunquam enim dicimus, lo-
quo, osculo.

Verbum item est simplex & compo-
situm:

Simplex: ut curro.

Compositum: ut, discurro.

Verbum præterea est Primum aut
Derivatum.

Primum: ut, calcio.

Derivatum: ut, calefco.

Derivata, à Nominibus ab Adver-
bijs, à Præpositionibus, & à Verbis ip-
sis ducuntur.

A nominibus: ut, lucror, lignor,
patrissō, græcisso, vel græcor: à lu-
cro, ligno, patre, græcis.

Ab adverbij: ut, à cras, crastina-
re, procrastinare: à satis, satiare: ab
intro, intrare.

A Præpositionibus: ut, superare,
su-

superbire, à super.

A Verbus: ut clamitare, à clamo.

Porrò verborum à verbis derivatorum formae sunt quinque: Frequentativa, incohativa, meditativa, denuntiativa, & exercitativa.

Frequentativa, seu iterativa verba exponuntur per primum verbum & (frequenter) Clamito. i. frequenter clamo.

Formantur à supino in (u)

In prima quidem coniugatione, mutando (atu) in (i) ut, volo, volatu, volito. In reliquis mutatur (u) in (o) ut, habeo, habitu, habito. Curro, cursu, curso. Dormio, dormitu, dormito.

EXCIPE,

Excep. 1. Quae fiunt à secunda sing. praesentis indicat mutato (s) in (i) ut, No, nas, nato: fundo, fundis, fundito. cogo, cogito: ago, agito: fluo, fluito: loquor, loquitur.

2. Scio, scitor, & sciscitor: paveo,

pa-

pavito: sequor, sector, contracte.

Sunt à quibus fluunt gemina frequentativa: Dico, dicto, dictito: curro, curso, cursito: cano, canto, cantito: video, viso, visito.

Porrò, si primum verbum exit in or, frequentativum etiam in (or) terminatur: Minor, minitor: rucor, tutor: amplector, amplexor. Adhac omnia frequentativa sunt prima coniugationis.

Incohativa seu inceptiva sunt quae definunt in sco, & significant incipere aut aliquid magis magisque fieri: ut, Lucelcit, i. incipit lucere. Tepesco, i. magis magisque tepeo. Fiunt à secunda singulari praesentis Indicativi, addendo, co: ut, repeo, repes, tepesco. ferveo, ferves, fervesco. At hio, hias, hisco, contracte.

Meditativa excent in urio: & significant cupere ut esurio. i. cupio edere: parturio. i. cupio aut studio pare.

For-

Formantur à posteriori *supino*, ad-
dendorio: *vt*, *pario*, *partu*, *parturio*:
nubo, *nuptu*, *nupturio*.

Deminutiva exponuntur per primū
verbū, & modicē vel parum: *pitiffo*. i.
modicē *bibo*: *sorbillo*, *parum* *sorbeo*

Exercitativa, actum corporis signi-
ficant, & exponuntur per primum
verbum, & *eo*: *Viso*, *eo vilum*, à
video. *Sic lacesso*, à *lacero*: *capessō*,
à *capiō*: *faceſſo*, à *facio*.

Fiunt à secunda sing. *præsentis* indi-
cat. *addendo*, *ſo*: *levo*, *levas*, *levaſſo*.
Sic Oro, *oraffo*: *loco*, *locasso*: *sup-
plico*, *supplicasso*: *arceo*, *arceſſo*.

At i ante s mutatur in *e*: *capis*, *ca-
pesso*: *petis*, *petefſo*: *facis*, *faceſſo*.
video autem, *vides*, *vifo*, *providefſo*,
contracte.

Porrò, *omnia frequentativa* & *De-
minutiva*, sunt primæ coniugationis.
Omnia vero meditativa sunt quarta,
carentque *Præteritis* & *Supinis*, *præ-
ter parturio*, *esurio*, & *nupturio*.

Omnia

Omnia autem Incobativa sunt ter-
tiae coniugationis: carentque iidem
Præteritis & *Supinis*. *Mutuantur* ta-
men à suis primitivis: *Calesco*, *calui*:
tepeſco, *tepuſi*: à *calco*, *tepeo*.

DE CONIVGATI- ONIBVS.

Verbum coniugatur: *hec est*, per
modos, tempora, numeros, &
personas variatur.

Coniugationes verborum sunt qua-
tuor: *Prima*, *Secunda*, *Tertia*, &
Quarta.

Prima: *vt* *Amo*, *amare*: *amor*, *a-
mari*.

Secunda: *vt*, *Habeo*, *habere*: *ha-
beor*, *haberi*.

Tertia: *vt*, *Lego*, *legere*: *legor*,
legeris.

Quarta: *vt*, *Audio*, *audire*: *audi-
or*, *audiri*.

In unaquaque coniugatione sex sunt
modi. *Indicatives*, *Imperativus*, *Op-*

14-

tativus, Subiunctivus, Potentialis, & Infinitivus.

Infinitivis in
(i) addi solet
(er) per Para-
gogen: ut di-
cier, pro dici.

*In singulis modis sunt tempora: tem-
pora autem sunt quinque. Præsens,
Præteritum imperfectum, Præteritum
perfectum, Præteritum plusquamper-
fectum, & Futurum.*

*In unoquoque tempore sunt duo nu-
mers: Singularis, & Pluralis:*

*In utróque numero sunt tres personæ:
Prima, Secunda, & Tertia: De his in
Rudimentis.*

REGVLÆ GENERALES CONIVGATIONVM.

1. *V*erbum Compositum & Ver-
bum simplex, eodem modo con-
iugantur: *ut, sedeo, sedes, sedi, sede-
re, sessum. Sic, possideo, possides,
possedi, possidere, possessum.*

2. *In Compositis, si (a) mutatur in (i,)
supinum fit per (e.) ut, facio, feci, fa-
ctum. conficio, confeci, confectum
Sic*

Sic aspicio, conspicio, (exi,) ecctum

EXCIPE,

1. *Verbain (do) & (go,) in (do:) ut, Excep.
cado, cecidi, calum: recido, reci-
di, recasum. In (go:) ut, ago, egi,
actum: redigo, redigi, redactum.
frango, fregi, fractum: confringo
contregi, confractum.*

2. *Composita à sapio, salio, & statuo,
Sapio, sapui, sapitum: Desipio,
desipui, desipitum, per (i.) Salio
salui, saltum. Desilio, desilui,
desultum, per (u.) Statuo, statui,
statutum. Instituo, institui, insti-
tutum, per (i.)*

3. *In Composito præteritum non gemitur,
licet in simplici gemitur
prima eius syllaba: ut, Mordeo,
momordi: demordeo, demordi,
spondeo, spondi: respondeo,
respondi.*

EXCIPE,

1. *Composita ex do, sto, disco, posco. Do,
F, dedi:* Excep.

Curro, eu.
curri: præ.
curro, 'præ.
cucurri.
Pungo, pupu.
gi:repungo,
repupug.

Licet absit
(a)præt. su-
pino non ab-
erit.

Complex syn-
cope.

dedi: Circundo, circundedi. Sto
steti: Resto, restiti. Disco, didici:
Edisco, edidici. Posco, poposci:
Reposco, repoposci.

*Cum est (a) in præsenti, est etiam in
Supino: ut, facio, feci, factum. A-
go, egi, actum. Frango, fregi, fra-
ctum.*

5. *Verbum carens præterito, caret etiā
Supino: ut, polleo, glisco, serve-
sco.*

*In Præteritis quæ in (vi) desinunt,
sapè fit Syncope: ut, petij, pro petivi:
petijsti, & *petisti, pro petivisti.
claimasti, pro clamavisti: redijsti,
& *redisti, pro redivisti: & re-
dijt, pro redivit. Ita in alijs modis,
redijsem, rediero, redijse.*

CONIVGATIONVM RE. GVIAE SPECIALES.

PRIMA CONIVGATIO.

*Prima Coniugatio est quæ habet (a)
antè, (re) vel (ri) in Infinitivo: ut,
amo,*

amo, amare: amor, amari.

*Præterit. exit in (avi) Supin. (atū)
clamo, clamavi, clamatum.*

EXCIPE,

1. Do, dedi, datum.

Sto, steti, statum.

Composita à do quatuor: nempe, Circū-
do, venundo, pessundo: & satisdo, sunt primæ
conjugationis: reliqua tertia: ut, addo, red-
do, credo.

*Composita à sto, habent stiti, stitum:
asto, astiti, astitum.*

Sic substo, insto, *præsto, consto, stiti, stitum. *Præstatvus,*
2. Lavo, lavi, lotum, lautum, & la- *& præstatio.*
vatum: poto, potavi, potum, in- *Cicer.*
terdūm potatum. Iuvo & adjuvo,
juvi, jutum. *Hinc potio,*
& potatio.

3. üi, itum, habent Cubo, fono, cre- *Potata a-*
po, domo, tono, veto, & plico. *qua Plin.*
Cubo, cubui, cubitum, &c. *Iuvaturus.*
Salut.
Incubata o-
va Plin.
Sonaturus.
Horat.

Composita ex plico & præpositionibus, ad,
ex, in: habent ui, itum, vel avi, atum. *Applica-*
co, applicui, applicitum: vel applicavi, appli-
catum. Sic explico, implico, ui, itum: vel a-
vi, atum. At composita ex plico cum nomine
aut alijs præpositionibus, avi, atum, solūmo-
do. Duplico, triplico, multiplico, avi, atum. Sic
supplico, replico, complico, avi, atum.

3

4. Fil.

Formatur a
secunda præ-
indic, mutato
(as) in (avi)
& (atum:) a-
ro, aras, aravi
aratum.
Excep.

Fricatus Plin
Venit & hinc
fricatio, & fri-
catio.
Secaturus
Columel.

4. Frico, seco, & neco (iii.) (atum.
fricui, frictum, &c.

Neco *etiam* avi, atum. Mico,
micui, & *compositum* Emico, e-
micui, *sine supino*.

At Dimico, avi, atum.

Ex lavo, alluo, perluo, &c. contracte: Quæ
omnia relicto simplice, sunt tertiae conjugationis.

Ex poto: compoto, perpoto.

Ex cubo: Accubo, occubo, succubo, secubo,
recubo, excubo.

Ex sono: assono, resonō, consono, dissono, in-
sono, persono,

Ex crepo: increpo, discrepo.

Ex frico: astrico, refrico.

DEPONENTIA.

DEpontentia coniugantur ut passi-
va: formantque Præteritum
(atus sum vel fui:) Testor, adulor,
(atus sum vel fui.)

ANOMALA.

DOr à do: prima vox verbi passi-
vi, exolevit: ut (Der) vox prima
Sub-

Subiunctivi. Item, for, pro loquor :
(prima nimirum persona) nō est in v-
su. At reliquæ sunt satis usitatæ, faris
vel fare, fatur, &c. Vnde *composita*
effaris, affaris, profaris.

Ovat, & Ovans, tantum sunt.

Vnde ovatio

SECUNDA CON-

IV GATIO.

Secunda Coniugatio est, que habet e
longum ante re vel ri in Infiniti-
vo: ut, Doceo, docere: doceor, do-
ceri.

Præteritum in (iii) Supinum (itum.)

Habeo, habui, habitum. Sic inhi-
beo, prohibeo: cohibeo, (ui, itum.)

At timeo, & neutra quæ formæ
præteritum per (iii), carent supinis: ti-
meo, timui: splendeo, splendui. Sic
madeo, egeo, calleo, (iii), sine sup.

EXCIPE,

Valeo, noceo, placeo, taceo, doleo,
oleo, pareo, careo, pateo, lateo, ca-
leo, liceo, & *impersonalia* libet, li-
cet,

Formatur a
secunda præ-
indic mutato
(es) in (ui)
(itum)oleo,
oles, olui, oli-
tum.
Excep.

*cet, que habent iii, itum: valeo,
valui, valitum, &c.*

Ex timeo: pertimeo, pertimesco: extimeo,
extimesco.

Ex valeo: invalesco, convalesco.

Ex placeo. displiceo.

Ex raseo: obticeo, obticesco: conticeo, cō-
ticesco: reticeo.

Ex dolco: indoleo, condoleo, dedoleo.

Ex oleo. redoleo, adoleo.

Ex Pareo. appareo, compareo, dispareo.

Ex pateo: patesco, patefacio, patefio.

Ex lateo: deliteo, delitesco: obliteo, (sco.)

EXCEPTIONES EX ORDINE ALPHABET.

B E O.

Hinc sorbitio
orbitiuncula
Sorbeo, sorpsi, sorptum, *vel* for-
bui, *bitum: Iubeo, jussi, jussum:
as ferbeo, ferbui.

Ex sorbeo: absorbeo, exsorbeo.

Ex jubeo: fideiubeo.

C E O.

Mulceo, mulsi; mulsum, *vel* mulxi
multum, Misceo, miscui, mistum,
Doceo. docui, doctum. Lucco, luxi,
sine supino.

Ex

Ex mulceo: permulceo, demulceo.

Ex misceo: admisceo, communisceo, immisceo,
permisceo.

Ex doceo: edoceo, dedoceo.

Ex lucco: cluceo, relucco, illucco.

D E O.

1. Ardeo, suadeo, rideo, *habent* (si)
sum: ardeo, arsi, arsum, &c. *At*
nideo, *caret pret.* & *sup.*

2. Video, prandeo, sedeo, di, sum:
video, vidi, visum. Sedi, sessum,
geminos. *At* frendeo, frendui,
fressum. Studeo *verò* studui, *sine*
supino.

3. Mordeo, tondeo, spondeo, pen-
deo, di, sum, *geminato initio pra-*
teriti: tondeo, totondi, tonsum,
mordeo, momordi, morsum.

Ex suadeo: dissuadeo, persuadeo.

Ex ardeo: ardesco, exardesco, inardesco.

Ex rideo: artideo, irrideo, derideo, subrideo.

Ex video: provideo, prævideo, invideo.

Ex sedeo: desideo, residco, subsidco, dissideo
consideo, supersedeo.

Ex mordeo: demordeo, remordeo.

Ex pendeo: impendeo, dependeo.

Ex spondeo: despondeo, respondeo.

4

G E O.

1. Algeo, fulgeo, turgeo, & urgeo, (i) *sine sup.* algeo alsi.
2. Mulgeo, & tergeo (i) (sum): mulsi, mulsum: *habet etiam mulxi, multum. Vnde, Multrum, multra, multrale.* Indulgeo *verò, si, tum: indulsi, indultum.*
3. Augeo, auxi, auctum. Lugeo, xi, etum. *At frigeo, xi, absq; supino.*
Ex fulgeo: resulgeo, affulgeo.
Ex turgeo: turgesco.

IEO,

Vico, & quico, evi, etum. * *At cico, civi, citum, cōtractē. Vnde frequētativa cito, excito, concito.*

LEO,

1. Fleo, pleo, deleo, & obsoleo, (cvi, etum:) fleo, flevi, fletum, &c.
2. *Composita ab oleo, (evi,) (itum.) inoleo, aboleo. (evi) (itum.) At exoleo, (evi, etum). Adoleo verò, adolevi, adultum, cōtractē. Sed oleo simplex, olui, olitum.*

3. Polleo

Quico exole
vit, pro quo
quico.

3. Polleo caret *præ. & sup.*

Ex fleo: defleo.
Ex pleo: impleo, expleo, repleo, suppleo.
Ex polleo: præpolleo, æquipolleo.
Ab adoleo: adolesco, vnde adolēscens.

NEO.

Neo, nevi, netum. Maneo, mansi, mansum. *Sic composita, qua retinent (a.) Permaneo, remaneo, (si sum.) At ubi (a) mutatur in (i): Præteritum est per (minui) sine sup. Immineo, imminui. Sic emineo, promineo.*

QVEO:

Torqueo, torsi, tortum. Liqueo, li-
cui. *ovi. de nive
delicuit.*

Ex torqueo: contorqueo, distorqueo, extorqueo, retorqueo, detorqueo.

REO.

Hæreo, hæsi, hæsum. Careo, carui, caritum vel cassum. *At torreo, torrui, tostum.*
Ex hæreo, adhæreo, adhæresco, inhæreo, cohæreo, cohæresco.

SEO,

Censeo, censui, censum, raro censi-
tum.

Ex censeo: censor, & census. Item recensco,
percensco.

VEO.

Veo mutatur in vi, tum: us, Moveo,
movi, motum. Foveo, voveo, (vi)
tum:

EXCIPE,

1. Faveo, favi, faustum. Caveo, cavi,
caustum.

2. Neutra in (veo) habent vi, sine su-
pino: Paveo, pavi. Sic Liveo, fer-
veo, (vi.) At conniveo, conni-
vi, vel connixi. Aveo autem &
salveo, absque Præt.

Ex moveo: promoveo, admoveo, amoveo, re-
moveo, dimoveo.

Ex voveo: devoveo.

Ex serveo: efferveo, deferveo.

DEPONENT.

Deponentia secunda coniugationis
habent Præt. (itus sum vel fui.)
Liceor

Liceor, licitus sum. Sic Polliceor, vere-
or, revereor, mereor, promereor, itus
sum. Attueor, tutus vel tuitus: reor
ratus: fateor, fassus: misereor, misertus
sum vel fui. Medeor autem caret pra-
terito.

TERTIA CONIV-
GATIO.

Tertia Coniugatio habet (e) breve
ante (re) in Infinit. vel ante (ris)
in Indicat. Lego, legere. Loquor, lo-
queris.

REGVLÆ SECUNDVM
ORDINEM TERMI-
NATIONVM.

1. O. purum. CIO.

Cio habet, xi, etum: Respicio,
respexi, respectum.

EXCIPE,
Facio, feci, factum. Iacio, jeci, ja-
tum.

Elicio, habet
ui, itum, At
reliqua ex
lacio, xi,
Etum, secun-
dum reg. Al-
licio, al. exi-
allectum. Sic
pellicio, illi-
cio, xi, Etum.

Etum. Elicio, eliciui, elicitum.
Ex facio: calesacio, frigefacio, lucrisacio: & u-
bi a mutatur in i. Reficio, deficio, sufficio, insi-
cio, efficio, perficio, conficio, proficio.
Ex jacio: ejicio, rejicio, injicio, objicio, subjic-
cio, conjicio, adjicio, abjicio, disjicio.

DIO.**Fodio, fodi, fossum.**

Ex fodio: effodio, defodio, refodio, suffodio.

GIO.**Fugio, fugi, fugitum.**Ex fugio: aufugio, effugio, profugio, diffugio
subterfugio.**PIO.**

Cupii per
Syncopen.
Hinc, cupie-
ram, cupis-
sem, cupiero,
cupuisse.

1. Cupio, cupivi, cupitum, pen. long.

Sapio, sapui, sapitum, pen. breui.

**2. Capio, cepi, captum. Rapi, ra-
pui, raptum.**

Ex sapio: desipio, resipio, vnde resipisco.

Ex capio: accipio, excipio, incipio, concipio,
desipio.Ex rapi: arripi, cripio, surripi, corripi,
diripio.

A partum ve-
nit partus,
nomen. A pa-
ritum, parti-
turus, partic.

RIO.**Pario, peperi, partum vel paritum.****TIO****TIO.**

Quatio, quassi, quassum. *At Compo-*
sita, cussi, cussum. **Percutio, per-**
cussi, percussum.
Concutio, discutio, excutio, incutio, succutio,
decutio.

(üo)

üo, ui, utum: Arguo, argui* argutum Hinc tamen
arguiturus &
spuuius par-
Spuo, spui, *sputum.

EXCIPE,

1. Struo, struxi, structum. Fluo,
fluxi, fluxum. Pluo, plui vel pluvi At pluicturus,
particip.
plutum.

2. Ruo, rui, ruitum. At composita rui,
rutum. Diruo, dirui, dirutum.

3. Carent supinis, metuo, congruo,
ingruo, respuo, cum compositis ex
(nuo:) Annuo, innuo, renuo, ab-
nuo.

Ex struo: destruo, exstruo, astruo, substruo.

Ex fluo: effluo, influo, affluo, resfluo.

Ex ruo: obruo, cruo, irruo, corruo, subruo.

HAC-

78 ETYMOLOGIA
HACTENVS O PVRVM:
sequitur (o) impurum: scz.
ubi consonans precedit.

Bibere, ho-
nestorum: po-
tare, helluo-
num.

Nubo, nupsi,
vel nupta-
sum, vel fui;
Fœmina e-
nam dicitur
nubere viro:
ut vir ducere
vxorem: du-
cit enim do-
num.

EXC IPE,
1. *Scribo*, & *nubo*, *psi*, *ptum*: scrip-
si, scriptum.
2. *Composita ex cubo*, *iii*, *itum*, *at sim-*
plex cubo. *discumbo*, *iii*, *itum*.
Composita ex cubo sine (m) sunt primæ con-
jugationis. At quæ habent (m) sunt tertiae:
ut, *accubo*, *incubo*, *recubo* sunt primæ con-
jugationis. At *accumbo*, *incumbo*, *recumbo*,
tertiae.

Ex *bibo*: *ebibo*, *præbibo*, *imbibo*.

Ex *scribo*: *inscribo*, *describo*, *præscribo*, *cir-*
cumscribo, *præscribo*, *adscribo*.

C O.

Co, *in xi*, *ctum*: *dico*, *dixi*, *dictum*.
duco, *duxī*, *ductum*. **Pollinco*,
xi, *ctum*.

EXC IPE,
1. *Vinco*, *vici*, *viictum*, *sine* (n.) *Ico*,
ici, *ictum*.

2. *Par-*

Hinc pol-
linctor

Bovertitur in *bi*, *bitum*: *Bibo*,
bibi, *bibitum*.

LATINA, 79

2. *Parco*, *pepercī*, *parcītum*. Rarius parcī.
Ex dico: *edico*, *indico*, *addico*, *prædico*, *con-*
dico. parsum.

Ex *duco*: *educo*, *conduco*, *traduco*, *diduco*,
subduco.

Ex *vinco*: *evinco*, *revinco*.

S C O.

Scomutatur in *vi*, *tum*. *Nosco*, *novi*,
notum. *suesco*, *suevi*, *suetum*.

EXC IPE

1. *Agnosco*, *agnovi*, *agnitum*: *cog-*
nosco, *cognovi*, *cognitum*.
2. *Pasco*, *pavi*, *pastum*.
3. *Glisco*, & *verba incohativa*, *ca-*
rent præteritis, *caleesco*, *tepesco*.
4. *Disco*, *didici*, *discitum*. *Posco*,
poposci, *poscitum*. *geminat* *præt.*
At compesco, *compescui*, *com-*
pescitum.

Ex *disco*: *edisco*, *dedisco*, *perdisco*.

Ex *posco*: *reposco*, *dcposco*, *exposco*.

D O.

Dovertitur in *di*, *sum*: *mando*, *man-*
di, *sum*.

EXC IPE

1. *Cado*, *cecdi*, *casum*. *Cædo*, *cæci-*
di. Geminat
præteritum

di, cæsum. Pedo, pepedi, peditum. Pendo, pependi, pensum: tendo, tetendi, tensum, *vel* tentum. Tundo, tutudi, tunsum: *sed* *composita* tusum: *ut*, Obtundo, tudi, obtusum.

Expansare-
tia, Plin.

Vide Sup. in
1: coniugat.

A in(i) breve

Æ in(i) long.

2. Pando, pandi, *passum. Edo, edi esum, *vel* estum.
3. *Composita ex (do) habent* didi, ditum. addo, addidi, additum. Abscondo *tamen* abscondi, absconditum: *raro* absconsim.
4. Scindo, scidi, scissum, findo, fidi, fissum: fundo, fudi, fusum, *sine* n.
5. Ludo, vado, rado, divido, lædo, trudo, rodo, plundo, & cludo, *habent* si, sum. Ludo, lusi, lusum: lædo, læsi, læsum, &c. At cedo, cessi, cessum, *geminato* β.

Ex mando: præmando, remando.
Ex cedo: *occido, accido, excido, decido, incido, procido, recido.
Ex cædo: *recido, occido, excido, circuncido.
Ex pendo: suspendo, rependo, dependo, impendo, expendo, perpendo, appendo.
Ex tendo: attendo, extendo, distendo, obtendo,

tendo, ostendo, portendo.
Ex cundo: contundo, retundo.
Ex cedo: comedo, exedo, adeo, ambedo.
Ex scindo: discindo, abscondo, excindo.
Ex findo: diffindo.
Ex fundo: effundo, infundo, refundo.
Ex ludo: colludo, illudo, eludo, deludo.
Ex lædo: *collido, illido, allido.
Ex trudo: intrudo, extrudo, abstrudo.
Ex plundo: appludo, *explodo, complodo.
Ex cludo: *excludo, includo, secludo.
Ex cedo: discedo, recedo, succedo, incedo.

Æ in (i) long.

Au in(o)

Au in(v)

GO, & GVO.

Go, & Guo, xi, Etum. Affligo, afflixo, afflictum. Extinguo, extinxi, extinctum.

EXCIBE.

1. Pingo, pinxi, pictum. Stringo, strinxi, strictum. Fingo, finxi, fitum. Ringo, rinxi, rictum, *sine* (n) *in sup.*

Hinc dego,
degi, Satago
satagi, sine
sup.

2. Tango, tetigi, tactum. Frango, fregi, fractum. *Ago, egi, actum. Pango, panxi, pepigi, *vel* pegini, pactum. Pungo, punxi, *vel* pugni, punctum.

3. Lego, legi, lectum. *At* *composita*

G in-

intelligo, negligo, diligo, xi,
ctum: intellexi, intellectum. &c.

4. Spargo, mergo, tergo, si, sum:
sparsi, sparsum. &c.

5. Figo, & frigo, xi, xum: fixi, fixum

6. Sugo, lingo, ningo, ango, xi, sine
supinis. * Ambigo *vero* & *vergo*
carent preterit. & sup.

Ex tango: attingo, contingo, pertingo.

Ex frango, effringo, diffringo, offringo.

Ex ago: circumago, abigo, adigo, redigo, exi-
go, transigo: & cogo, coegi, coactum.

Ex pango: compingo, impingo.

Ex pungo: repungo, expungo, dispungo.

Ex lego: * perlego, rlego, prælego, allego,
* eligo, deligo, colligo.

Ex spargo: * dispergo, aspergo, inspergo.

Ex mergo: emergo, immergo, submergo.

Ex tergo: detergo, abstergo, extergo.

Ex figo: configo, affigo, refigo.

HO.

Ho xi, ctum: traho, traxi, tractum:
veho, vexi, vectum.

Ex traho, subtraho, attraho, detraho, extraho
contraho, distraho.

Ex vaho: evaho, inveho, provaho, subvaho.

HO.

Mejo, * minxi, miictum:
Iamejo, permejo, commejo.

Amingo:
barbaro.

HO.

LO.

Lo habet lui, ultum: colo, colui,
cultum. Sic consulo, occulo, lui,
ultum.

EXCIPE.

1. Alo, alui, altum *vel* alitum. Molo
molui, molitum. cello, cellui, cel-
sum, *sed exolevit.* *Composita sunt*,
excello, præcello, antecello.

2. Cello *pro cædo*, ceculi, culsum,
etiam exolevit: *Composita*, per-
cello, perculti *v.* *perculti, percul
sum. Vello, velli *vel* vulsi, vulsum
fallo, fefelli, falsum: pello, pepuli
pulsum.

3. Tollo, sustuli, sublatum. Sallo,
falli, falsum. *At* psallo, psalli: volo
volui, *sine sup.*

Ex pello, appello, compello, expello, impello.

Ex colo: accolo, incolo, recolo.

Ex vello, avello, cvello, rvello.

Ex fallo, refello.

Ex tollo, sustollo, extollo, attollo.

Ex volo: nolo, malo.

Vultum *sapi*
exolevit: re-
mansit ta-
men, inde
vultus, nom.

MO.

Mo vertitur in mui, mitum. Vo-

mo,

mo, vomui, vomitum. *Sic* gemo
fremo.

EXCIPE,

1. Demo, promo, sumo, como: *habent* p̄si, ptum: sumps̄i, sumptum &c.
2. Emo, emi, emptum. *At* premo, pressi, pressum. Tremo *verò* tremui, *sine sup.*

Ex vomo: evomo, convomo.

Ex promo: depromo, expromo.

Ex sumo: consumo, insumo, absumo, resumo.

Ex emo: adimo, eximo, dirimo, redimo, perimo, interimo.

Expremo: opprimo, imprimo, represso.

N O.

1. Pono, posui, positum. Gigno, genui, genitum. Cano, cecini, cantum. *At* *composita* (inui, entum:) præcino, præcinui, præcentum, &c.

2. Tenino, & contemno, tempsi, temptum.

3. Sino, sivi, situm. Sperno, sprevi, spretum. Sterno, stravi, stratum. Cerno, crevi, cretum. *Lino, linii,

Habet etiam
linivi, linitum
a linio 4.
conjugat.

ni, vel livi, vellevi, litum.

Ex pono: depono, præpono, oppono, expono impono, suppono.

Ex cano: accino, occino, succino,

Ex sino: desino.

Ex sperno: desperno. *At* aspernor, ari, est dep. i. conjugat.

Ex sterno: prosterno, insterno. *At* consterno, are, i. conjugat.

Ex cerno: discerno, scerno, incerno, excerno succerno.

Ex lino: oblico, allino, illino, relino.

P O.

Po in p̄si, ptum. Repo, replsi, reptum
EXCIPE,

1. Rumpo, rupi, ruptum, *sine n.*

2. Strepo, crepo, iiii, itum.

Exrepo: prærepo, crepo, arrepo, irrepo, obrepo.

Ex rumpo: prorumpo, erumpo, irrumpo, corrumpo.

Q V O.

Coquo, coxi, coctum. *At* linquo, liqui, lictum.

Ex coquo: decoquo, recoquo, excoquo.

Ex linquo: relinquo, derelinquo, delinquo.

R O.

Ro habet vi, tum. Tero, trivi, tritum

Quaero, quesivi, quesitum.

EXCIPE,

1. Gero, gessi, gestum. Vro, ussi, ustum. Vero, verri *vel* versi, versum. Curro, cucurri, cursum. Ferro, tuli, latum.

2. Sero *pro ordino*, serui, sertum. *Vnde* decomposita assero, dissero, erui, ertum. *At* sero *pro semino aut platio*, sevi, satum. *Vnde* composita assero, dissero, evi, itum.

Ex tero: intero, extero, detero, protero.

Ex quaero: acquirro, conquirro, inquirro, perquirro.

Ex gero: suggero, aggero, digero, congero.

Ex uto: comburo, aduro, inuro, exuro.

Ex curro: accurro, excurro, occurro, succurro

SO.

So in sivi, situm. Accerso, sivi, situm.

Sic arcesso, laccesso, incesso.

EXCIPE,

1. Faceffo, capeffo, & viso, qua vertunt so in si, sum. Viso, visi, visum,

2. Pinso, pinsui, pistum: *At* depso, depsui.

Ex viso: inviso, reviso, proviso.

TO.

TO.

1. Flecto, plecto, *habent* xi, xum. flexi, flexum. *At* necto & pecto xi *vel* xui, xum. Pecto, pexi *vel* pexui, pexum.

2. Peto, petivi, petitum. Mitto, misi missum.

3. Meto, messui, messum. Verto, verti, versum. *At* sterto, stertui, sine sup.

4. Sisto *activum habet* stiti, statum. *At* sisto *neutrum*, stiti, sine sup.

Hinc Iupi-
ter stator: &
status dies.
Cic.:

Ex peto: repeto, appeto, expeto.

Ex mitto: committo, omitto, amitto, demitto, emitto.

Ex verto: evertro, subverto, invertro, præverto, antevertro, adverto, animadverto.

Ex sisto: ob sisto, persisto, sub sisto, desisto.

VO.

Vivo, vixi, victum. Solvo, solvi, solutum. Volvo, volvi, volutum:

At calvo, calvi, sine sup.

Ex solvo: persolvo, resolvo, dissolvo.

Ex volvo: devolvo, involvo, convolvo.

XO.

Texo, texui, textum.

Pertexo, prætexo, retexo, detexo, attexo.

DÉPONENTIA
tertiæ Conjugat.

Déponentia habent præterita forma ex voce activa facta, secundum regulas traditas: ut fungor, fuisse sum. Sic defungor, complector, irascor, nascor, loquor, sequor.

I. At fruor, fruitus vel fructus: patior, passus: perpetior, perpetius: adipiscor, adeptus: proficiscor, projectus: ulciscor, ultius: expergiscor, experrectus: utor, usus: nitor, nitus vel nixus: gradior, gressus: obliviscor, obliuus: queror, questus: comminiscor, commentus: fasiscor, fessus: deficiscor, defessus: labor, lapsus: paciscor, pactus: nanciscor, nactus: orior, ortus. Morior, mortuus sum vel fui. At Participia ab his sunt moriturus, oriturus: ut à nascor, nasciturus.

2. Vef-

XO.

Texo, texui, textum.

Pertexo, prætexo, retexo, detexo, attexo.

DÉPONENTIA
tertiæ Conjugat.

Déponentia habent præterita forma ex voce activa facta, secundum regulas traditas: ut fungor, fuisse sum. Sic defungor, complector, irascor, nascor, loquor, sequor.

I. At fruor, fruitus vel fructus: patior, passus: perpetior, perpetius: adipiscor, adeptus: proficiscor, projectus: ulciscor, ultius: expergiscor, experrectus: utor, usus: nitor, nitus vel nixus: gradior, gressus: obliviscor, obliuus: queror, questus: comminiscor, commentus: fasiscor, fessus: deficiscor, defessus: labor, lapsus: paciscor, pactus: nanciscor, nactus: orior, ortus. Morior, mortuus sum vel fui. At Participia ab his sunt moriturus, oriturus: ut à nascor, nasciturus.

2. Vef-

2. Vescor, liquor, reminiscor, carent
præteritis.

ANOMALA.

SUm, es, est: Plur. Sumus, estis, sunt.

Imperfect. Eram, &c.

In Subjunctivo, *Sim, sis, sit. &c.

Imperfect. Esem, essem, esset, &c. vel forem, es, &c.

Participia, *Ens, futurus.

Absum, adsum, insum, intersum, desum, obsum, prosum, præsum, subsum, possum, i. potis sum. &c.

Apud Comi-
cos, Siem,
sies, siet, si-
ent, per E-
penthesin.
Ens vix est in
vnu apud
classicos
scriptores.

POffsum, potes, potest, &c.

Poteram, res, rat, &c.

Vide Rud.

FEro, fers, fert: Pl. Ferimus, fertis, ferunt.

Imper. Fer vel fert, &c. contractè.

Subjunct. Imperf. *Ferrem, ferres. &c.

Præsens Infinit. Ferre, contractè.

Feror, ferris, vel ferre, fertur.

Imperat. Ferre vel fertor, &c. contractè.

Effero, affero, confero, differo, defero, inse-
ro, offero, perfero, præfero, profero, refero.

Pers, fert, fer-
tis, contractè
pro, feris, it,
itis.
Ferrem, con-
tractè, pro
fererem.

EDo, edis, veles, edit, vel est. Pl. Edimus, editis,
vel estis, &c.

Imperat. Ede, veles, edito, vel esto. contractio est.

Subjunct. Imperf. Ederem, vel essem.

Infinit. Edere, vel esse, &c.

Passivum analogum est: duntaxat pro editur
dicitur estur.

Es, est, eis.
contractio
est, pro, edis,
edit, editis.

Vo-

Vis, vult, vultis, contraētē pro volis, yo. lit. &c. **V**olo, vis, vult, &c. Subjunct præl. Vellim, velis, &c. Imperf. Vellem, es. &c. Infinit. Velle. Eodem modo Nolo, & Malo. Nolo, quasi non volo. Malo, quasi magis volo contraētē.

Flo passivum est verbi facio. Fio, sis, fit, &c. Imperf. Fiebam, bas, bat, &c. Perfect. Factus sum vel sui. Futur. Fiam, fies, fieri, &c. Imperat. F vel sito, fiat vel sito, &c. Vide Rudim. Composita ex bio: defit, infit, Desit. i. deest. Infit. i. incipit, vel inquit, sola sunt. Facio, dico, duco, fero, in imperat. per Apo- copen, fac, dic, duc, fer. Sic benefac, satisfac. At composita quæ mutant **a**, in **i**, integra sunt: perfice, eonfice. Porró, Facio in futur. Indicat. Faciam, es, et: vel faxo, is, it. In Subjunct. Faciam, as, at: vel faxim, is, it. Cedo. i. dic vela. Imper. sing. Cedo. Plural. cedite: cætera desunt.

Q V A R T A C O N- I V G A T I O.

QUARTA Coniugatio est, quæ habet i longum antere vel ri, in Infinitivo: ut, audio, audire: auditor, audiri.

Ha-

Habet * (ivi) in Præt. & (itum) in Supino. Fit à secunda sing, mutato (is in (ivi) & (itum.)) Crocio, crocis, crocivi, crocitum. Sic glocio, curio, garrio, (ivi) (itum.)

EXCIBE,

1. Singultio, singultiui, singultum. Sepelio, sepelivi, sepultum. Væneo, venivi, venum. **A** venio, ueni, uentum.
- 2 Amicio, amicui, *vel* amicivi, amictum. Vincio, vinxi, vincitum. Sancio, sanxi, sanctum, *vel* sancti, sanctitum.
3. Haurio, hausi, haustum. Sepio, sepsi, septum. Cambio, campsi, camptum: *vel* cambivi, cambitum.
4. Salio, salui, saltum: *At* *composita*. silui, sultum. Insilio, insilui, insultum.
5. Sensio, sensi, sensum. *At* fulcio, farcio & sarcio, (si, tum.) fulsi, sultum, &c.

Com-

Sæpius ii, per Syncopen: adii. perii, in- terii.

6. *Composita ex pario habent erui, ertum. Aperio, aperui, apertum. Sic operio, cooperio. Comperio tamen & reperio, (eri, ertum:) comperi, compertum. Ferio & troque caret.*

Ex venio: convenio, subvenio, circumvenio, prævenio, obvenio.

Ex haurio: exhaustio.

Ex sepio: obsepio, circumsepio.

Ex fulcio: suffulcio.

Ex sarcio: resarcio.

Ex farcio: infarcio, refarcio, suffarcio.

DEPONENTIA.

Deponentia quarta conjugationis habent itus sum vel fui, in præterito. Potior, potitus sum vel fui. At assentior, assensus. Experior, expertus. Ordior, orsus. Metior, mensus. Orior, ortus sum vel fui. Participium tamen est oriturus.

ANOMALA.

Eo, is, it. Plural. imus. &c.

Imperfect. Ibani, bas, bat. In Fut. Ibo, bis, bie. In ceteris analogum est.

Indi-

Inquio vel inquam sic coniugatur.

Indicat. præf. Inquio, inquis, inquit. Pl. inquiunt. vel inquam.

Imperfect. Inquiebam, bas, bat.

Perfect. Inquisti, inquit.

Futurum, inquies, &c.

Imperat. inqui, inquito.

Particip. Inquiens.

AIO, sic.

Aio, ais, ait. Plural. aiunt.

Imperfect. Aiebam.

Perfect. Aisti. Plural. Aistis.

Imperat. Ai.

Subjunct. Aias, aiat. Pl. aiamus, aiane.

Particip. Aiens.

Orior, oriri, is vel orire.

Infinit. Oriti: per Quartam conjug. Reliqua per tertiam.

ANOMALA QVAE DAM omissa in superioribus.

Quæso, Plural. Quæsumus.

Autim, sis, sit. Pl. ausint, i. audiebo, vel audiam.

Sodes, pro si audes, per contractionem.

Sis, pro si vis: sultis, pro si vultis. Capis, pro cape si vis. Omnia contracta, & comica.

Ain', viden' dixtin', intellectin': pro ainstre, quasi a Sup. vides ne, dixisti ne, intellectisti ne, per Syncopen osium.

& Apocopen.

*Odi, *cœpi, novi, memini, voce præteriti, significant & præsens & præteritum. Odi, i. odio habeo, vici odio habui, &c.

Ab odi, exsus, perosus, quasi a Sup. osum.

A cœpicio ex-

lito: unde

cœpto, as:

Particip.

cœptus, cœp-

turus.

Ceterum turis.

Cæterum, verba hæc sola ea tempora habet quæ à præterito manant: ut, novi, noveram, noverim, novissem, novero, novisse. cætera desiderantur.

At memini habet in Imperat. sing. Memento Plural. mementore.

Fido, fio, soleo, audeo, gaudeo, & mærceo, habent præterita passiva. Fio, factus sum. Fido, filius. Soleo, solitus. Gaudeo, gavisus. Audeo, aitus. Mærceo, mæctus sum vel fui.

Titubo, placeo, suesco, juro, prandeo, ceno, nubo, poto, & impersonalia, miseret, pudet, piget, licet, & libet, habent præteritum activum vel passivum. Iuro, juravi, juratus sum. Prandeo, prandi, vel pransus sum, &c. Miseret, miseruit, vel miseritum est. Mærcor etiam habet merui vel meritus sum. Causa est, quia dicimus mærcor vel

(o)

Ex juro, ejuro, conjuro, pejero, dejero.

Ex fido: confido, diffido.

Ex suesco: assuesco, desuesco, consuesco.

Hæc sub (o) passivæ significant: vapulo, vaneo, fio, exulo, & liceo.

DE IMPERSONALIBVS.

Hactenus Personalia: sequuntur Impersonalia. Ea sunt activæ vocis, aut passivæ.

Impersonalia activæ vocis definitur in (t:) ut, Vacat, decet, placet, contingit,

tingit, expedit, &c.

Quædam tamen personaliter usurpantur: Parvos parva decent. Ovid. Omni tibi dote placebam.

Impersonalia passivæ vocis definitur in (t:) statut, curritur. Fiuntque à quibuslibet verbis activis & neutrīs. Sedetur, properatur, discitur, legitur, turbatur, &c. Porro, carent Gerundij & Supinis. Coniugantur ut in Rudim.

LIBER SEXTVS.

De Participialibus, &
Participiis.

Hactenus verba: sequuntur Participialia & Participia. Participialia sunt Gerundia, & Supinæ.

*Gerundiorum tres sunt terminati-
ones, di, do, dum.*

*Gerundium in di est genitivi casus,
Tempus cœnandi i.e. tempus cœna.*

*Do, nunc Dativi, nunc ablativi est
casus: dativi: ut, non est solvendo.*

*Ablativi: ut, consultatur de trans-
undo in Galliam.*

*Dum, interdum nominativi, inter-
dum accusativi est casus.*

*Nominativi: ut, Orandum est, ut
sit mens sana in corpore sano.*

*Accusativi: ut, Inter cœnandum
bilares esse.*

*Supina duo: Prius in (um) activè
ut plurimum significans: Posterius in
(u) passivè.*

DE PARTICIPIO.

Participium est Dicitio declinata cū
temporibus: ut, amans, amaturus.

Participiorum tria sunt tempora:
Præsens, Præteritum, & Futurum.

Vide Rnd,

Porro,

LATINA:

Porrò, omnia participia sunt deri-
vata: derivantur enim à verbis.

A verbis activis in (o) (sive activa ,
sint, sine neutra) duo derivantur:
Præs. & Fut.

Præs. in (ans) vel in (ens:) ut, a-
mans, legens, sedens.

Futurum, in (rus:) amaturus, le-
turus, fessurus. Ab amo, lego, sedeo.

A verbis in (or,) si passiva sint, duo
similiter trahuntur, præter. & fut.

Præteritum in (tus,) (sus,) (xus,)
ut, amatus, lassus, nexus.

Futurum in (dus) amandus, le-
gendus, necendus. Ab amor, legor,
nector.

A verbis in (or) si deponentia sint,
tria deducuntur: Præs. Præt. & Fut.

Præs. in (ans) vel (ens:) ut, imi-
tans, loquens.

Præteritum in (tus:) ut, Imitatus,
loquutus.

Futurum in (rus:) ut, Imitaturus
loquuturus.

H Et

ETYMOLOGIA

Circumstantiae sunt *Locus, tempus, persona, modus seu qualitas, causa, instrumentum. &c.*

Adverbia loci, *ubi, quò, quà, unde, quorsum, &c.* quæ ad hæc respondentur. *Hic, illic, istuc: huc, illuc, isthuc: hæc illac, isthac: hinc, illinc, isthinc: horum isthorum, dextrorum, sinistrorum, &c.*

Adverbia temporis, *quando, quamdiu, quamdudum, quampridem, quoque, quoties, & quæcumque* redunduntur ad hæc: *hieri, hodie, cras, parumper, iādudum, iam-olim, hactenus, sèpè, quorannis, semel, bis, ter.*

Adverbia persona: * *Mecum, tecum secum, quicum.*

Qualitatis seu modi: *Bene, male, scitè, appositiè, consultò, serio, risè, perperam.*

Quantitatis: *Mulùm, parùm, satis, abundè, affatim.*

Ordinis: *primum, deinde, deinceps, postremò, novissimè, præterea, deniq.*

Nu-

Præpositio-
nem casui
suo postpo-
sitam hic ag-
nosco.

LATINA.

Numerandi, * *Semel, bis, ter, &c.* Temporis
Interrogandi, *quare, quamobrem,* potius sunt,
quid ita, an non, non ne, utrum, nun-
quid, quin, i. cur non? qui, i. quomodo?

Demonstrandi, *en, ecce.*

Dubitandi, *forsan, forsita, fortasse.*

Separandi: *scorsum, privatim, egre-
giè, nominativum, viritum, viciatum, gre-
gatim, ostiatim.*

Congregandi, *simul, una, pariter,
coniunctim.*

Vocandi, *ò, heus.*

Negandi, *non, nequaquam, haud,
minimè.*

Affirmandi, *ita, etiam, ne, quidni.*

Confirmandi, *profectò, certè, sci-
licet.*

Optandi, *utinam, ô si.*

Hortandi, *cia, age, agite, agedum.*

Prohibendi, *ne.*

Iurandi, *hercle, mehercle, acastor,
pol, ædepol, medius-fidius.*

Comparandi, *magis, minus, max-
imè, minimè, tam, quam.*

ETYMOLOGIA.

Eligendi, potius, potissimum, satius
imò.

Similitudinis: ut, quemadmodum,
ceu, tanquam, sic, sicut, ita.

Eventus, forte fortuito, forte fortuna.

Diversitatis: aliter, alioquin, secus,
ceteroquin.

Intendendi: valde, longè, prorsus,
magnopere, admodum.

Renittendi: paulatim, pedetentim,
sensim, vix, agrè.

Excludendi: solum, solummodo,
tantum, tantummodo, duntaxat.

Adverbia rei non peractæ: ferè,
fermè, pene, propè, propemodum, tan-
tum-non, modo-non.

Porro adverbia alia sunt prima, a-
lia derivata.

Prima: cras, heri, mox, vix.

Derivata: doctè, doctius, doctissimè.

Porro, adverbia interdum pro no-
mine relativo usurpatur: nulla causa
est cur id dicas: i. ob quam.

PRÆ-

PRÆPOSITIO.

Præpositio est dictio, rem cui præponi-
tur, determinans: ut, mulè ante lu-
cem surrexit. Citra Rhenum.

Præpositiones aliae sunt separabiles,
alia inseparabiles.

Separabiles: ad, apud, adversus, &c.
A, ab, abs, cum, coram, &c.

Inseparabiles: Di, dis, re, se, am,
con. Di, ut diruo: dis, ut disjicio: vis.
re, rejicio: se, sepono: am, ambo: (di) & dis.
con, conjicio.

INTERIECTIO.

Interiectio est dictio animi affectum
innuens. heu, vah.

Interjectiones hæ admirandi affe-
ctum significant: Pape, hui. Exultan-
di, Evax, euge. Dolendi, heu, ab, hei, vah.
Indignandi, malum, infandum. Terent.
Quid hoc (malum) infelicitatis est. Bla-
diendi, amabò, fodes. Rejiciendi, apage
apagesis. Ridendi, ha, ha, ha. Timendi,
hei. Abhorrendi, ph. Ex improviso a-
liquid deprehendendi, atat: Excla-
mandi, ô, prob.

CON-

CONIVNCTIO:

COnjunctio est Dic̄io orationes conjungens: ut, &, atque.

Conjunctio est Enunciativa, & Ratiocinativa. Enunciativa, qua enunciationis partes conjunguntur. Estq; Copulativa, connexiva, discretiva, aut dissunctiva.

Copulativa sunt, ac, etiam, &, item,

Nec ex neg; nec, quoque, que: & composita, atque, seu ex sive, itemque, neque.

neu ex neve, ni ex nisi, per apocopen.

Connexiva, si, si, ni, nisi.

Discretiva, at, ast, autem, vero, verum, et si, tam et si, quamquam, quamvis, praterquam.

Dissunctiva, aut, vel, ve, seu, sive.

Ratiocinativa est, qua ratiocinatōnis partes necuntur: Ea est Causalis aut Rationalis.

Causalit̄, qua redditur causa antecedentis: ut, enim, etenim, enim vero, siquidem, quoniam, quia, quando, quādoquidem, nam, namque.

Rationalis, qua consequens concluditur ex antecedente: ut, ergo, igitur, ita itaque, ideo, quare, quamobrem, quapropter, quo circa, proinde.

FINIS.

APPENDIX ETYMOLOGIAE, AD COPIAM EXEMPLORVM.

UNA
CVM INDICE
Interprete.

EDINBURGI.

EXCVDEBAT

Robertus Waldegrave

Typographus Regius. 1495.

Cum Privilegio Regio.

NE quid merito desiderari possit,
quod usus esse possit rudicribus,
ac discendi cupidis: Exempla h. ec ad
calcem placuit adiçere, suisque regu-
lis accommodare: hac tamen vocum
farragine nollem discentes gravari:
sint in medio: arripiat qui voleat: qui
nolet, nollem urgeri.

ΔΙΟΣΔΙΟΣΔΙΟΣΔΙΟΣΔΙΟΣ

AD LIBRVM PRIMVM DE GENERIBVS.

Virorum attributa Mascul. Pag. 4.

Bbas, Ædilis, Consul, Curio,
Flamen, Monarcha, Princeps,
Proconsul, Tetrarcha,
Tabellio, Præs, Vas, Vigil,
Pugil, Commilito, Contu-
bernalis, Sodalis, Rivalis, A-
gricola, Credo, Cornicen, Ft.
dicen, Lyricen, Tibicen, Carnifex, Sartelles,
Veles, Perfuga, Transfuga, Calo, Lixa, Assecla,
Auspe, Aruspex, Manceps, Mango, Perduellis,
Propola, Pharmacopola.

Mulierum attributa Fæmin. Pag. 5.

Anus, Ambubaia, Materteria, Amita, Fratris,
Glos, Socrus, Nurus, Pellex, Noverca, Privigna,
Mater, Soror, Mulier, Saga, Lena.

Arborum nomina fæmin. Pag. 6.

Abies, Alnus, Buxus, Cedrus, Cerasus, Cory-
lus, Ficus, Fraxinus, Fagus, Myrtus, Pinus, Pyrus,
Malus, Quercus, Populus, Morus, Prunus, Salix,
Sambucus, Taxus, Vltmus, Volemus.

A prime decl. fæmin. Pag. 7.

Alauda, Amphora, Anguilla, Ampulla, An-
chora, Antenna, Arcera, Aquila, Balista, Cassita,
Cera, Sera, Coxa, Culcitra, Funda, Latebra, Lu-
scinia, Philomela, Merula, Moracilla, Nassa, Nu-
2 Mella,

APPENDIX

mella, Palca, Pica, Procella, Pustula, Rana, Sa-
lebra, Scala, Scatgebra, Sentina, Anilia, Spatha,
Fibula, Tabula, Vipera. *Vita.*

A tertie Decl. Neut. Ibid.

Anathema, problema, Sinegma, Stigma, Ca-
traplasm, Malagma.

E, tertie Decl. Neut. Ibid.

Brachiale, Digitale, Cubile, Bubile, Caprile,
Ovile, Dentale, Equile, Fœnile, Lignile, Fronta-
le, Funale, Gauape, Mantile, Monile, Præsepe,
Sedile, Ventrale.

O Mascul. Ibid.

Aleo, Agazo, Anteambulo, Ardelio, Asturco,
Balatro, Blatero, Calcitro, Capito, Carbo, Com-
milito, Congerro, Curculio, Equiso, Ganco, Hi-
strio, Motio, Muho, Mucro, Pellio, Papilio, Pon-
to, Pugio, Pulmo, Pumilio, Restio, Salmo, Scipio
Yerbero, Vpilio.

Verbalia in io, fæm. à Supino. Pag. 8.

Auctio, Cœnatio, Factio, Natio, Paetio, ratio.

Altitude deriuata in io, Fæmin. Ibid.

Talio, Alluvio, Eluvio, Concio, Contagio,
Ditio, Internecio, Oblivio, obsidio, Portio, suspi-
cio, Vnio, Communio, Regio, Keligio, Rebellio,
Perduellio.

Do & go, fæmin. Ibid.

Alcedo, Arundo, Caligo, Farrago, Grando,
Imago, Lanugo, Lumbago, necessitudo, Origo,
Tesiudo, Vertigo, Vligo, Vorago.

L, Neut. Ibid.

Animal, Cervical, Consul, Præsul, Minutal,
Puteal, Subtel, Toral, Vedigal.

Vm, Neut. Ibid.

Allium, Arvum, Buccinum, Butyrum, Co-
luna

ETYMOLOGIAE.

Ium, Canistrum, Filum, Fœnum, Fretum, Fuma-
rium, Infumibulum, Gallinarium, Infundibu-
lum, Lupatum, Lutum, Maleficium, Manubrium,
Marsupium, Naulum, Oppidum, Pavimentum,
Prostibulum, Petroselinum, Pyrum, Prunum,
Rostrum, Colostrum, Stabulum, Stannum, Su-
darium, Talitrum, Vestibulum,

On, secundæ Decl. Neut. Pag. 9.

Barbiton, Carchesion, Plectron, Symbolon,
Symp̄sion, Enchiridion, Embryon, Theatron,
Strophion, Xenion, Zython, Epitomion.

En, Neut. Ibid.

Agmen, Cacumen, Examen, Ferrumen, Fun-
damen, Foramen, Frumen, German, Gramen,
Limen, Lumen, Molimen, Numen, Omen, Pu-
tam en, Semen, Solamen, Sumen, Specimen,
Tormen, Vimen.

Ar, Neut. Ibid.

Altar, Calcar, Coclear, Far, Lupanar, Pului-
nar, Salar, Torcular.

Er, M. scul. Ibid.

Acipenser, Agger, Ager, Affer, Cancer, Ca-
per, Carcer, Later, Venter, Vesper,

Or, Mascul. Pag. 10.

Arror, Candor, Dolor, Mœtor, Fœtor, Ful-
gor, Furor, Gladiator, Honor, Hunior, Liquor,
Pædor, Pudor, Pocillator, Portitor, Rubor, Ru-
mor, Sapor, Sopor, Sudor, Valor, Vigor.

Vr, Neut. Ibid.

Femur, Guttur, Mamphur, Sulphur.

As, tertie Decl. fæmin. Ibid.

Ætas, comitas, necessitas, olympias, pauper-
tas, vanitas, vilitas.

APPENDIX

Ei, Latinum. Ibid.

Cædes, sedes, fames, lues, tabes, rupes, nubes, strues, ambages, compages, sudes, clades, strages.
is, Fæmin. Pag. 11.

Amussis, basis, chelys, chlamys, cenvalli, cræcis, ovis, cutis, ratis, ruditis, ruffis, vallis.

Vs, secunda decl. Mascul. Pag. 12.

Autuninus, baculus, bajulus, catinus, emissarius, gloanus, herinaceus, monoculus, morbus, murus, nævus, nervus, nidus, nimbus, nodus, notus, mendicus, juncus, scirpus, plutucus, tubus, tulbus, riscus, lumbus.

Vs, Quarta decl. M. sc. Ibid.

Defectus, deluxus, decursus, morsus, metus, mugitus, motus, anfractus, rugitus, balanus, fœtus, luctus, fluctus, fluxus, refluxus.

Vs, Tertia decl. N. ent. Ibid.

Tempus, decus, dedecus, littus, pignus, sœnus.
X, Fæmin. Pag. 13.

Appendix, coxendix, filix, crux, cornix, cicatrix, celox, lodix, matrix, genitrix, Radix, nox, vox, perdix, lanx, phalanx, styx, sphinx, strix.

AD LIBRVM SECUNDVM. de declinationibus.

Exempla terminationum prime Declinat. Pag. 18.

Alga, annona, antenna, antilena, antlia, ara, auriga, anfa, arra, arca, aura, biga, camisia, cataracta, cloaca, crena, cumera, dica, dolabra, fibula, galla, gaza, gena, gingiva, hara, illecebra, inimicitia, interula, lacinia, latebra, latrina, manta, mantissa, pera, polenta, postilena, quadriga, scala, scatebra, scutica, strena, traheca, vappa.
E. Ibid.

ETYMOLOGIÆ.

E Ibid.

Epitome, ethice, grammaticæ, myrice, ramicæ, ode, physicæ, strophe, theriacæ, lethe.

Exempla terminat. secunda decl. Pag. 20.

Faber: hinc faber lignarius, faber ferrarius, faber murarius, faber ærarius. magister: hinc Ludemagister, magister vigilum, Magister pagi, vel ville: ager. & adjectiva, glaber, scaber, vascer, atcer, ceter, æger, piger, a, u, m.
Ibid.

Myrtus, scirpus, juncus, circus, circulus, hirus, sextarius, lituus, alumnus, araneus, circinus, capus, capulus, lucius, porus, scrupus, scrupulus, scopus, scopulus, statuarius.
Ibid.

Antrum, ahenum, asylum, barathrum, barba-ricum, hellicum, capistrum, solum, fulcrum, sustentaculum, vexillum, velabrum, sagum, subsceluum, scabellum, emissarium, vaporarium.

Abundantia, 1. in us, aut um, 2. decl. Ibid.

Chirographus, comentarius, crocus, clypeus, nūcius, baltheus, thesaurus, baculus, pileus, fimus, porrus.
2. in a, vel um. Ibid.

Ganea, menda, amygdala, pisa, cingula, strigula, pistrina, textrina, postica, margarita, bucina.
De tertia decl. a, atis. Pag. 25.

Apophthegma, apostema, diadema, diploma, embamina, numisma, scemma, thema.

E. is. Ibid.

Porcile, suile, campanile, fabale, mamillare, secale, conclave, penetrale.

do & go, in is. Ibid.

Albugo, aurigo, crepido, rubigo, ferrugo, æru- go, fuligo, intertrigo, libido, falsugo, falsilago, propago.
Grecæ fæmin. o, us. Ibid.

Io, Sappho, Calypso, Echo, Clio, Clotho, Pitho- argo.
Adzon.

Abundantia
sunt, quæ sub
varis termina-
tionibus
vnum signi-
ficiant: vt, tig-
nus, vel(um)

APPENDIX

N., *nis.* Pag. 26.

Aetzon. Arion. *Amphion.* Gorgon. *Alcyon.* Hyperion. Orion. Pan.

On, ontis. Ibid.

Acheron, phlegethon, phaeton, chamæleon, charon.

Ncut, en, inis. Ibid.

Abdomen. bitumen. column. crimen. culmen. examen. fundamen. gluten. lumen. molmen. munimen. stramen. substramen. subtegmen. tegmen.

R, ris. Pag. 27.

Altar. odor. victor. inador. rancor. mucor. acor. vapor. color. inor, candor. fulgor. autor. tutor. apparitor.

As, atis. Pag. 28.

Abbas. anas. æquitas. iniquitas. meænas. paritas. pravitas. potestas. simultas.

As, antis. Mascul. grec. Ibid.

Adamias. Elephas. Atlas. Pallas. Gigas.

As, adis fæmin. greca. Ibid.

Cyclas. Decas. Lampas. Olympias. Pallas.

Es, is. Ibid.

Moles. fides. indoles. soboles. proles.

Is, is. Pag. 30.

Charibdis. Lachesis. vis. semissis. tressis. novatis. metropolis. ratis. cannabis.

Os, otis. Ibid.

Cos. Dos. Monoceros. Rhinoceros. sacerdos.

Vs, oris. Pag. 31.

Tergus.* Corpus. Nemus. Facinus.

Bs, bis, ps, pss. Pag. 32.

Seps. stirps. ops. forceps. scobs. libs. vrbs.

Pallas, (adis)
Mineiva, dea
sapientie. at
Pallas, (an-
tis) viri no-
men.

Hinc adiect.
Bicorpor. tri-
corpor. &c.

ETYMOLOGIÆ.

Ns, ntis. Rs, rtis. Ibid.

Mens. Amens. demens. vehemens. Ars. iners. solers pars. expers. mots. sors. consors. exors.

X, cis, gis. Pag. 33.

Apex. arrox. crux. trux dux. redux. fax. faux. fxx. ferox. flix. lanx. meix. meninx. nux. pix. præ. cox. radix. pernix. vortex.

Nomina quarte decl. Pag. 40.

Quæstus. quesitus. senatus. magistratus. conuentus. anus. commeatus. æstus. metus. fructus. ylus. saltus. curris. nurus. scrus. gemitus. sinus. screatus. risus. visus. auditus. odoratus. olfactus. gustus. luxus. fastus. plausus. sonitus. ritus. tonitus. fremitus. rictus. tinnitus. exercitus. sensus. factus.

Nomina quinte decl. Pag. 42.

Dies. meridies. sides. acies. facies. macies. effigies. caries. planities. progenies. glacies. colluvies. illuvies. ingluvies. rabies. pernicies. cæsaries. congeries. esuries.

AD LIBRVM TERTIVM.

Adiectua vnius terminationis. Pag. 44

Procax. contumax. pærvicax. ingens. degener. linguax. salax. pellax. vber. amans. docens. & similia.

Adiect. duarum terminationum. is, e,

Terribilis. formidabilis. expugnabilis. cœsti. lis. fictilis. flexilis. pensilis. rebellis.

Adiect. trium finium. us, a, um

Almus. anhelus. castus. cœcus. dirus. durus. stultus. stolidus. stupidus. luculentus. truculen. tus. vagus. valgus. varus. valetudinarius. judibun. dus.

APPENDIX

dus. vastus. lippus. blæsus. mutus.

AD LIBRVM QVINTVM DE VERBO.

Frequentativa in to. s. xo.

Volito, a volo: palpito, a palpo: rogito, a rogo: viso, visito, a video: responso, a respondeo: hæsito, ab hære: latito, a lateo: canto, et cantito, a cano: affecto, ab afficio: puls, a pello: quass, a quatio: lacto, a lacio: nexo, a necto: capto, a capio: scripto, a scribo: fugito, a fugio: gesto, a gero: vexo, a vexo: saltio, & saltito, a saltio: insulto, resulto, ab insilio, resisto: pollutor, a polluceor, commentor, a comminiscor.

Inchoativa in sco.

In veterasco. labasco. integrasco. gelasco. gemmasco. Macresco. sordesco. albesco. excandesco. vilesco. viresco. evanescō. ignesco. mitesco. herbesco. juvenesco. senesco. dulcesco. ditesco. ægreasco. increbesco. syluesco. aresco. marcesco. floresco. Concupisco. resipisco. Edornisco. præsentisco. præscisco. concisco. descisco. adscisco.

Meditativa in urio.

Dicturio. dico: scripturio. scribo: Lecturio. cœnaturio. empturio. micturio. cacaturio. scalpturio. scaturio. a scateo.

Deminutiva in lo.

Cantillo. conscribillo. cavillo. vel or. a caluo: garrulo. a garrio: suggillo. a sugo.

Sunt & derivata in quibus significationis exigua est immutatio.

Albo, albico: nigreo, nigrico: nutrio, nutritio: vel or: vello, vellico: fodio, fodico.

Verba

ETYMOLOGIÆ.

Verba prima Coniugationis in o, activa aut Neut.

Mo. commo. remo: Aro. occo. puto. suppo-
to. imputo. æquo. libo. æstuo. ætvero. turbo. ie-
do. creo. screbo. beo. laqueo. nauco. calceo. enu-
cleo. ventilo. spiro. instauto. pio. expio. frio. col-
limo. collinco. trucido. irradio. inquino. conta-
mino. delito. anhelo. aslo. elixo. castro. coagulo.
sagino. latro. luxo. oro. exoro. sollicito. trepido
juro. dejero. pejero.

In or. Deponent.

Omnior. abdominor. adulor. allucinor. alter-
cor. arbitror. assentor. aspernor. astipulor. aucu-
por. pispor. venor. convitior. criminor. solor. in-
terpretor. populor. ferior. testor. detector. obte-
ctor. execrор. frustror. pergræcor. helluor. nu-
gor. cunctor. percontor. luxurior. luctor. oscu-
lor. rimor. scrutor. suffragor. refragor.

In o, vel or.

Lachymo, vel or. lucubro, vel or.

Verba prima aut tertia Coniugat. sed vario significatu.

Dicare, dicere: fundare, fundere: colare, col-
lere: prædicare, prædicere: legare, legere: colli-
gare. colligere: educare, educere: appellare, ap-
pellere: serare, serere.

Verba secunda Coniugat. in o,

Arceo, exerceo. coerco: Oleo. debeo. præ-
beo: terreco, deterreco, exterreco: merco. i. milito:
coaleco, hinc coalesco.

Neutra carentia Supinis.

Surdeo, sordeo: candeo, incandeo. excandeo,
squeleo, vigeo, niteo. scateo, stupeo, studeo. flo-
teo. frondeo. egeo. indigeo. calleo. caleo. frigeo,
hor-

APPENDIX

horreo, palleo, sileo, vleeo, putreo, marceo,
faccio, arco, rigeo, ferbeo, langueo, jaceo.

Ad tertiam Coniugat.

Cio, xi, etum.

Specio & la- Specio, vnde aspicio, respicio, suspicio, despi-
cio, simili-
cio, exole-
cio, exole-
cio, vnde prospicio, inspicio, perspicio, circumspicio:
cio, exole-
cio, exole-
cio, vnde pellicio, allicio, illicio, prolicio:
tunt.

uo, ui, utum.

A lavo con- Statuo, in situo, constituo, restituo, substituo
trac forte a deli. uo: Acuo, exacuo, exuo, induo: Sternuo,
abluo. vnde sternuto: duo. * colluo, diluo, proluo, alluo
lubo. abluo, eluo, polluo: Delibuo, suo, insuo, affuo:
Spuo, conspuo, expuo, respuo, imbuo.

Ro, bi, bitum.

Glubo, deglubo, lambo, scabo.

Sco, ui, etum.

Cresco, succresco, decreresco, susresco, affresco,
desresco: nosco, ignosco.

Do, di, sum.

Scando, ascendo, descendendo, in scendo, ex-
scendo: defendo, offendendo: incendo, accendo,
succendo: prehendo, comprehendendo: cudo, ex-
cudo.

Composita ex do, didi, ditum.

Edo, indo, trado, dedo, condo, abdo, obdo,
credo, vendo, perdo, prodo, reddo.

Go, xi, etum.

Profligare,
descivit ad
primam con-
tagia.

Eligo, configo, infligo, profligo: clango, plan-
go, jungo, vngo, mungo, emungo: Tingo, intin-
go, Rego, erigo, arrigo, porrigo: Pergo, surgo,
(rex) (rectum) Extinguo, instinguo, testinguo,
distinguo.

Po, pse, ptum.

Serpo, clepo, sculpo, scalpo: Carpo, decerpo,
discerpo, excerpo.

Or

ETYMOLOGIÆ.

Or, Deponent, tertie Coniugationis.

Deponentia tertie Coniugationis, habent
præterita formata ex voce Activa facta: Fungor
functus sum: Sic defungor, perfungor: Ampli-
ctor, complector, revertor, irascor, lequor, se-
quor, nascor.

Ad Quartam Coniugationem.

O, Act. aut Nent.

Munio, superbio, lascivio, sævio, sopio, gar-
rio, dispercio, deglutio, gestio, cedio, redimio,
farrio, balbutio, cæcutio, lippio, finio, servio,
bullio, mollio, effutio, crudio, exinanio, polio,
irretio, præfigio, vnio, tinnio, scio, conscio,
præscio, fastidio, ferocio, obgannio.

Or Deponent.

Molior, Amolior, demolior: Largior, fortior,
mentior: partior, impertior, blandior, assentior,
experior, opperior.

INDEX VOCVM TVM
QVÆ IN ÆTYMOLOGIA
sparsim occurrunt, tum quæ ad
calcem adiectæ sunt, inter-
pres Scot.

A Bbas, an Abbot. Abominor, detestor,
Abdomen, Su- men: The fat of the
bellic. To abhorre.
Abdico, to refuse. Abies, a firre tree.
Abigo, to drine away ab Ago.
Abjicio, to cast away, a jacio.
Abjuro, to forsware. Abluo, expurgo, To
wash away. Abnuo, to nod fra: to
refuse. Aboleo, oblitero, To
abolish.

Abscedo, recedo, to
depart. Abscondo, occulto,
to hide. Absorbeo, deglutio,
to suppe vp. Abstergo, abstergeo,
to wipe away. Abstraho, to drawe
away. Abstrudo, to shut out
of sight. Absumo, to consume,
or spend. Abundè, affatim, A-
boun-

INDEX.

bandantle. Abutor, to abuse or spil
Accedo, appropinquo
to drawe neer. Accendo, succendo, to
kendill. Accerso, to call for.
Acipenser, a fish cal-
led the Stur. Accido, pen. brevi, E-
uenio: to chance: à
Cado. Accido, pen. longa, to
cutte, to consume: à
Cado. Accino, to sing to ane
instrument, to sing a
part, à Cano. Accolo, to dwel beside.
Accubo, accumbo: to
sit at Table. Accurro, torin, to sped
Acer, cris, c, sharp, fell.
Acer, eris: the maser
tree. Acervus, cumulus: A
heape. Acies, The edge of a
weapon.

Acinus, the kernell of a
Rasing or berrie.
Acquito, to get or cen-
quesse: a Quæro.
Acus, eris, palea, Caffe
Acus, us, ui, a needle.
Acuo, to sharpen.
Adamas, a dyamond.
Addico, is, to deliver
to him that offers the
best price.
Addo, to eik.
Adduco, to bring to.
Adeps, creash, talon.
Adhæreo, adhæresco:
to stick to.
Adhuc, zet, hithertils.
Adigo, to drine to: to
compell.
Adjicio, to cast to.
Adjuro, to require one
to forsware.
Adjuvo, juvo, to help.
Adipiscor, consequor;
to get.
Admodum, valdè.
Adolescens, a young
man.

INDEX.

mar.
Adoleo, to growe: to burne.
Adolesco, to begin to growe.
Ador, far, fine wheat.
Adoro, to worship.
Adorior, invado: To inuade.
Adrepo, to creip to.
Adscribo, ascribo: to write to: to ascribe.
Adverto, to turne to: to tak tent.
A adulter, mœchus: ane Adulterer.
Aduto, vro: to burne.
Aedes, sing. a Kirk: vt ædes sacra, ædes lovis.
Aedes, plur. ane dwel- ling house.
Agrè, skarecly: ænigma, a hard questiō.
Aquipolleo, æquivalēo: to be of like force.
Aquitas, righteousness right, reason.
Aquor, the sea, when

it is calme: the ayre, the plane ground: ab æqua superficie.
Æquis, elwin, equal: ressonable.
Ærugo, the ruste of brasle.
Æs, Brasle.
Æneus, æreus: made of brasle.
Æstuo, to be very hot, to rage as the sea.
Æstus, the heate of the weather: or rage of the sea.
Ætas, age.
Æther, the Skie, or heauin.
Affatim, cumulatē: largelie.
Affero, to bring.
Afficio, to more affection: to strike:
Affirmo, assevero: to affirme.
Affligo, to trouble.
Affluo, to flowe to, to abound.
Afful-

INDEX.

Affulgeo, to shyne vpō Lauerok.
Affundo, to pcur vpon. **A**lbo, candefacio: to Agazo, A keeper of make white. Mules.
Age, agedum: goe to: **A**lbus, cādīdus, white. Albugo, the white of vppe.
Ager, a field or land. **A**gger, a bulwark.
Aggero, to heap vp. **A**lcedo, halcyon, vel Aggero, to heap vp. **A**lcyonis: a **Se-**
Agon, certamen: A **Ag**am: fulica.
Agito, to shake. **A**leo, aleator: a dyce-
Aggredior, invado: to player.
Assaile. **A**lga, seaware.
Ago, to do: or drue. **A**llicio, to allure.
Agilis: nimble, quick, **A**llido, to dash to.
Agno, to rub on: to or lycht.
Agmē, a flock, or troupe. **A**llino, to rub on: to or uer smeare.
Agnosco, to acknow- **A**llium, garlike.
ledge. **A**lloquor, to speake to one.
Agricola, agricultor: **A**lluvio, vel es, diluvium ane husband man. inundatio: a spate of water.
Ahenum, cacabus, a caldron.
Aio, dico. **A**lluo, to flowe to: to washe.
Alacer, merrie, cheere- full. **A**lo, nutrio, cibo, to feede.
Alauda, galerita: A **A**lnus, ane aller tree.
B Alter-

INDEX.

Alteruter, the ane of
 the other.
 Altar, ara, an Altar,
 Alter, that other, q. a-
 lius eter.
 Altercor, litigo: To
 flite.
 Amplexor, amplexor
 to embrace.
 Alumnus, A foster
 barne.
 Alvus, Venter, The
 wombe.
 Amabo, interjectio: I
 praye thee, as thou
 wald pleasure me, to-
 des.
 Ambigo, to doubt.
 Ambio, to go about, to
 seek for honour.
 Ambubaja, a drunken
 drabbe.
 Amburo, to burne all
 about.
 Ambarvalia, vel am-
 buralia: the feaste
 for the cornes, the
 going daies.

Amens, demens: out
 of his wit.
 Amabilis, luisosome.
 Amasius, a lemmian.
 Amarus, sower.
 Amicio, vestio: to cleith
 Amita, a fether fister.
 Amitto, perdo: to lose.
 Annis, a dam or burne.
 Amphora, a stope.
 Ampulla, a pig: vrna.
 Amputo, to cut off.
 Amussis, norma: a rule
 or lyne.
 Anas, a duik,
 Anathema, a curse.
 Anchora, an anchor.
 Anceps, two edged,
 doubtfull.
 Ancile, scutum, a buck-
 ler.
 Anfractus, ambages, a
 byutgate.
 Ango, vexo: to vexe.
 Anguilla, an eale.
 Anguis, ane edder.
 Anhelo, to peigh or pat
 Anhelus, pursie: or
 Mort

INDEX.

short ended.
 Animadverto, to take
 heede, to punish.
 Animo, to quicken, to
 incourage.
 Animal, animans: ali-
 uing creature; a beast.
 Annales, a chronickle.
 Annitor, to leane to: to
 please.
 Annona, far: vittall.
 Annuo, assentor: To
 nod to: to consent.
 Annulus, a ring.
 Ansa, a bickerlag: a
 buckler.
 Anser, a guisse or gāne.
 Anserculus, a gailling.
 Anteambulo, onis: a
 ganger before: a con-
 voyer.
 Antecedo, anteo: to
 go before.
 Antecedens, the part
 of the argument, or
 speach that goes be-
 fore.
 Antecelio, præcello: to

excell.
 Antenna, a shpere.
 Antilena, an horse tie.
 Antistes, a prelate.
 Antlia, a ship pump.
 Antlo, haurio: to pump
 to drawe.
 Antrū, spelūca: a coue
 Anus, us, vetula: ane
 old wife.
 Anus, i, o: the arse-hole
 Apeliotes, Eurus: The
 east wind.
 Aper, a boare.
 Aperio, to open.
 Apes, a bee.
 Apex, the toppe of any
 thing.
 Apiscor, to get: exole-
 uit; manet compositū
 Adipiscor, assequor:
 to get.
 Apollinares, plaies in
 praise of Apollo.
 Apophthegma; a short
 quick sentence.
 Appareo, to appeare:
 to compete.

INDEX.

Apparitor, ane officer, or sergeant: a bedell.
 Appello, as: to name: to call upon.
 Appello, is: to arrue: to bring to.
 Appendo, to hing at: to wey.
 Appendix, ane hinger or pendicle.
 Appeto, expeto: to desire or seeke.
 Apinæ, tricæ, nugæ: trifles.
 Applico, to applie, to put to.
 Applaudo, To praise, with clapping of hands.
 Appluo, to rain upon.
 Appono, to put to.
 Appositiæ, inetly, filly.
 Apostema, ane impo- sum.
 Aqualis, a water tub.
 Aquila, an Egle.
 Aquilo, boreas: The north winde.
 Ara, altare. an altar.

Arrha, arrhabo: ane earnest pennie, or pawn, or pledge.
 Arbitror, opinor: To thinkie.
 Arca, cista: a chest.
 Arceo, to holde off, to debarre.
 Arcera, lectica: a litter.
 Arcesso, to cal, to acuse.
 Ardelio, a man of many crafts.
 Ardeo, to barne: Arduus, high, difficult: up with.
 Areo, aresco: to ware drie.
 Argentum, siluer.
 Argentaria, a siluer myne.
 Argentarius, a bancer, or purse maister.
 Argutiaæ, subtleties.
 Arguo, accuso, vel declaro.
 Arida, s. terra, the dry land.
 Aridus, a, um: dry: ab Areo.

INDEX.

Areo:
 Aries, a Ramme.
 Aro, to teele.
 Arrideo, to smile on ane: a rideo.
 Arrigo, to lift vppe: à Rego.
 Arripio, to plucke, or rug to me: à Rapiio.
 Arma, armour.
 Aroma, odoramétum; spice, perfume.
 Ars, a craft.
 Artifex, a craftisman: ars, & facio.
 Arundo, canna: a reed.
 Arundinetum, a bush of reeds.
 Aruspex, extispex: A gesser of thinges to come by beastes bowells.
 Arvum, manured lād.
 Arx, a castell: castrum.
 As, a pound weight: a shilling: heale geare: hæres ex asse.
 Ascendo, to climbe vp.

Ascisco, I take to me: ab ascio.
 Aspergo, To sprinckle vpon.
 Aspernor, sperno: To despise.
 Asper, rough, sharpe, carlisch.
 Aspicio, to beheld.
 Aspis, ane asp: a venemous serpent.
 Assecla, A skenler: a page: a lackay.
 Assentior, vel o: To agree.
 Assentor, adulor: To flatter.
 Assequor, to overtake: to obtaine.
 Asser, a deele or plank.
 Assero, evi, itum: To saw, to plant beside.
 Assero, erui, ertum: to affirme.
 Assevero, To affirme boldly.
 Assideo, juxta sedeo.
 Assiduus, diligent: at hand.

INDEX.

hand. Attollo, to list vp.
Assisto, To assist, to stand by. Attraho, to drawe to mee.
Asso, as: to roast. Avarus, greedie.
Assumo, I take to me. Auceps, a fowler, qui aves capit.
Assurgo, to rise vp. Aucupor, aves capio.
Assuesco, to use by cur. Auctio, rowping of geare: ab augeo.
Astipulor, to agree: or consent. Audax, peirt, balde: ab audeo.
Asto, To stand beside: assisto. Audeo, I dare, I am balde.
Astruo, To builde: to affirmie. Auditorium, a school, ab audio.
Asturco, a Jennat of Spaine. Aveho, to carry away.
Asylum, a gyrtb, or refuge. Avello, to pluck away.
Ater, a,um:niger:blak Atre, nigror: blaknes
Atrox, crudelis:cruell. Augeo, to increase.
Attendo, to take tent. Augur, a gesser be the chirming of birds: ab avium garritu.
Attero, to weare and consume. Aulæa, tapes: tapissie.
Attinet, pertinet: It pertaines. Aura, a soft cule of wind: brightnes.
Attingo, To touch: to win to. Auriga, a carter.
Aurora,

INDEX.

Aurora, the morning. Balatus, bleating of sheep.
Aurigo, the guldloch: morbus Regius. Balista, a crossbow.
Ausculto, to harken. Balneum, a bathscoue.
Ausim, i. audeam vel audebo. Barathrum, A deepe gulfe or dungeon.
Auspex, a gesser by the sight of fowles. Barbaricum, a showl.
Auspicor, inchoo: To begin. Barbiton, vel os, lyra, a harpe.
Author, The first inventor. Beatus, fœlix: happy.
Autumnus, haruest. Basis, a crance:a foundation.
Axis, an aretre. Bellaria, the desert, or last seruice.
B Belliger, quod bellum gerit.
Bacchanalia, The feast of Bacchus: Bellicum, an alarme:
Orgia, Trieterica, Bellicum cancre.
Dionysia. Beneficus, beneficiall: qui benefacit.
Bacchus, Deus vini. Beneloquus, Faire wardie: qui beneloquitur.
Baculus, vel,um: a club or batton. Benevolus, friendlie: qui bene vult.
Balatro, a vaine clatterer. Biblia, the Bible.
Bajulus, a bearer of burdens. Bibo, to drink: bibere necessitatis, potare
Balbutio, to bladder, 4 volup-

INDEX.

voluptatis et luxu-
 riæ. hirdmen.
 Biceps, two headed: Buccinum, vel, a: tuba,
 Bina habens capita. a trumpet.
 Bidens, a sheep of two
 yeare ould: quod bi-
 nos dentes altiores
 habeat.
 Biga, a Cart drawne
 with twa horse.
 Bilis, cholera, Ira: ne
 moveas mihi bilem.
 Bipennis, a two edged
 axe.
 Bitumen, tarre.
 Blandior, Parasitor:
 to flatter.
 Blanditiae, faire wordis
 Blandus, flattering:
 fair wordis.
 Blatero, a clatterer.
 Bona, pl. goods & gear.
 Brachiale, a bracelet.
 Bubile, a nolte byer:
 boum stabulum.
 Bubo, ane howlet.
 Bucolica, buiks con-
 taining Ballads of

hirdmen.
 atrumpet.
 Bufo, rubeta, a fadie,
 Bullio, to seith, or play
 as a pet.
 Butis, vel, a: the plough
 taile.
 Bustum, tumulus, se-
 pulchrum.
 Butyrum, butter.
 Buxus, the bush tree.

 C
 Cacoëthes, malus
 conos: ane euill cu-
 stome.
 Cacumen, the top of a
 house or hil: fastigium
 Cado, to fall.
 Cadaver, a dead cario.
 Cædo, to strike, cut, or
 slaye.
 Cædes, slaughter.
 Cælebs, unmarried.
 Cællo, to strike, exole-
 uit.
 Cæruleus, blewe,
 Cæsaries,

INDEX.

Cæsaries, the haire. Cambio, to change
 Calcitro, as: to sling: money.
 calcibus ferio. Camera, a howte.
 Calcitro, onis, a flin-
 ger. Campana, a bell, nola,
 tintinnabulum.
 Calx, masc. aut fæmin. Campester, is, e: of the
 the hele. calcaneum, field.
 Calx fœm. Lymæ. Campus, a field.
 Calcar, a spur. Canalis, a gutter, or
 water spout.
 Caleo, calidus sum.
 Calesco, calidus fio.
 Caligo, mist.
 Calo, onis: a gudget, or
 burden bearer, Lixa.
 Calix, poculum: a cop.
 Callis, via trita a rod.
 Callico, to knowe well,
 to be hardned by long
 use or travell.
 Caluo, is: decipio.
 Calvo, as, calvum fa-
 cio. To make bald.
 Calveo, to be bald: cal-
 vus sum.
 Calvesco, To growe
 bald.
 Calvus, bald: depilis,
 glaber.

Cambio, to change
 money.
 Camera, a howte.
 Campana, a bell, nola,
 tintinnabulum.
 Campester, is, e: of the
 field.
 Campus, a field.
 Canalis, a gutter, or
 water spout.
 Cancelli, a firleisse.
 Cancer, a parten, or
 canker.
 Candeo, to be white:
 to glowe.
 Candor, whitenes:
 brightnes.
 Candidus, Bright,
 white, upright.
 Caneo, to haue graye
 haires: canus sum.
 Cani, gray haires.
 Canus, gray haired.
 Canis, a dog.
 Canabis, hempe.
 Canon, regula.
 Canto, cano: to sing.
 Cantherius, Equus,
 castratus

INDEX.

castratus, a gelding. **Carpo**, to pluck.
Cantillo, to chante or chirme,
Capello, to please to take.
Capillus, cæsaries: the haire.
Caper, hircus: a buck.
Capra, capella: a goat.
Caprile, a goat fald.
Capistrum, a beastes halter.
Capito, great headed.
Capsis, i. cape, si vis.
Capulus, a beere, fere-
 trum: Itē manubri-
 um: the heft of a knife
 axe, or siclike.
Capus, vel, o, a capon.
Carbasus, vel, um, A
 sayle: velum.
Carbo, a cole.
Carcer, a prison.
Carchesion; vel um: a
 ship top.
Cardo, a doore band.
Caries, putredo, rot-
 tenuesse,

Cassis, is, hic:rete: A net.
Cassis, idis, hēc: galea;
 aue helwound.
Cassita, alauda: alaues roke.
Castra, orum: a camp.
Castrum, a Castle.
Castro, as: to geld, to libbe.
Casus, evētus: a chāce,
 a fall.
Cataplasma, empla-
 strum: a plaister.
Cataracta, a porculles,
 a lin.
Catus, felis: a cat.
Catus, a, um: wise, cir-
 cumspect: cautus.
Catinus, vel um: a plat
 or charger.
Catulus, a whelp.
Caudex, vel Codex:
 truncus, the stumps
 of the tree.
Caveo, to beware.
Cavillor, to taunt, to rea-

INDEX.

reason subtilie upon
 words: à calvo.
Causor, to alleadge an
 excuse.
Cedo, to giue place, to
 yeole: to depart.
Cedrus, a Ceder tree.
Celeber, bris: famous.
Celebro, to make fa-
 mous, to do solemnit:
 to haunt.
Celer, is, e: velox, swift
 nimble.
Celeres, light horsmen.
Cella, cellarium, a cel-
 ler.
Cello, i. cedo, exole-
 uit: composita, ex
 cello, præcello.
Celus, excelsus: high,
 à cello.
Censeo, To Judge, to
 mulster the people.
Celox, a fleaseote.
Census, riches: or a mu-
 stering of people.
Cento, a rough con-
 fusing of sundry peces:

a wark made of sun-
 drie fragmēts of ver-
 ses: a mingle, māgle.
Centum, ane hundreth.
Centussis, centum as-
 ses.
Cera, war.
Cerasus, a chirrie tree.
Cerasum, a chirrie.
Cerdo, a mender of
 schoore.
Ceres, dea frugum.
Cerno, video: cerno
 hēreditatem, i. adeo
Cepa, vel, e: ane onzion
Cepetum, a bed of on-
 zions.
Certamen, a strife, or
 bonspale: à certo.
Cervical, a beulster of
 a bed: à cervice.
Cespes, a turfe.
Cespito, as: to fiapper
 or stumble.
Cetus, balæna, a whal
Ceu, tanquam: as.
Cahos, a confused lump
 or hell.

Cha.

INDEX.

Chalybs, steele.
 Character, print.
 Charitas, dilectio: luf, deirnes.
 Charon, portitor inferni.
 Charta, papyros: paper.
 Chelys, a lute, a snale: testudo.
 Chlamys, a mantle.
 Chorus, a company of singers or dansers.
 Cibaria, victus, bittal, foode.
 Cicatrix, a wamme.
 Cicer, ryce.
 Cieo, to stir, to prouoke
 Cimmerij, people that dwelis in darknesse.
 Cingo, to gyrd.
 Cinis, vel er: ashes, cinders.
 Cineralia, Ashwednesday: prima dies quadragesimæ.
 Circumago, to drine about.

Circumdo, circumpono: to compasse about.
 Circumduco, to leade about.
 Circumido, to cutte about.
 Circumeo, to go about.
 Circumscribo; to draw about with a line; to deceiue.
 Circumsepio, to hedge about.
 Circinus, a compasse.
 Circus, a rounde play feeld.
 Circulus, a circle.
 Cis, citra, on this side: cis montem: hinc, Gallia cisalpina.
 Civis, a Cittiner, or Burges.
 Civitas, a Cittie.
 Clades, an ouerthrow.
 Clamo, clamito: to cry
 Clango, To sonnde a Trumpet.
 Classicum, a trumpet.
 classicum cancre: to sound

INDEX.

sound the retrast.
 Classis, a flote of ships.
 Claudio, to close.
 Claudus, crooked.
 Clava, a batton.
 Clavis, a key.
 Clavus, a nayle, a ships ruder.
 Claviger, a key bearer.
 Clemens, mild, gentle.
 Clitellæ, a packsadle.
 Cloaca, a sink; or guter.
 Clunis, the buttock.
 Coagulo, to gar lapper or curd: lac coagulatum.
 Coalesco, to growe, or stick together.
 Codex, a buke, or stok of a tree.
 Codicilli, a bill, or sudden made testament.
 Cœlum, the heuin.
 Cœlites, cœlicolæ: heavenly creatures.
 Cœlitus, è cœlo: from heauen.
 Cœno, as: to suppe.

Coerceo, to hold in.
 Cogo, to gather togither: to compell.
 Cohæreo, to sticke together.
 Cohibeo, to hold in.
 Cohors, a band of subdarte.
 Collido, To bruse, or knock togither.
 Colligo, to gather.
 Collimo, collineo, to leuell to the mark.
 Collis, monticulus, an hillock.
 Colloquor, sermones confero: to conferre, to common.
 Colluo, To rinse, to wash.
 Colluvies; filth of sinks
 Colo, as; to syth or passe through a claih.
 Colostrum, vel, a: pri- mun à partu lac: beiss.
 Colum, a syth dish, or claih.
 Colo,

INDEX.

Colō, is, to worshippe, Compages, a ioyning
 manure, to dwell. togither.
 Colon, membrum. Compareo, to compare
 Columen, the chiche Comperendino, to put
 post or lairg. off fren day to day,
 Columna, a piller. procrastino.
 Comburo, to burne, Compleo, to fulfill.
 Commeio, to pisse on. Committo, to ioyne to
 Cōmeatus, a pasport, gither, to commit, to
 a prouision for the yoak.
 Commeo, to gang and Compluo, to rayne
 come. vpon.
 Cometa; stella crinita: Compingo, to bind, or
 a blazinc starre, a co- put togither.
 mete.
 Comitas, morum sua- Concito, suscito, To
 vitas: curtesie, gen- stirre vp.
 tlenesse, comis.
 Commilito, ane com- Concio, an assemblie,
 panion in the warre, or sermon.
 Cominus, neere hand. Concinno, to make fit
 Cominiscor, exco- or trimme.
 gito, to devise.
 Commentor, to muse, Concino, to sing tog-
 or think vpon. iher, to agree in tune.
 Commisso, to mire Concrepo, to gig like
 together. a doore.
 Concors, agreeing.

Concu-

INDEX.

Concupisco, cupio, Conjugium, connu-
 to couet. biuum:marriage,
 Concutio, to shake, or Conniveo, to winke.
 Conscendo, to climbe
 vp, or leape on: con- Conscendere equum, cō-
 scandere navem.
 Conduco, to hyre. Conscio, to think him
 Conficio, to dispatch. selfe guilty: hinc
 Configo, to sticke, to Conscisco, to consent,
 thralst thorough. to doe.
 Configo, to ioyne bat- Consequor, to obtain,
 tell. to ouertake.
 Confringo, to breaue
 in peeces, contero.
 Confundo, To con- Consono, to agree in
 found: to zett altogi- sound.
 ther. Consopio, to lul a sleep
 Constituo, to ordaine,
 to take purpose.
 Consulo, to take coun- Consul, a Baile, or
 sell, to gine counsell:
 to hane regard.
 Consulto, with adisse- burrow maister.
 ment, of set purpose.
 Consumo, to wast or
 spend.
 Contagio, an infection
 or

INDEX.

Ør smitting sicknes: Coquo, To seath, to play, to baike.
 Lues.
 Contamino, inquino: Corium, leather, ane hyde.
 Contemno, despicio: Cornicen, qui cornu canit; a blawer on the horne.
 Contraho, to draw in.
 Contubernalis, a companion.
 Contundo, to bray together.
 Conturbo, to trouble, to misorder.
 Convallis, A Valley, with hilles rounde about.
 Convenio, to meet, or agree.
 Conventus, a tryest or assemblie.
 Convitior, to flyte upon ane.
 Convoluo, to rowe together.
 Cooperio, to cauer.
 Copia, affluentia: a boundance.
 Copiæ, an oist, or riches

Corum, leather, ane hyde.
 Cornicen, qui cornu canit; a blawer on the horne.
 Cornix, a Crowe.
 Cornicor, more cornicis garrio.
 Corrigo, to richt, to mend.
 Corripio, to check, to reproue.
 Cortumpo, to spill, to corrupt.
 Corylus, the hasill tré.
 Coxendix, the hippe, coxa.
 Cras, the morne.
 Craftino, procrastino, to delay, differo.
 Crepo, to cracke, or rumble.
 Crepido, a creik.
 Crena, the arrow rock or stoe of the pen.
 Crepida, a pantcun, or

INDEX.

Ør mule.
 Crepundia, bairnes plagues.
 Crimen, a misdeede: scelus, flagitium.
 Crinis, capillus, the haire.
 Criminor, to blamie, or rebuke.
 Crus, the legge.
 Crux, a crosse, a gal lowse: hinc crucio.
 Crocio, to crowp like a rauine.
 Cubo, to lie downe: à cuba, lectica.
 Cubile, a bed, or chal mer: hinc cubiculum a bed chalmer.
 Cubitus, the elbow, or a cubit.
 Cucurio, to craswe like a Cock.
 Cudo, to forge.
 Culcitra, a mattresse or bed: hinc culcitra plumea, culcitra to menticia.

Cunctus, universus, omnis.
 Cupio, appeto, to desire.
 Cupido, hic aut hæc: cupiditas, desyre.
 Cupido, hic: Deus amoris.
 Curculio, the wesand of the thzoate.
 Curio, onis, a Curate, or parish Priest.
 Curso, cursito, to run hither and thither.
 Currus, a cart, or chariot.

D

D Ama, a fallowe deere.
 Damnas, damnatus, Demon, a spirit: caco demon, an ill spirit.
 Deauro, to overgilt with gold.
 Dea, a goddesse.
 Dealbo, to bleche, can defacio.

C Debo,

INDEX.

Debeo, I owe, or I am
 oblikt.
 Decem-viri, ten men
 that ruled the citie.
 Decimæ, tens.
 Decerno, to giue sen-
 tence.
 Decerpo, to pluck off,
 or downe.
 Decido, to cut off, to
 deceide, à cedo.
 Decido, to fall downe
 or off: à cado.
 Decipio, fallo, impo-
 no, to deceiue; à capio
 Decumbo, to lie down
 sick.
 Decursus, a course, a
 streame.
 Decus, hencur, wor-
 shippe.
 Dedeius, ignominia:
 shame.
 Disco, to learne.
 Dedisco, to forȝet, cȝ
 learne the contrarie.
 Dedoleo; to cease from
 sorrowe.

Dedo, to ſell.
 Dedoceo, to teach the
 contrarie.
 Deduco, To bring
 downe.
 Defendo, tucor: to de-
 fend: to repel.
 Defero, to carrie.
 Deferveo, defervesco:
 to cuile.
 Defetiscor, to tyre: fa-
 tiscor.
 Deficio, to faile, to re-
 uolt: hinc
 Defectus, inlaking.
 Dcfigo, to ſtick, or fa-
 ſten in the ground.
 Deflecto, To bowe
 down, or turne away.
 Defleo, to lament: lu-
 geo.
 Defluxus, downfalling
 a defluo.
 Defungor, to be quyte
 of a thing: Defun-
 gus periculis.
 Degener, out of kinde.
 Dego, to liue.

Deglu-

INDEX.

Deglubo, excorio: to
 ſlea the ſkinne.
 Deglutio, glutio, voro
 to ſwallowe vp.
 Dejero, to ſweare a
 greate aith.
 Dein, deindè: after-
 warde.
 Deinceps, next, from
 thence forth.
 Dejicio, to caſt downe.
 Delabor, to ſlyce
 downe.
 Delco, expungo, ob-
 litero: to deface, to
 cancell, or put away.
 Delego, as, to commit
 an office till one.
 Delibero, consulto:
 consilium capio: to
 advise.
 Delitiae, delicat meats,
 or paltine & pleasure.
 Delinquo, to faile: to
 leaue our dewtie un-
 done.
 Delictum, a fault.
 Deliro, to dote, to

rave.
 Delphin, vel, us: a pel-
 lock.
 Deludo, to mock, to
 deceiue.
 Demergo, to drowne.
 Demeto, to ſheat down
 corne.
 Demens, insanus: out
 of his wit.
 Demo, to take away:
 adimo.
 Demolior, To caſt
 downe: dituo.
 Demordeo, to byte off;
 Demum, denique: at
 the laſt.
 Demulceo, to clap: to
 ſtraike with the hand.
 Dens, a tooth.
 Dentale, the plowgh
 culter.
 Deorsum, downward.
 Depello, to put away,
 to ſpeane: laſte de-
 pellere.
 Dependeo, To hing
 downe: to depend.

2 Depen-

INDEX.

Dependō, to pay, to weye.
 Deposco, to require.
 Depopulor, to destroy to wasse.
 Deprimo, to thrust downe.
 Depromo; to fetch out.
 Depso, manibus subigo: to knedde.
 Derideo, to scorne: irrideo: illudo.
 Descēdo, to go down: to licht off: ex equo descendere: à scādo.
 Describo, to descriue: to coppie ouer.
 Desero, destituo, To leaue.
 Desideo, to sit idle; hinc Deses, segnis, idle.
 Desilio, to lowp down, à salio.
 Desino, desisto: to cease.
 Desipio, to become a foole: sapere de sino,

Desipio, To looke downe: to despise.
 Despondeo; to promise in mariage; to despair.
 Despondere animum.
 Destituo, to forsake at a neede.
 Destruo, perdo, to destroy.
 Desuesco, to disuse.
 Detego, retego: to disauer.
 Deter, ill: deterior, de terrimus.
 Detero, to wear away.
 Detergo, to scowre, to rubbe off: detergeo.
 Detestor, abominor: to detest.
 Detexo, to wease out: pertexo.
 Detorquo, to wreathe.
 Detraho, to pul away, to backbite.
 Devoco, to vowe him selfe to destruction: to giue to the devill.
 Dexter, meete, hand some,

INDEX.

some, favourable.
 Dextrorsum, dextram versus.
 Diadema, a Kings royall crown.
 Diœcesis, a diocie, or surisdiction.
 Dica, a dittay, or clame
 Dico, is: I say.
 Dico, as: to vowe, to dedicate: dedico.
 Diduco, to pul sundry: diducere os.
 Diffrecio, to farce, to stuff.
 Difficilis, vneasie, car lish, crabbed.
 Diffido, to mistrust.
 Diffindo, to cleane in peeces.
 Diffitior, to deny: de nego.
 Diffingo, to breake in peeces.
 Diffugio, to flie hither and thither.
 Diffundo, to sett out heire and there: to spill.

Digero, to put in order to digest.
 Digitale, a thimble: a digito.
 Dignor, to vouchsafe: to think worthie: dignum judico.
 Dignosco, to knowe a thing among other things.
 Digredior, to go sundrie waies.
 Dilabor, to decay.
 Dispareo, evanesco: to vanish out of sight.
 Dilanio, dilacero: to rent in sundry peeces.
 Diligo, amore complector: to luse.
 Diluo, to rinse, to wash to weaken: vinum aqua diluere.
 Dimico, to skirmish: prælior.
 Diminuo, imminuo: to make lesse.
 Diplois, a dowblet.
 Diploma, an euident, or

INDEX.

or letter patent. *Diræ, Cursings, ban- nings: execrationes, imprecationes.*

Dirus, cursed, vengible à Dei ira.

Dirigeo, to be stiffe through cold.

Dirimo, to red thame that are fighting: to sunder.

Diripio, to resue a way: a rapio.

Diruo, to cast downe.

Dis, Pluto; Deus divitiarum.

Discalceo, to pull off the shooe.

Discerpo, dilanio: to rent.

Discindo, to cut in pieces.

Discludo, secludo: to stiffe out.

Difficio, to scatter heir and there.

Discurro, to runne up and downe.

Discutio, to shake in pieces: to discusse.

Dispello, to drue away, sundrie waies.

Dispergo, to scatter heir and there.

Dispertio, vel, or: To deuide, to deale.

Dispungo, to blot away.

Disputo, to dispute: to cut of superfluitie: à puto, as.

Dissentio, to disagrie.

Dissero, evi, itum: To plant heir and there.

Dissero, erui, ertum: to reason.

Dissideo, to be at variance: a sedeo.

Dissilio, to leap a sunder: a salio.

Dissolvo, to lowse, to pay sundry debts.

Dissono, to disagrie in sounde: to be out of tune.

Disuadeo, to dissuade.

Disten-

INDEX.

Distendo, to streiche out.

Distero, to bray small.

Distinguo, to deuide, or put difference.

Ditio, rule, dominion: a Dite.

Distraho, to drawe sundrie.

Divitiae, opes, copiæ.

Diversoriū, a ludging.

Divinitus, à deo.

Docilis, teachable.

Dodrans, novem vnicæ.

Deunx, decem vnicæ.

Dogma, a decret.

Dolabra, ane hewing are.

Dolo, as: to helwe: to square.

Doleo, to lament.

Dolor, mœror, luctus; grieve, displeasure.

Domo, as, to dantoun.

Dormio, to sleepe.

Dormito, to slumber.

Duco, to guide, to lead.

Dulcis, suavis: sweet.

Duntaxat, solummodo: only.

Duplex, double.

Duplico, to double.

Dux, a chistane, or guyde.

E

E A, per eam viam.

Ebibo, to drinke out: exhaario.

Ebur, dens Elephantis: the yuore bone.

Echo, reflexio vocis: a rebounding of the voice.

Edico, to charge or denunce.

Edictum, a proclama- tion, or edit.

Edisco, to learne per- quere.

Edo, edi, esum: to eat: comedo.

Edax, a great eater: a greedie gutte.

Edo, edidi, editum: to set

INDEX.

set out, to publish. strangle.
 Educo, as: to bring vp. Eligo, to chuse, to pick
 Educo, is: to bring out.
 forth. Elixo, as: to seathe.
 Effari, eloqui: to speak out loude.
 Effero, to carrie forth: to lift vp.
 Efficio, to bring to passe.
 Effluo, to runne out. de liquore.
 Effutio, to speak rashly and fulishlie.
 Egeo, indigeo, to miser.
 Egero, to carie out.
 Egregiè, eximiè, excellie.
 Ejulo, to howle.
 Ejuro, to renounce by ane aith.
 Elabor, to flyde away: to escape.
 Elephas, elephantus: ane Elephant.
 Elicio, to drawe out.
 Elido, to dashe, to

strangle.
 Educo, as: to bring vp. Eligo, to chuse, to pick
 Educo, is: to bring out.
 forth. Elixo, as: to seathe.
 Eludo: to scuffe, to shifft off.
 Eluo, to wash out.
 Eluvies, filth washen out of a sinkie.
 Eluvio, diluvium, a speate of watters.
 Elysium, a pleasant field, quhair gude mens soules dwells after their death: as Poets feinzeis: campi Elysij.
 Emano, effluo: To gush out.
 Embamma, a sawce: intinctus.
 Embryon, vel, um: the bairne in the mothers wombe, before it be of a perfite schaip.
 Emergo, enato: To swimme out.
 Eminco, to be higher

no²

INDEX.

no² others.
 Eminus, far off, aloofe.
 Emissarium, a clowse: ab emitto.
 Emissarius, a scowte watch: a spye.
 Emitto, to send forth.
 Emo, to bye.
 Emorior, to die out of hand.
 Enchiridion, vel, um: a little dagger, a hand-some little buike.
 Ensis, gladius.
 Enucleo, to take out the kernel, to declare: nucleus, a nut kernel.
 Ephippium, a ryding saddle.
 Epitome; breviarium: ane abridgment.
 Epistomium, vel, on: a spigote, or cock of a barrell.
 Epulum, a feast: convivium.
 Epulæ, meates.
 Epulo, a glittoun.
 Equus, a horse.
 Equa, a meare.
 Eques, a horsemans.
 Equile, a stable.
 Equiso, a horsemaster.
 Equester, belonging to horsemen: Equester exercitus.
 Eremus, vel, os: solitudo, wildernes.
 Erepo, to creep out.
 Erigo, to raise vp.
 Erinnys, furia infernalis.
 Eripio, to pluck out, to deliuer.
 Erodo, to gnaw off.
 Erumpo, to burst out.
 Eruo, to pluck vp.
 Esurio, edere cupio: I am hungrie.
 Esuries, hungrines.
 Ethice, moralis philosophia.
 Evado, to escape.
 Evertio, to turne vp side downe.
 Evcho,

INDEX.

Eveho, to lift vp.
 Evello, to pluck out.
 Examen, a swarne, or
 ane examination.
 Excandeo, to be verie
 hot, or angrie.
 Excello, præcello, an-
 tecello: to excell.
 Excerno, to sift, or
 boulte.
 Excerniculum, a sife,
 or boulte claih.
 Excerpo, to pick out.
 Excido, to fall away: a
 cado.
 Excido, to cut out: à
 cado.
 Excoquo, to seathe a-
 way: to syne.
 Excipio, to kecpe: to
 except.
 Excludo, to stek out:
 to cleek.
 Excors, insanus: mad:
 a soot.
 Excubo, excubias ago
 to watch.
 Excubie, vigiliæ; watch

 and warde.
 Excudo, to forge out.
 Excurro, to rume a
 forye.
 Exero, to pull forth: ex-
 et sero.
 Exequiæ, the ceremon-
 ies of a buriall.
 Exercitus, an armie.
 Exerceo, to exercise: to
 hald doing.
 Exheres, disherised.
 Exhibeo, to present, to
 offer; ab habeo.
 Exigo, to crave, to
 dyue out: ab ago.
 Exilio, to leape out: to
 hoppe.
 Eximo, to tak out: ab
 emo.
 Exinanio, to mak emp-
 tic: Inanem reddo.
 Exoleo, exolesco: to
 growe out of use.
 Exordior, inchoo: to
 beginne.
 Exorior, to rise vp.
 Expando, to spreade
 out

INDEX.

out: to display.
 Expedio, to cutred.
 Expendo, to wey, to
 spend.
 Experior, facio peri-
 culum: to assay.
 Expergiscor, evigilo:
 to awake.
 Expio, to hallowe: to
 clenge be sacrifice.
 Expiro, to blaue out:
 to gif vp the ghaist.
 Expleo, to fill vp.
 Explodo, to dryue a-
 way with clapping of
 hands: exsibili.
 Exprimo, to wring out
 to expresse, or vtter.
 Expromo, to fetch out.
 Expugnabilis, win-
 nable.
 Expugnare, to ouer-
 come.
 Expungo, to cancell:
 deleo.
 Exscribo, to copie out.
 Exscendo, to land out
 of a ship.

Extio, to stick vp.
 Extendo, to stretch
 out: to spreade.
 Extinguo, to put cut.
 Exta, intestina, The
 bowels.
 Exter, peregrinus: A
 stranger.
 Extero, to rub or thresh
 out.
 Extrudo, exturbo: to
 thrust out.
 Exuo, to cast off.
 Exuviæ, vel um, claihs
 or the skinne: exuviæ
 leonis.
 Exulo, to be banished:
 Extorris sum.

F

Faba, a beake.
 Fabale, beane stræ
 Faber, a hammer man.
 Faber ærarius, a tink-
 ler.
 Faber ferrarius, a
 Smith.
 Faber lignarius, a
 wright.

INDEX.

Wright.
 Faber murarius, a ma-
 son.
 Fabula, a tale, or clark
 play: comœdia, vel
 tragœdia,
 Facetie, mirrie boundes.
 Facetus, mirrie: festi-
 vus.
 Facies, the face.
 Facilis, easie, gentle.
 Facinus, a notable act.
 Facultas, power, abili-
 tate.
 Fæx, dreggs, crassa-
 mentum.
 Fagus, a beech tree.
 Fallo, decipio,
 Falsidicus, mendax,
 qui falsum dicit.
 Falx, a huik, or syth.
 Fama, rumor, a brute.
 Fames, hungar.
 Far, frumentū: corne.
 Farrago, a mirtare of
 sundrie stufes: mash-
 lowe.
 Farcio, to stufie, or fill.

Farcimen, morethum:
 a pudding, a salvester.
 Fari, loqui.
 Fas, agreeable to god,
 linelle.
 Fascis, a fagot, or pac-
 kald.
 Faceor, I grant; I con-
 fesse.
 Fatiscor, to tyre.
 Fatisco, to war faint:
 to become barren.
 Faveo, bene volo: to
 fauoure.
 Favilla, hoat embers,
 a spark: scintilla,
 Fax, tæda, a torch.
 Faxo, i. faciam,
 Febris, a feaver.
 Fel, the gall.
 Femen, the inner side
 of the thigh.
 Femur, the utter part
 of the thigh.
 Ferculum, a messe of
 meate.
 Feriæ, haly dates.
 Ferior, to keepe haly
 dates

INDEX.

dates: to cease from
 worke.
 Ferio, percutio.
 Fero, to beare; to suffer.
 Ferocio, to be fierce,
 vnrule.
 Ferox, curst, fierce.
 Ferrugo, rubigo ferri.
 Ferrumen, sowder.
 Ferrumino, to sowder.
 Ferveo, ferbeo: to be
 very hote, or angrie.
 Fessus, lassus, tyzed: à
 fatiscor.
 Fibula, a button, buc-
 kle, or clasp.
 Ficus, i, o: hic: morbus
 quidam: the syke.
 Ficus, hic aut hæc, us,
 ui, vel, i, o: a figge, or
 fig-tree.
 Fidejubeo, to be sui-
 tie, or caution.
 Fidelia, a canne: can-
 tharus.
 Fidicen, a harper.
 Fides, is: a harpe.
 Fides, ei: faith.

Fido, to trust.
 Figo, to fasten, or to
 stick: Firmo.
 Filius-familias, The
 goodmans sonne.
 Filix, a farne.
 Filo, as: neo, to spinre.
 Filum, a threede.
 Findo, to cleif.
 Fingo, to counterfeit,
 to senzie, to fashon.
 Finio, to end, finem fa-
 cio.
 Fio, I am made, I
 become.
 Flacceo, flaccesco: To
 wither, or fade.
 Flamen, hoc: a blast, a
 Flo.
 Flamen, hic: a priest,
 quasi filamen.
 Flaveo, flavus sum: to
 be yelowe: hinc fla-
 vesco.
 Flecto, to bowe.
 Fleo, lachrymor: To
 mourne.
 Forisan, forstan, for-
 tassis,

INDEX.

cassis, fortasse, forte, perchance. *Forfex, Sheers.*
 Fligo, to dash, to bere. *Fori, the ship overlap.*
 Floralia, festum floræ: Flora, dea florum. *Formido, metus: fear.*
 Flos, a flower, or a bloom. *Formica, an emmet.*
 Floreo, to flourish, or to bloom. *Fornax, a fornace, vne, or kil.*
 Flumen, fluvius, a flood. *Fornix, a bawf, or bors dell house: fornicari.*
 Fluo, mano; to rin, Fluctus; a Jaw. *Fortunæ, pl. riches.*
 Fluxus, flowing. *Foveo, to cherish, to keep warme.*
 Fodio, to delue. *Frango, rumpo: To break.*
 Fœnum, hay. *Fratria, a brothers wife.*
 Fœnile, ane hay lost. *Frænum, a bydle.*
 Fœnus, vlsura: ockar. *Fraxinus, an ash-tree.*
 Fœtor, pœdor: stink: à fœto. *Fremo, to roare, to beire.*
 Fœtus, birth, fruite. *Frendeo, to gnash the teeth: to breck.*
 Folium, a leafe or blade. *Fretum, astuarium: a firth.*
 Follis, a bellows. *Frico, to rub.*
 Fomes, nurishment, tinder: a foveo. *Frigesco, to war cald, Frigidus fio.*
 Fons, a well. *Frigo, to frye.*
 Foramen, a hole. *Frio, to breck in crums*
 Forceps, tayngs. *Frondeo,*

INDEX.

Frondeo, frondes emitto: to bring furth leaues. *gor.*
 Frons, dis: a leafe of a tree. *Fuligo, lute.*
 Frons, tis: the forhead. *Fulmen, syreslaught.*
 Frontale, the heade steale of a horse. *Fullo, a waker of claithe.*
 Frumen, the throate bowle. *Fumus, reik.*
 Fructus, fruite, profit: à Fruor to enjoy. *Fumarium, infumibulum: the chimney heade.*
 Frustra, in cassum: in vaine. *Funda, a slung.*
 Frustror, vel, o: to dis- appoint. *Fundum, the botteme.*
 Frutex, a scrog. *Funditus, radicitus: utterly, fra the groud: à fundo.*
 Frux, gis: corne. *Fundamen, vel, fundamentum: a foundation.*
 Fugio, to flie, to runne away. *Fundo, as: to lay the foundation.*
 Fulcio, sustento: To hold vp: hinc *Fundo, is: to powre, to sette.*
 Fulcrum, sustentaculum: an vnder prop. *Fungor, to exercise: fungor officio.*
 Fulcimentum, idem: a prop, or traile. *Funis, retinaculum: a towre or rape.*
 Fulgeo, to glitter. *Funale, a torch, fax.*
 Fulgor, lychtning: ful- *Funus, a buriall.*
 Furof

INDEX.

Furor, furtum facio. Gausapa, vel, um, vel,
 Furfur, purgamētum (e)mappa, a buird,
 farinæ: branne, clats,
 seids of meale. claih.
 Furfures, pl. scaills of Gemini, Gemelli:
 the heade. twinnes.
 Furor, vesania, rage. Gemo, gemisco, To
 Fustis, a batton. groane, to sigh.
 G

G Alea, cassis: A murrion: galea
 navis, the shipp stoppe.
 Galerita, alauda, A lauerok.
 Galerus, vel, um: a hat
 Galla, a nutgall, or a
 sowters last.
 Gallicinium, galli can
 tus, cock craw.
 Gallinariū, a hencrib.
 Ganeo, a ruffian, a dis
 solve person, lurco.
 Gannio, to yealp like
 a dogge.
 Garrio, to clatter.
 Gaudeo, lætor, to re
 joyce.

Gausapa, vel, um, vel,
 (e)mappa, a buird,
 claih.
 Gemini, Gemelli:
 twinnes.
 Gemo, gemisco, To
 groane, to sigh.
 Gemitus, sighing, sob
 bing.
 Gemma, preciosus la
 pillus, a Jewell.
 Genesis, generatio.
 Gena, the eye lidde.
 Gener, a son in lawe.
 Genitrix, mater.
 Genitor, Pater.
 Genus, birth, kinde.
 Georgica, pl. books of
 husbandrie.
 Germanus, a full bro
 ther.
 Germen, a budde.
 Gero, to beir.
 Gerræ, nugæ.
 Gestio, to skip for toþ.
 Gibber, gibbus, cruc
 kle backed.
 Gigas, a gyant.

Gin-

INDEX.

Gingiva, the gume. Grates, gratiæ: thanks
 Glaber, bra, brum: Græcor, to make gude
 beld, peild, depilis. cheere, pergræcor,
 Glacies, yce: aqua fri
 gore constricta. helluor.
 Grex, a flock. -
 Gladiator, lanista: a Gregatim, in flockes.
 maister of fence. Grus, a Crane,
 Glans, ane ackorne: Gummi, gumme.
 glans plumbea, ane Gurses, a weele in a
 leade bullet. water.
 Glisco, to growe or de
 sire earnestly. Gusto, to taste.
 Glocio, to clock like a Guttur, the throate.
 henne. Gutturium, labrum:
 Glubo, deglubo: To a lawer.
 flae: excorio. Gutta, stilla, a droppe.

H

H Æreo, To stick.
 Hæres, ane ait
 of land or geare.
 Hæresis, heresie.
 Harpago, vncus: a
 cleek, or hooke.
 Haurio, to dralwe wat
 ter.
 Hebdomas, hebdo
 mada, septimana, an
 oulke.

Hebes,

INDEX.

Hebes, dñll,spirites.
 Helluo, nepos: a glut-
 ton,a reueler.
 Hepar, jecur, the liver.
 Herinaceus, histrix: an
 hurcheon.
 Herus, dominus: a
 maister or Lord.
 Heros, a noble-man.
 Hilaria, pl. S. gluttons
 feast.
 Hio, to gape.
 Hisco, to gasp, or gant.
 Hircus, mas capra-
 rum: a buck.
 Hirudo, sanguisuga: a
 leech-leach.
 Hirundo, a swallowe.
 Histrio, a minstrell, a
 player of interludes:
 mimus.
 Honor, vel, os: digni-
 tas.
 Horizon, The circle
 bounding our sicht.
 Horreo, to set vp his
 bristles: to shuer for
 cold.

Horror, gruwling, or
 feare.
 Horreum, a barne, or
 barneyard.
 Hordeum, beere.
 Hospes, a ghest, or host.
 Humilis, lewe: ab
 Humus, the erth: terra.
 Hydrops, aqua inter-
 cus: the hydropsie.
 Hyems, bruma: win-
 ter.
 I
 Aceo, to lye.
 Iacio, to cast.
 Icon, Imago.
 Ico, ferio.
 Idolon, vel, um: simu-
 lachrum: Imago.
 Idus, pl. in some mo-
 neths the 13. day, in
 some the 15. day.
 Iecur, hepar.
 Ignosco, veniam do: I
 forgiac.
 Illabor, to syde in.
 Illaqueo, irretio: To
 snare: a laqueo.
 Ille-

INDEX.

Illecebra, lenocinium; Impertio, vel, or: To
 an alluirmant.
 Illico, to allure.
 Illico, repente: hastely.
 Illido, to dash.
 Illino, illinio: to smet
 on.
 Illudo, irrideo: To
 mock.
 Imber, a shower.
 Imbuo, to fill, lit, to
 instruct.
 Impetix, impetigo:
 the ring worme, the
 zuke.
 Impingo, to dash, to
 run on ground.
 Implico, involvo: To
 fold in.
 Immineo, To hang o-
 uer, reddy to fall.
 Impendeo, idem.
 Impendo, to spend, to
 employ.
 Impono, to put in, to
 deceave.
 Impeto, invado: to set
 vp on.
 Indidem, ex eodem
 illo loco.
 Indies, quotidie, daily.
 2 Inho-

INDEX.

Inhoras, hourlie.
 Indigeo, egeo: Imiter.
 Indiges, a man made
 a god, a cannonized
 saint.
 Indocilis, unteachable
 Indoleo, valde doleo.
 Indoles, naturalis in-
 clinatio.
 Indo, to put in.
 Inducia, trewes: pax
 ad tempus.
 Induco, to lead in.
 Indulgeo, to dat, to
 bear with.
 Industrius, laborious,
 painfull.
 Iners, lither, spiritles.
 Infarcio, to fill in full.
 Inferi, they that be in
 hell.
 Inferne, from beneath,
 ex infero loco.
 Infandum, interject,
 Dhorrible chance.
 Inficio, to infect, to lit.
 Infigo, to fassen in.
 Infist, coepit dicere.
 Infundo, to polwe in.
 Ingens, vastus: hudge,
 great.
 Ingenuus, free boorne.
 Ingero, to cast in.
 Ingluvies, the fowles
 crop, gluttonie.
 Ingredior, introco.
 Ingruo, to cum vpon.
 Inhibeo, to forbid.
 Iniquitas, injustice,
 partialitie.
 Injurius, wrongfull.
 Innitor, to leane vpon.
 Innuo, to nod vpon ane
 Inolesco, to growe.
 Inoleo, idem.
 Inops, sine opo, needy.
 Inquam, inquio, dico.
 Inquiero; exquiero; scru-
 tor: to searche.
 Insanio, bacchor: To
 rage.
 Insanus, vecors; wode.
 Insania mentis aliena-
 tio. Woodnesse.
 Insculpo, to ingrate.
 Infero;

INDEX.

Infero, to imp in.
 Infilio, to leap in or on.
 Insiapiens, fatuus: foo-
 ish.
 Inspingo, to sprinkle
 vpon.
 Instauro, redintegro:
 to repaire.
 Insterno, to spred on.
 Instituo, to ordaine, to
 teach.
 Insto, to presse vpon,
 Instruo, to set in aray:
 to instruct.
 Insumo, to spend.
 Integer, gra, um: heale
 Intelligo; to understand.
 Intercus s. aqua: hy-
 drops.
 Interest, it belongs.
 Internecio, a greate
 slaughter.
 Inter, to mule in.
 Interpres, a trunch-
 man, or translator.
 Intertrigo, galling, or
 shauing,
 Interula, a sark.

Intingo, to dip in.
 Invecho, to carrie in.
 Invechor, to raile vpon.
 Inverto, to turne the
 inside out.
 Invideo, to envie.
 Invito, to bid, or call.
 Involo, to flie in, or
 vpon.
 Invro, to imprint with
 ane hoat yron: to cu-
 amile.
 Iocus, a sport.
 Irascor, succenseo; sto-
 machor: to be angry.
 Irradio, to shine vpon.
 Irrepo, to creep in.
 Irrideo, ludificor: To
 scorne.
 Irrigo, rigo: to water.
 Irroro; to sprinkle with
 dewe. a rore.
 Irrumpo, to breck in.
 Irruo, to rush in.
 Iter, a iourney: profe-
 ctio.
 Itero, as: to do, or say
 over againe.

INDEX.

Iterum, denuo; rursus; againe.
 Iubar, the Sun beame
 Iubeo, to bid.
 Iugerum, ane acre of land.
 Iuncus, a resh: juncus acutus, a spore.
 Iuro, to swere.
 Ius, the lawe, right, or bwe.
 Iusculum, a mease of bwe.
 Iussulenta, jurulenta: bywes.
 Juvenis, young.
 Iuuo, auxilior, opitulor.

L

L Abes, macula, a spote.
 Laboro, to labour, to be seik.
 Labor, eris: to flyde.
 Laetes, graciliora intestina: the trypes.
 Lacio, to byng in a

snare: a lax fraus.
 Lacto, as: decipio: To deceiue.
 Lachsen, to prouoke, or bere.
 Lachrymor; vel, o; fleo; to mourne.
 Lacer, a, um: rent: laceratus.
 Lacus, a loch: hinc
 Lacuna, a poole.
 Lacinia, a plet or rag.
 Lædo, vulnus infligo.
 Lætamen, gudding, muck.
 Lagena, a flackoun.
 Lambo, lingo, to lick.
 Lamia, saga, Thessala: a witch.
 Laniger, lanam gerēs.
 Lana: wooll.
 Lanio, minutatim discerpo: to rent in pieces.
 Lanius, vel, o: a fleshor carnifex.
 Lanugo, downes, or the first haire.

Lanx

INDEX.

Lanx, a charger.
 Lapis, petra, saxum.
 Lapicida, a maison, or quareoz: qui lapides cedit.
 Laquear, vel laqueari- um: the syling of ane house.
 Laqueus, a gyne or snair.
 Lascivio, to play the wanton.
 Lasso, to tyre: fatigo.
 Lassus, fractus labore: tyred.
 Latebra, latibulum: a lurking nest: à
 Lateo, to lurke.
 Later, coctilis lapis, a tyle stone.
 Latro, onis: a brigand grassator.
 Latro, as: to barke.
 Lavo, abluo.
 Laurus, th: bay tree.
 Laus, encomium, praise.
 Lebes, a kettle, ahe-

num.
 Lego, as: to send in em- bassage: to leaue in testament.
 Lego, is: to reade, ga- ther: chuse.
 Lemures, larvæ: spirits Fairies.
 Lena, vel, o: a pandrose
 Lens, tis: groates.
 Lens, dis: pediculi pul- lus: a nit.
 Lepos, vel, or: plesant- nesse in speeche.
 Lepus, a haire:
 Levir, a brother in law.
 Levo, to lichtten.
 Liber, bri: the rynd of a tree: a buke.
 Liber, beri: Bacchus, Deus vini.
 Liber, a, um: free.
 Liberi, pl. bairnes: nati.
 Libet, lubet, placet: It likes.
 Libenter, lubenter: gladly; with goodwill.

INDEX.

Libido, lust.
Libripens, a maister of
wey hols.
Libs; affricus: the south
west winde.
Licet, it is leisome.
Liceo, to be lowit for
sic a price.
Liceor, to lowe for so
mikle: to cheape.
Lignile, a tunner
house.
Ligo, vincio, to binde:
a Liga: hinc
Ligula, ligamen, ligamen-
tum: a point, or
lippgell.
Ligo, onis: a spade or
shoole.
Lien, splen, the melt.
Limen, the doore thy-
shold.
Limes, a marche.
Limus, cænum, mud,
slyme.
Lingo, lambo: to lick.
Lino, linio, invngo: to
smeare.

Linter; a water-trough
a boate.
Linquo, relinqu: To
leau.
Lippio, to be bleard,
Lippus sum.
Liqueo, to melt, hinc
liquesco.
Liquor, eris: idem.
Lituus, a trumpet, a
bishops stasse.
Litiken, a blower of a
small trumpet.
Lis, contentio, strife.
Litigo, to slyte, to be at
the Laswe.
Littus, the sea coast.
Liveo, palleo, To be
paile.
Lixa, a scullion, or scud-
ler, calo.
Locuples, riche, Wel-
thie: q. locorum ple-
nus; opulentus.
Lodix, a bed blanket.
Longè, remotè, far off.
Longinquus, remotus
farre off.

Loquor,

INDEX.

Loquor, verba facio.
Loripes, crukscoted.
Lux, lumen.
Lucifer, the day starre; q. ferens lucem; phosphorus.
Lucius, piscis: a pyke.
Luctor, to wrastle.
Lucrum, questus: bantage.
Lucubro, to doe ony
thing at candlelight.
Lues, the pestilence: lues venerea.
Lugeo, lamentor: To
mourne: hinc
Luctus, mourning: fle-
tus.
Lumbus, the lonȝe or
hanche.
Lumbago, debilitas
lumborum.
Luo, to pay, to purge:
Luere poenas.
Lumen, light.
Lupanar, prostitulum:
a bordell: à
Lupa, a hure: a shec
wolse.
Lupatum, a bridle hit,
chamus.
Lurco, a glutton, and
barlot.
Lustrum, a denne, fwe
yeares space.
Lutum, clay: cænum.
Luxurior, to be ranke,
or licentious.
Luxus, ryot.
Lyricen, qui lyra canit.
Lyra, a harp.

M

MAcies, leanness.
Macer; maciletus, leane.
Maceries, a wall rick-
led vp of stones.
Macero, to mak leane,
to steep.
Madidus, vdus: weit.
Madeo, madidus sum.
Mador, humor; wak-
ness.
Meander, fluvius Phry-
gia,

INDEX.

ḡe: bentgoings, gu-
 ilencies: ambages,
 amfactions.
Magister vigilum, ma-
 ster of the w̄itch.
Magister ville vel pagi.
 a greiue.
Magnes, the adamant,
 the sailestone.
Majestas, Lozldines: a
 majore.
Maledicus, qui malē
 dicit, ill tongued.
Mala, the ball of the
 cheeke.
Malagma, emplastrū:
 a plaister.
Malo, magis volo.
Malus h̄ec, an apple
 tree.
Malus hic, a mast of a
 shippē.
Malum, an apple.
Malūm interject, in
 ane enyll houre.
Malevolus, qui male
 vult.
Mamillare; quod regit

mamas: a partlet
 or celler.
Mamphur, tornus: a
 w̄ychts turning in-
 strument.
Manceps, a hukster.
Mancipium, a seruant
 a slave: servus.
Mando, as: percipio,
 to commaund.
Mando, is: manduco,
 to eate, to chawē.
Manes, spirits, or these
 tormentis.
Mango, interpolator,
 a hukster, a regrator.
Manica, a sleue.
Mannus, equus man-
 suetus: a naig.
Mansues, mansuetus,
 cicur: tame, meeke,
Mantica, a wallet.
Mantile, a towell.
Mantissa, auctarium,
 additamentum: A
 fulȝeit.
Manubrium, the hilt
 or hest; capulus a

ma-

INDEX.

manu.
Manubiæ, a buit in cf
 suddarts.
Mappalia, magalia,
 casæ, cot-houses.
Marceo, to wither or
 pine away.
Margo, a margin, or
 bordur.
Marmor, marble stane
Materterra, soror ma-
 tris.
Materfamilias, guide-
 wife of the house.
Matrix, uterus: the
 bairnes bed.
Mastix, flagrum, scu-
 tica.
Maturus, ripe, timous,
 tempestivus.
Medeor, medicor, sa-
 no: to heale.
Medicus, a physition.
Meditor, to muse.
Medius fidius, q. me-
 dius fidius ita juvet:
 jurandi formula: Di-
 us Fidius, i. deus fi-

dei.
Mehercle, hercle: So
 Hercules mot be my
 helpe.
Mejo, topish.
Mel, honie.
Memini, to remember,
 to make mention off.
Memor, mindfull.
Meninx, the tay of the
 harnes.
Merces, præmium, sa-
 larium: a reward,
 wage.
Mendicus, a begger.
Mereor, vel, o: to bee-
 serue.
Merges, a singule of
 corne.
Mergo, to dowke.
Meridies, q. medius
 dies: noenctyde.
Merula, an osill: avis.
Meo, to go.
Mereo, milito,
 Metamorphosis, trās-
 formatio: a changes-
 ing of the shape.

Me-

INDEX.

Meto, to sheer, hinc
 Messis, haruest.
 Messor, a sherer.
 Methodus, vel, os: A
 redy way.
 Metus, timor, feare.
 Metuo, pertimesco.
 to feare.
 Mico, To glitter, to
 wagge.
 Miles, a suldarf.
 Minores, posteri: the
 offspring.
 Minor, aris, intermi-
 nor, to threaten.
 Minitor, Idem, to me-
 nace.
 Minutal, a haschic, a
 galimaphra.
 Minuo, to make lesse,
 imminuo.
 Minutiæ, small peeces.
 Mirificus, qui mira fa-
 cit, woondersfull.
 Misceo, to mire.
 Misereor, to haue pitie
 Miseret, miscrescit: It
 pities.

Miseror, To lament
 ones misfortune.
 Modo, nuper.
 Modo non, ferc.
 Mcenia, the walls of a
 towne.
 Mcereo, doleo, I am
 sore.
 Moles, a lumpe.
 Molior, To please, to
 moue out of the place.
 molimen, molimen-
 tum, ane interprise.
 mollio, to soften.
 mollis, soft.
 molo, mola tero, To
 grinde.
 monarcha, a Prince
 ruling alone.
 moneo, to warne; to
 admonish.
 monile, a chaine or
 Jewell.
 monoceros, vnicornis
 an Unicorne.
 monoculus, a man
 with one eye.
 mons, a hill.

mon-

INDEX.

montanus. hieland.
 morsus, a byte: a
 mordeo, to bite.
 moror, To tartie: to
 hinder.
 morio, a pleasant, a
 play foole.
 morior, excedo è vita.
 to dye.
 morus, a berrie tree.
 morum, a berrie.
 mos, consuetudo, a cu-
 stome.
 motacilla, a wagtaile:
 avis.
 moveo, to moue or stir.
 mucor, very mowld-
 nes: vitium panis:
 acor, potus: rancor,
 carnis.
 mucro, a wapin point:
 mucro gladij.
 mugio, to rowt like a
 nowt.
 mulceo, mitigo: To
 strake, to mitigate.
 mulgeo, to milke.
 multra, vel, um; mul-

etrale: a milk eog.
 mulio, mulorum cu-
 stos.
 multiplico, to multiply
 municeps, a free-man.
 munio, to fence, to for-
 tifie.
 murex, purpura: The
 purple fish: the pur-
 pure colour.
 murmur, a dinne of wa-
 ter: aquæ strepitus.
 mustela, a whasse, or
 Whitret.
 muto, to change.
 myrica, vel, e: tamarix;
 hether.
 myrtus, the myrtle tree.

N

NÆ, profecto, val-
 dè.
 Nevus, a freckle.
 Nanciscor, to get.
 Nascor, to be borne.
 Nassa, a crue to take
 fish in.
 Nato, to swimme: no.
 Natus,

INDEX.

Natus filius; nara filia; Nemesis, Rhamnusia; gnata.
 Natalis, parentage, or the birth day.
 Navale, a dock for ships
 Naulum, the fraught.
 Nauta, navita; a Mariner.
 Nausea; desire to vomit
 Nauseo, to desire to vomit: a navi.
 Navo, to employe: to endeueure.
 Neco, occido: a
 Nex, cædes, slaughter.
 Necto, nexo, ligo: To binde.
 Nectar, potus Deorū: vt Ambrosia, cibus Deorum.
 Necessitudo: familia-ritas, necessitas.
 Nefas, a cursed deede.
 Nefrens, porcellus, sucula, a gryce.
 Negligo, to haue litle regard.
 Nego, inficiar, to deny

Nemesis, Rhamnusia; dea vltionis.
 Nemus, sylva: a forell
 Neo, filo, filum torqueo: to spinne.
 Nepos, ane oy: a ryous person.
 Neptis, a woman that is an oy.
 Nequaquam, haud, minimè, non.
 Nequam, wicked.
 Nequeo, non possum.
 Nervus, a sinewe: a bow-string, or Lute, or harp-string.
 Nideo, to haue a brunt sauour: to shine.
 Nidor, a brunt sauour.
 Nidus, a nest.
 Nimbus, a suddane shewe.
 Niteo, to be cleare and gay.
 Nitor, oris: brightness.
 Nitor, eris: to pzeasse, to leane one.
 Nix, shawe.

Nocco

INDEX.

Noceo, incommodo. Nugæ, apinæ: frissles.
 to hurt.
 Noctu, nocte.
 Nodus, a knot.
 Nominatim, namely, particularly.
 Nonæ, in some months the 5. day: in some the 7.
 Notus, the southwond.
 Novale, Ley-land.
 Noverca, a step-mother.
 Novi, nosco: I knowe
 Novissimus, postremus, last.
 Novissimè, postremò.
 Nubes, a clowd.
 Nubo, to couer, to marie: de fœmina.
 Nupturio, to long for mariage.
 Nuptiæ: a mariage, or bridall.
 Nudiustertius, q. nunc est dies tertius: eare yesterday.
 Nuo, to nodde,

Numella, Irans, or stocks for prisoners.
 Numen, the Godheid, or Gods power.
 Numisma, numus, cunzle, a pennie.
 Nundinæ, a faire or public mercat.
 Nurus, a daughter in lawe.
 Nutrix, a nurish.
 Nutus, a nodde.
 Nux, a nutte.

O

Obdo, to close, or make fast.
 Obeo, to go about, to doe: to tie.
 Obduco, to couer.
 Obfirmo, to harden.
 Obgannio, ogganio: to chalte, to gainsay.
 Objicio, to cast against to lay before.
 Obex, vel objex: a bar or stumbling block.
 Obligo, devincio: to binde,

INDEX.

bnde, to obleist.
 Oblino, oblinio: ~~To~~ smeare ouer.
 Obliviscor, to forget.
 Obloquor, to gainsay.
 Obnitor, to presse a-
 gains.
 Obrior, to rise a-
 gains, or come vpon.
 Obrepo, to creepe on
 secretly.
 Obru, opprimo: to
 smore, to overwhelme.
 Obscuror; morem ge-
 ro: to obey.
 Obsedio: to hedge a-
 bout.
 Obsideo, to besiege.
 Obsidio, a siege.
 Obses, a pledge.
 Obsisto, obsto, resisto:
 to gainstād, to hinder.
 Obsoleo, inveterasco:
 to growe old, or out of
 use.
 Obstrepo, to make an
 noyse against one, to
 trouble.

Ocula-

INDEX.

Obstruo, obturo, to
 close vp.
 Obrendo, to set vp be-
 fore, prætendo.
 Obtestor, to beseik for
 Gods sake: obsecro.
 Obtundo, to blunt: to
 deafe: obtusus, blunt.
 Obtueor, to beholde
 soorenent.
 Obturo, occludo: to
 close vp.
 Occalleo: to be harde-
 ned: callum obduco.
 Occido, to slay: interci-
 mo, à cædo.
 Occido, to fall downe:
 occumbo, a cado.
 Occino, to sing against
 a cano.
 Occo, to harrowe.
 Occa, a harrowe.
 Octussis, octo asses.
 Occubo, occumbo: to
 fall downe.
 Occulo, occulto: ~~To~~
 hyde.
 Occurro, to meeete.

E Opifex,

yeares space.
 Omen, a forespeaking;
 gude or ill lucke: q.
 oremē, quod ore fit.
 Ominor, to forespeake
 gude or ill luck.
 Omitto, missum facio
 to let passe.
 Omnino, prorsus: al-
 luterlie.
 Oncro, gravo: to bur-
 den.
 Onus, sarcina: a bur-
 den.
 Opperior, expecto: to
 bide vpon.
 Operio, cooperio: to
 couer.
 Oppleo, to fill vp.
 Ops, dea terræ: tellus:
 quia opes tribuit; hinc
 Optimus, opulentus.
 Opis, sine nominat.
 helpe.
 Opes, amplæ fortunæ;
 wealth, might.

INDEX.

Opifex, qui opus facit; a warkman.

Opilio, ovium custos: Ostiatim, from doore to doore.

Oppono, to set against q. ovilio.

Opprimo, obruo, ~~to~~ hold downe.

Optimates, summaters: chiefe men rewlers.

Opus, a wark: opera, trauell.

Orbis, a truncheor, or round bodie.

Oro, to pray: precor, ab ore: hinc

Oratio, a praiser, a har rang, speeche.

Ordior, auspicor, to beginne.

Orgia, Bacchanalia: festum Bacchi.

Orior, to spring vp, or arise.

Origo, initium, principium.

Oscen, qui ore canit: a sangster, a singing

scule shwing things to come.

Otior, in otio sum.

Otium, cessatio: Idle, nesse.

Ovat, to shout in lesse triumphes.

Ovatio; vel, tus; a shou ting for Joy.

Ovile, caula, a sheep fold.

Ovis, a sheep.

P

Pabulum, pastus: foode, fodder: a pasco, to feede.

Paciscor, to indent: to paction.

Pæan, hymnus in laudem Apollinis.

Pædo, fæteto: to stinke.

Pædor, stinke: fætor, graveolentia.

Palea, acus, caffe.

Palmes, a wine branch.

palus,

INDEX.

Palus, i, o: a stank, sti pes.

palus, udis, a dubb, or myze.

Paluster, ris, e: of a dub canna palustris, A bog reid.

Palleo, liveo, ~~To be~~ wan, or pale.

Pando, to spread out, or oppin:

Pan, pastorum Deus.

Pango, to fassen, mak, sing, plant.

papilio, a butterflie.

parco, ignosco, ~~To~~ spare.

pareo, morigeror: ~~To~~ obey.

pario, to bring foorth children.

parturio, ~~To~~ trauell with childe.

parens, fæther, or mother.

partus, birth: fætus, proles.

paries, a wall.

paropsis, vel parapsis: a plait: patina, lanx.

Pars, portio, frustum: a part, or peece.

particeps, qui partem capit: a partaker.

participiū, partaking.

partes, pl. a partie or side.

partior, to deuide, to deale: distribuo.

Pascha, Pasche day.

passim, ubique: euery where.

pateo, to be open.

patior, tolero: to suffer

patria, natale solum: a native cuntrie.

paveo, pavito, pertimesco: to be in great feare.

pavimentum, a flure: a pavio, ferio, tundo.

paulatim, sensim: peece and peece.

paulisper, parumper, a little while.

pauper, egens, inops.

2 pau

INDEX.

Paupertas, rerum necessariarum penuria. **holde goods**, Dij domestici.
Pecto, capillos orno: to keame, to caird.
Pecten, a keame, or cairdc.
Pectus, the breist.
Pecus, udis: a beast.
Pecus, oris: a fleck.
Pedes, itis: a footman, pedester exercitus.
Pedentium, sensim: leasurie.
Pedum, baculus pastoris: a sheep-hirdes cruke.
Pejero, to mensweare.
Pelagus, the maine sea altum.
Pellex, A harlot to a maryed mā, succuba.
Pellio, a Skinner, a pelibus.
Pellis, a skinne.
Pellicio, To deceaue with faire wordes.
Pello, to thrust away.
Penates, lares: huse-

Pendo, to hing, neutrum: toga pender.
Pendo, to hang vp, to wey: activum: pendo togam.
Pene, tere, propemodum: almaist.
Penetro, to pearce, perforo.
Penetrale, a secreete chamber.
Penis, cauda: pars ca qua vir est.
Penitus, far in, alloterlie.
Pentecoste: Whitsunday, q. quinquagesima dies post pascha.
Percello, to straske to the hart, to dashe.
Percontor, to speire, a conto, quo aquatum altitudo pertēatur.
Percurro, to runne ouer.
Percutio, To strike, verbero

INDEX.

verbero, a quatio. **to affirme, to glue.**
Perdo, to tynce, to destroy.
Perduellis, hostis patræ, a traytor.
Perduellio, crimē imminutæ majestatis: treason.
Perdix, a pertrik.
Peregrè, hinc peregrinari: from hame.
Perendie, other morne die tertio futuro.
Pereo, to perish, to loue desperatlie: depereo, ardeo.
Perficio, absolvo: To performe, to end.
Perfluo, to runne out.
Perfidio, to delue thorrowe, to goare.
Perfuga, transfuga: a run away.
Pergo, to passe ouer, to proceed: Progredior.
Pergræcor, To make gude cheare, heluor.
Perhibeo, to avowe, verbero

Perimo, interimo, neco: to slay, abemo.
Perluo, perpурgo: To rinche faire & cleane.
Permitto, to graunt licence.
Pernicies, excitium, pestis: mischeife.
Pernio, the mowles in the heels.
Pero, vpalands shooore.
Perperam, ill, vnhap- pilie.
Perpes, perpetuus, perpetuall.
Perpetior, to suffer stoutlie.
Perquiro, to seeke straitlie.
Perscribo, to write at length.
Persequor, to persewe, to followe forth.
Persona, a person, a visard.
Pertingo, to win till.
Pervicax, stubborne,

INDEX.

stiffe in his opinion.
 pestundo, to call vinter
 feete.
 pestis, pestilentia.
 peralo, a gawmond of
 bakoun.
 petax, ernest in asking.
 peto, to aske.
 petroselinum, parsell.
 phalanx, exercitus, an
 este.
 phaleræ, horse harnes
 sing.
 pharmacum, salue: ve-
 nenum.
 philomela, luscinia, a
 nightingall.
 pica, picus: a pyot.
 piger, segnis, iners:
 swair.
 piget, tædet, it irks.
 pignus, a pledge, a
 pawne, a stak.
 pingo, to paint,
 pinso, to bask.
 pinus, a ppne tree.
 pipio, onis: a young
 dowe.

pipio, is: to peep like a
 chicken, or pigeon.
 pyrata, a sea rewar, a
 pyrate.
 pyrus, a pear tree.
 pyrum, a pear.
 piscis, a fishe.
 piscor, pisces capio.
 Pitho, Dea facundia,
 Suada.
 pitisso, to sip, or tipple.
 pix, pick.
 placet, it pleasest.
 plaga, singul. a plague,
 a weunde.
 plaga, plural. netts for
 wyld beasts.
 planeta, vel, es: stella
 erratica, a planet.
 plango, to knocke on
 the breist for woe.
 planities, A plaine
 ground.
 planta, the sole of the
 foot: a plant.
 plundo, to clap handes
 for joye.
 plausus, clapping of
 handes.

INDEX.

handes.
 plebs, vulgus: The
 common people.
 pleto, to punish: to
 plett.
 plectron, vel, um, A
 fiddle stick, or a scissler
 pen.
 pleo, to fill.
 plerunque, sape, sepe-
 numero, frequenter,
 oftines.
 pleuresis, pleuritis: the
 pleuresie, a paine in
 the syde.
 plico, to plett, fold.
 plica, a plett.
 plumbeum, lead.
 pluo, toraine.
 pluteus, a lectrion to
 write on.
 pocillator, pincerna,
 scypharius: a copper.
 poesis, opus poetæ:
 poeta, a Poet.
 polenta, malt.
 polio, to polish or trim.
 polleo, valco, to be a-

ble.
 pollex, the thumb.
 pollex pedis, the met-
 kle tae.
 policeor, promitto:
 to promise: pollicitor.
 pollinco, pollincio:
 mortuum curo: to
 order and bury the
 deade.
 pollis, farina ex triti-
 co: floure.
 polluo, contamino,
 inquino: to defyle.
 pomus, an apple tree.
 pondo, a pond weight.
 pondus, a weight, a
 burden.
 pono, colloco, to put,
 to place.
 pons, a brig.
 ponto, a ferrie bofe, or
 coble: quia vice pon-
 tis.
 pontus, mare, pela-
 gus: the sea.
 poples, the hoch.
 Populus, hic: people.
 popu-

INDEX.

populus, hæc: the pop- after, q. postero die.
 ler tree.
 populor, vel, o: ferro potior, to obtaine, po-
 et igne grassor, To tis fio.
 slack, to heary.
 porcile, suile, hara: a potis, potens, able,
 swines stye. nighthe.
 porcus, a swine: sus. potius, satiūs: rather.
 porrigo, is, extendo: potissimum, maximè,
 to strecth forth. cheislie, especially.
 portendo, to foreshew, præcino, to tak vp the
 portetum, monstrum. sang.
 porticus, a porche or præceps, headlongs,
 gallerie. swifte.
 portio, a deale, or por- præcox, rype before
 tion. due tyme.
 portitor, a ferrier, præcurro, to runne be-
 porthmeus. fore.
 portus, a hauen or har- prædo, latro, a limmer;
 berie. briggand.
 porus, a sweat hole. prædor, latrocinor, to
 posco, peto: to require. spoile, to cane.
 possideo, to possesse. præsagio, to perceave
 posteri, offspring, po- a thing or it fall.
 sterite.
 postilena, a horse cur- præficio, to make an o-
 pell. uerseer, or cheise doer.
 postidiè, on the morne præpolleo: to excell o-
 others in force.
 præsc-

INDEX.

præspe, vel, ium: A primitiæ, the first fruits
 beasts stall.
 præses, moderator: a primores, the peers of
 a commun welth: pro-
 ceres.
 præsideo, præsum: to princeps, a prince.
 haue rewle.
 præsto, as: to leu, to do, privignus, a step-sene.
 to be better. problema, a question.
 præsto, nomen: præ- probo, to proue, to al-
 sens. lowe, or commend.
 præsul, a prelate. procax, ill tongued.
 præstigiæ, Juggleries. procella, a storme.
 præstigiator, a Juggler. profari, to speak open-
 ly: to propheticie.
 presbyter, ane elder: proficiscor, to passe
 senior. forth: eo.
 prætexo, to set a boy- proficio, to come speld,
 der on a garment: to promoveo.
 cloke, or excuse.
 Prandeo, to dyne. profiteor, to professe:
 pravus, perversus: to tell franklie.
 wicked, froward.
 prehendo, to take. profugio, to runne far
 premo, to presse, to away.
 hold under.
 pridiè, the day before: progenies, an offspring
 priori die. propago.
 primæ, the cheif praise, prohibeo, to forbid; ve-
 or partes. to.
 promo, effero: to tak
 forth.
 prominco, to stick out
 by

INDEX.

by other.
 propero, festino: To hasten.
 propinquus, vicinus, neare.
 proscribo, to forfalt, to sell publiclie.
 prosper, a, um: prosperus, luckie.
 prosto, to stand to be sold.
 prostitutio, To play the hure: hinc prostibulum, lupanar; vel lupa: a bordell, or common hure.
 prosum, commodo, to doe gude.
 protendo, to streach forth.
 prunus, a plumtree.
 psallo, To sing or play on an instrument.
 phthisis, a pynning sicknesse.
 pudet, it ashaines: dis- pudet.
 pudicus, pudens, ve-

recundus: shamesalt, chaste, honest.
 pudor, verecundia, shame.
 pugil, athleta: a kemp, or champion.
 pugio, a whinger, dagger: sica.
 pugno, dimico, To fecht.
 pulchrè, scitè: gaylie, gallantlie.
 pullus gallinaceus: a chicken.
 pullus equinus, a horse sole.
 pulmo, the licht.
 puls, pulmentum; potage.
 pumilio, vel, us, a droch: manus.
 pulvinar, a code.
 pulvis, dust.
 pungo, stimulo, To prick, or brod.
 pus, sanies, woxsum or a byle.
 pustula, a blister.

puto,

INDEX.

percontor.
 Quæstus, lucrum, van- tage.
 Queror, depon. To complain: hinc Questus, querela: a complaint.
 Quæso, obsecro: I beseik.
 Quampridem, quam- dudum, quamdiu: howe long since.
 Quandoquidem, si- quidē: forsamelie as.
 Quatio, agito; to shak.
 Queo, possum.
 Quid ita, cur ita, cur.
 Quies, requies, rest, ease.
 Quico, hinc quiesco: to rest.
 Quinquates, playes in honor of Pallas, or five dates continuâce.
 Quiris, lancea: hinc Quirinus, Romulus.
 Quirites, pl. i. nobi- les Romani.

quin-

INDEX.

Quincunx; quinque
vnciæ.

R

R Abies, rage of a
Dogge.
Radio, corusco: To
shyne, to glister.
Radix, a root: hinc
Radicitus, a radice,
from the rute.
Rado, To scrape, to
shayne.
Rana, a padok.
Rancor, vitium car-
nis: windednes.
Râcida caro, spilt flesh.
Rapiro, per vim tollo.
to reaue.
Rastrum, a Rake, or
harrowe.
Ratis, vel, es: a flore of
timber.
Recensco, to tell on: to
mutter.
Recido, to paire: à
cædo.
Recido, to fall the se-

cond time.
Recludo, resero: to
pen.
Recolo, memoria re-
peto: to remember
one.
Recordor, reminiscor;
to remember.
Recumbo, recubo: to
lye downe.
Redarguo, objurgo:
to blame.
Redhibeo, to restore.
Redigo, to drive.
Redimio, to crowne.
Redintegro, restauro,
to renewe, repaire.
Redoleo, to cast a smel.
Redux, he that is come
home safe, à reduco.
Refigo, to pluck down.
Refragor, to gainsay.
Refluo, to run back, to
ebbe. hinc
Refluxus, the ebbe.
Refrico, to rub againe,
to renewe.
Rego, guberno, To
rewle,

INDEX.

rewle, q. rem ago: pence, compenso.
hinc rex, rectum, re- Repentè, contestim.
gula. Reperio, to find by ad-
venture: reperimus
casu, comperimus
consilio.
Repo, serpo, to crep.
Repotia, the infair, the
banket after the bri-
dall.
Reprimo, To holde
downe.
Resero, recludo; to o-
pen.
Reses, deses; swer; à
Resideo.
Resilio, to leape back.
Resipio, To smell or
snack, to be wise a-
gaine.
Resipisco, to growe
wise, to amend.
Rescio, rescisco: to get
wit.
Rescindo, to cancell:
irritum reddo.
Resono, to ring again.
Respondeo; to answer.
a spondeo,

INDEX.

à spondeo, quod o- beasts mouth, a ringo.
 lim dico. Rideo, to laugh.
 Respiro, recuso, to re- Rigeo, to be stiffe for
 fuse. colde.
 Restauro, redintegro. Rigor, stiffe, or gru-
 Restinguo, extinguo. wing.
 Restis, funis.
 Restio, a reape maker, Ringo, vel, or: to giri.
 or ane that hangs him Rite, appositè: rightly;
 selfe. accordinglie.
 Restituo, reddo.
 Resto, to rest, to stand Ritus, a ceremonie, a
 still. custome.
 Rete, a net.
 Retego, revelo; to dis- Riscus, a botwell, or bo-
 couer. net caisse,
 Retexo, to open out Rivalis, a breikbrother.
 that which is wouen.
 Retundo, to blunt, or Rivus, a stripe of water.
 to dull. Robur, ane hard aike-
 tree: or strength.
 Revello, avello: To Rado, to gnawe.
 pluck away.
 Reveror, to feare, to Rogo, precor.
 reverence. Ros, dewe.
 Revertuo, vel, or: redco Rostrum, the nebbe of
 to returne. a sowle.
 Revoco, to call back. Rubeo, ruber sum: to
 Rudens, a ship cable.
 Rictus, a girning: a be reade.
 Rudis, a batton given
 to

INDEX.

to suddarts, in token Sales, facetiæ, joci:
 they were free from bowdes.
 the warre. Salar, a salmon trawl.
 Rudus, a peice of bro- Salmo, a salmonid.
 ken stane. Salebra, vnequall
 Rugio, to roare as a ground.
 Lyon. Salio, to leape.
 Rumor, fama: a bryte. Saltus, a lowp, a park,
 Rumpo, frango: To à salio: quia ibi pe-
 brecke. cudes et ferè saliunt
 Ruo, To rush, to fall Sallo, sale condio: to
 downe violently. salt, to powder.
 Rupes, prærupta pe- Salix, a sawch tree.
 tra: a craig, or clewch. Saluber, healthfull.
 Rus, Landwart. Salus, health.
 S Salutifer, salutē ferens
 Aburra, ship balast.
 Sacer, cra, um: halv
 Sævio, grassor: to rage,
 to tyrannize: sævus
 sum.
 Sæpenumero, sæpe,
 frequenter.
 Saga, a witch.
 Sagum, a plaide.
 Sagena, a fish net.
 Sagino, to make fat.
 Sal, Salt.

Sales, facetiæ, joci:
 bowdes.
 Salar, a salmon trawl.
 Salmo, a salmonid.
 Salebra, vnequall
 ground.
 Salio, to leape.
 Saltus, a lowp, a park,
 à salio: quia ibi pe-
 cudes et ferè saliunt
 Sallo, sale condio: to
 salt, to powder.
 Salix, a sawch tree.
 Saluber, healthfull.
 Salus, health.
 Salutifer, salutē ferens
 Salsilago, salsugo:
 pickle.
 Sambucus, bovr-fre.
 Samnis, populus Italiæ
 Sanguis, blood: cruor:
 sed cruor extra ve-
 nas.
 Sanies, corruptus san-
 guis, wosome.
 Sapio, to be wise, to
 haue a tasie.
 Sapiens, wise.
 Sapor

INDEX.

Sapor, a taiss or smack.
 Sarcio, to mende or clowt.
 Sarrio, to weed corne.
 Sarculum, a weedhook.
 Sartago, frxorium: a frysing panne.
 Satis, affatim, abundē.
 Satius, potiūs: better, rather.
 Sartago, to be greatlie occupied.
 Sartelles, a halbert man
 Satisfac̄cio, To take cawtio.
 Satisfio, to find cawtio.
 Satisfac̄cio, to satisfie, solvo.
 Satanas, diabolus, ad- versarius.
 Satur, refertus cibo.
 Saturnalia, feriæ Sa- turni.
 Scaber, rough, rowstie.
 Scæva, carhanded.
 Scalpo, to clawe.
 Scabo, to claw, to rub.
 Scabellum, a footstule.

Scando, to climbe.
 Scatbra, a wel spring.
 Scelus, a misdeede, flagitium.
 Scilicet, q. scire licet, videlicet, nempe.
 Scite, eleganter, pretie, bonnie.
 Scriba, a writer.
 Scindo, seco: to cutte.
 Scio, to knowe, to get wit, scisco.
 Scirpus, a rush.
 Scipio, a ganging staff.
 Scobs, dust of sawing, boaring, or fysing.
 Scopus, meta: a mark, a butte.
 Scopulus, rupes marina, a sea craig.
 Scopæ, verriculum, a bisson.
 Scortum, meretrix.
 Scrinium, a coffer.
 Scrupus, vel scrupulus a little stane, a dowte.
 Sculpo, cælo: to carue.
 Scutica, flagellum: a

whippe

INDEX.

Scroo, spuo, to spit.
 Screatust, spitting: sputum.
 Secedo, to go asyde.
 Secale, rye.
 Secerno, segrego: To put assunder.
 Secubo, to lye from.
 Securis, ascia: ane are.
 Securis, sine cura: care- less.
 Secus, præpositio, neir hande.
 Secus, adverb. aliter.
 Sedes, sedile: a seate.
 Secludo, to streak out.
 Seduco, to leade from the right way.
 Scges, vnsorne corne.
 Segnities, vel, a: sweir- nes: desidia.
 Semen, sperma: seede.
 Semissis, q. semi assis: dimidium assis.
 Senatus, Senatorum conventus: a counsel.
 Senex, vetulus: an olde man.

Sensim, pedentim: peece and peece.
 Sensus, feeling.
 Sentes, spinæ, vepres: bryers, thornes.
 Senticetum, a bushe of bryers.
 Sentina, the pomp of the shippe.
 Sentio, to feill.
 Scorsum, a syde.
 Sepelio, inhumo; intumulo: to burie.
 Sepio, to hedge.
 Seps, vel scpes: a hedg.
 Septunx, septem vni- ciæ.
 Sequester, a reddar of plates.
 Sequax, that sticks to ones fingers: follow- ing, clamitie.
 Sequor, sector: to fol- lowe.
 Sero, planto, semino.
 Servitus, servitium: service, bondage.
 Servio, to serue; famu- lor,

INDEX.

lor, ancillor.
 Seta, hirsse: hinc
 Setiger, setas gerens.
 Sextans, sexta pars as-
 sis, i. duæ vñciæ.
 Sextarius, pinta.
 Sextilis, Augustus
 mensis.
 Sibilus, hissing.
 Sido, to licht, as bïrdes
 on a tree.
 Sidus, a starre.
 Signifer, signum fe-
 rens: a standart oren-
 signe bearer.
 Silco, tacco: to keepe
 silence.
 Silex, a flint stane.
 Siligo, fine white.
 Simila, manshote flour
 Simultas, latens odiū.
 Sinapi, vel, is: mustard.
 Sindon, canibrick, or
 lane.
 Singultio, to yest, or
 scbbe.
 Sinister, left, unhappie,
 vnluckie, hartfull.

Sino, to let alone.
 Sinus, a bosome.
 Siren, a marmaid.
 Sisto, act. to stanche, to
 present before.
 Sisto, neut. sto: hinc
 resisto, &c.
 Sitio, to thrist.
 Sitis, thrist.
 Situla, hastrum: ane
 bucket.
 Smegma, sapo: seap.
 Soboles, progenies:
 offspring, ab olescen-
 do, i. crescēdo: hinc
 adolescens, indeoles.
 Socer, a father in law.
 Socrus, a mother in
 lawe.
 Socors, willes, spirit-
 lesse.
 Sodalis, congerro: a
 ccompanion.
 Solamen, solatium:
 comfort.
 Soleo, assuesco: I am
 woont.
 Solers, ingeniosus,in-
 dustrius.

INDEX.

dustrius.
 Sollicito, to moone, to
 trouble: q. solo cita-
 re, i. loco movere.
 Solvo, to lowse, to pay.
 Solumnodo, duntax-
 at, solum.
 Somnium, a dreame.
 Somnus, sopor: sleepe.
 Somnifer, somnum fe-
 rens.
 Sonipes, caballus: a
 cursour.
 Sono, sonitum edo: to
 sound.
 Sophisma, a deceiptfull
 reason.
 Sophista, a deceiver in
 reasoning.
 Sopio, to lule a sleepe.
 Sopor, a sounde sleepe:
 Sodalis, congerro: a
 ccompanion.
 Solamen, solatium:
 comfort.
 Soleo, assuesco: I am
 woont.
 Solers, ingeniosus,in-
 dustrius.

Sordes, immundities:
 filth.
 Sorex, a rotton, a schro.
 Sors, a lot, or keauill,
 a chance, a deale.
 Sortior, to cast lotts:
 to get.
 Sospes, salvus, incolu-
 mis: saife.
 Spado, eunuchus: a
 gelded man.
 Spargo, To scatter,
 to sprinkle.
 Spatha, a twa handed
 sword, a ladle.
 Specio, To see: exo-
 levit: hinc
 Specimen, a prooste, or
 trall.
 Specula, a watchtowre
 Specular, vel specula-
 re, speculum: a look-
 ing glasse.
 Specularia, perspicilla
 spectacles.
 Speculor, to espie.
 Sperno, floccipendo:
 to despise.

INDEX.

Spero, to hope.
 Spes, hope.
 Sphinx, a monkey: a marmeset.
 Spinter, a pricke, or broche.
 Spiro, to blow.
 Splendeo, fulgeo: To shine.
 Splendor, coruscatio, shining.
 Splendidus, lucidus: bright.
 Spolio, expilo: to spoil.
 Spondeo, to promise: to undertake.
 Spuo, to spit.
 Spurcus, foedus: filthy.
 Squaleo, to be filthy, sluttish.
 Stabulum, a stable.
 Stannum, tinne.
 Statuarius, a maker of Images.
 Stigma, a marke with a hote yron.
 Statuo, to purpose, or paine, to set vp.

Stella, astrum: a starre.
 Stellifer, ferens stellas: stelliger.
 Stemma genetis nobilitas.
 Sterno, dejicio.
 Sternuo, to nesse; hinc Sternuo, idem.
 Sterto, to snoze in sleeping.
 Stips, numulus: mony gevin to hyrclings, or beggers.
 Stipula, calamus: subble.
 Stipulor, to require: to make a block.
 Stirps, the stok of a tre or a clanne.
 Strages, clades, interneccio: slaughter.
 Stramen, strae: stramentum à sterno.
 Strena, a newe zeires gift.
 Strenuus, stout, nimble.
 Strepo, to mak a noise.
 Strideo, to mak a noise like

INDEX.

like a cart.
 Strigilis, a horse keame.
 Strix, an olde hagge: a witche.
 Stringo, to streane, or wing.
 Strophe, deceptio: a wyle:
 Strophion, a napkin.
 Struo, to big, to set in order.
 Strues, a stack of timber.
 Stultus, stolidus, fatuus: foolish.
 Stupeo, to be stonished.
 Suadeo, To tylste, to counsell.
 Subduco, to conuoy a way secreitlie.
 Suber, a cork tree.
 Subeo, to go vnder.
 Subligar, breiks.
 Subrideo, to smyle.
 Subruo, to undermine.
 Subsellum, a desk.
 Subideo, To settle downe.

Subsidium, help.
 Subsilio, to hoppe.
 Substituo, to ordaine in place of other.
 Substruo, to vnderpin.
 Subtegmen, the west of a webbe.
 Stamen, the warpe.
 Subtel, planta pedis.
 Subterfugium, a slippe.
 Subveho, to carie vp.
 Subvenio, succurro, opitulor.
 Subverto, to destroy, to turne vside down.
 Subula, a cordoners elyne.
 Succenseo, Irascor.
 Succerno, to sift: cri bro.
 Succino, to sing a basse.
 Succutnbo, succubo: to lye vnder.
 Succurro, adminiculor: to helpe.
 Succutio, to Jog, as a hard trotting horse.
 Sudarium, a napkin: à su-

INDEX.

Sudore. Superi, cælices: the Angels & spirits in heaven.
 Sudo, sudore madeo: Superbio: superbus, elatus sum, to be proud
 to sweate. Sudor, sweat.
 Sudes, a speir brunt at the end.
 Suesco, soleo: to use.
 Suffercio, suffarcino: to susse.
 Sufficio, to stalle: to furnish.
 Suffodio, to undermine.
 Suffulcio, sustento: to holde vp.
 Suffragor, to give his vote.
 Sugo, to sowk.
 Sulphur, brimstone.
 Sumen, abdomen: swines seame.
 Summates, optimates proceres: chess men, peers of a citie.
 Sumo, capio: to take.
 Suo, to sewe: hinc suror, sutrina.
 Supellex, res familia- ris.

Superi, cælices: the Angels & spirits in heaven.
 Superbio: superbus, elatus sum, to be proud
 Supero, as: To overcome: vinco.
 Superstes, living after; superstes patri.
 Suppeto, to abound, to be in redines.
 Suppleo, to fil out that which wants, to supply.
 Supplico, suppliciter oro: humbly to beseech.
 Suppeto, to compt, and reckon.
 Suppetiæ, pl. auxilium help: ferre suppetias.
 Surdeo, i. surdus sum.
 Surdus, deafe.
 Surdaster, halfe deafe.
 Surgo, to rise.
 Surrido, to rease aloft.
 Surripio, suffuror: To steale.
 Sus, porcus.
 Suile, porcile, hara.
 Suspi-.

INDEX.

Suspicio, to luke vp: to honour. Taceo, sileo.
 Tædet, piget: it irks.
 Sustineo, suffulcio: ex sus, i. sursu, et teneo.
 Sylva, nemus: a wode.
 Sylvester, of a wood.
 Symbolum, vel on, vel a: a taken, a badge, a lawing in companionie.
 Symposium, vel on: a drinking togither.
 Synodus, vel os: con- ventus: an assemblie.
 Syrtis, a dangerous sand in the sea.

T

TAbellio, a court clerk.
 Tabellarius, a post, a carper of writings.
 Tabula, a burde; a plak.
 Tabes, vel, um: a con- suming sicknes.
 Tamarix, vel tamari- ce, myrica, hether: c- rica.

Tædet, piget: it irks.
 Talio, æqualis reddi- tio: a recompence: reddere talionem.
 Talitrum, a spang, a chicknawd.
 Talpa, a modiswart.
 Tamen, nihilominus: not the lesse.
 Tango, to touch, to hit.
 Tapes, vel tapetum; aulæum: tapestrie.
 Taxus, the ewe tree.
 Teges, lecti stragula: a matt of a bed.
 Tegmen, vel tegmen- tum, vel tegumen- tum: a couering. à.
 Tego, to couer, operio.
 Tellus, Dea terræ, vel, terra.
 Temno, contemno, a- spernor, to despise.
 Tempe, plu. geniales et amœni campi.
 Tenax, clamm, te wgh.
 Tenco, to hold.

INDEX.

Tenacitas, fewghnes, of a fourth part of a
 niggardnes. cuntrie.
 Tendo, to streach out. Texo, to weafe: hinc
 Tenebræ, darknesse. Textor, a webster.
 Tener, a,um : mollis, Theatrum, vel on : a
 delicatus: tender. scaffold.
 Tenuis, small, slender. Thema, a Theame, a
 Tepeo, tepidus sum. matter proponed, to be
 Tepidus, warme. written or spoken off.
 Tergo, tergeo : To Theriace, triacle, re-
 dicht, scowre. meid against poysen.
 Termes, a branch with Thermæ, hote bathes
 the fruite. of water.
 Tero, to weare. Thesaurus, a treasure.
 Terreo, terrorem ia- Thus, incense.
 cutio: to fley. Tiaras, a princely orna-
 Terror, pavor, formi- ment of the head.
 do: feare. Tibia, the legge : tibia
 Tesqua, vel tesca, wil- vtricularis, a bag-
 dernes. pipe.
 Testor, To beare wit- Tibicen, qui canit ti-
 nesse: a teste. bia, a minstrell.
 Testa, a shell or layme Tingo, to dip, to lit.
 potte. Tinnio, to ring lyke
 Testudo, limax, a snail. mettall.
 Teter, ill fauoured, ug- Titubo, to stakker: to
 lie. stumble.
 Tetrarcha, a gouernor Tollo, to lift vp: to tak
 away

INDEX.

away. ter; transmitto, trano
 Tondeo, to clip, to poll. Trames, a crosse way:
 Tonitru, vel vs : toni- à Trameo.
 trum: thunder. Trapezita, a bankor or
 Tono, to thunder. changer of money.
 Toral, lectisternium: Transco, to passe ouer.
 a bed-claith. Transigo, to drive ouer
 Torcular, a presse; pre- to aggrie.
 lum. Tremo, intremisco: to
 Tormen, the bellis tremble. ~~Exponere~~
 thrawe. Trepido, to quake for
 Torpeo, to be dull, or feare.
 Torqueo, to wress, to Tressis, tres asses.
 thrawe. Tribus, a tribe or clan:
 Torkis, vel, es : A progenies, stirps.
 chaine, or carcan. Tribunusplebis, a pro-
 Torreo, torrefacio: to fector of the commōs.
 rost, to tost. Tricæ, nugæ, gerræ, a-
 Trabs, a bak of a house pinæ: trifles.
 Trado, to deliver. Triceps, tria habens
 Traduco, to convoye capita: three headed.
 from ane place to ane Tridens, habens tres
 other: transfero. dentes, Sceptrum
 Neptuni.
 Traho, to drawe. Triens, tertia pars as-
 Trahe, a sled. sis: i. quatuor vnciæ,
 Trajicio, to carie ouer; vel nummi.
 or to sail ouer the wa- Triga, a cart drawne
 of

INDEX.

of the house.
Triumvir, ane of the three governours of Rome.
Tros, trojanus.
Trucido, jugulo: To marther.
Truculentus, immannis: cruell.
Trudo, to thrust.
Trux, crudelis, ferox.
Tuba; buccina; a trumpet.
Tuber, a lump.
Tubicen, qui cuba canic.
Tubus, tubulus: a water conduit: canalis.
Tudes, malleus: a hammer.
Tundo, To bray or knock.
Tueor, defendo, protego.
Tutor, idem.
Tugurium, casa: a cote house.
Tumeo, to swell: tur-

geo.
Turba, a throng, or rowt of people.
Turbo, to trouble, or Jumble.
Turbo, inis: the whirl wind, or a top: trochus.
Turgeo; turgidus sum.
Turgidus, bowden.
Turris, a towre.
Turtur, a turtle dovre.
Tussis, the hoist.
Tussio, to hoist,
Tyro, a young suddart, a prentise.

V

Vaco, to be bold or free.
Vado, eo: to go.
Vacat, it is leisure.
Væneo, vendor:
Vafer, subdolus: sly, craftie.
Valco, to be in health, to be able.
Valor, the price: the va-

INDEX.

valour.
Validus, strong, able.
Vallis, a valley.
Vapor, vcl, os: reik, omc: hinc
Vaporariū, a hot stoe.
Vappa, spilt wine: a slicht man.
Vapulo, flagris cædor.
Vates, Propheta, poeta.
Vber, subst, a pape, a vdder.
Vber, adjct. abundans, ferax: fruitfull; abundant.
Vbique, passim, longè latèque.
Vecors, insanus: q. sine corde: ve privat.
Vecordia; stoliditas, a-
mentia: woodnes.
Veatis, a barre, a ling: a vaho.
Veho, to carie.
Vectigal, custome, tribute, tolle.
Vchemens, vehement.

Velabrum, a merchâts stand in a merkett.
Veles, a light armed suddart.
Vello, carpo: to pluck.
Vellico, to nipp.
Vellus, a fleec of wool.
Vendo, to sell.
Veneror, to worship: q. veniam oro.
Venio, to come.
Venor, to hunt.
Ventrale, ane aproun: semicinctum.
Ventilo, to winnowe corne.
Ventus, wind.
Ventilabru, a weight to windolwe corne.
Venter, alvus; the belly
Venundo, vendo.
Vepres, scentes: byvers.
Ver, the spring time.
Verber, a scourge: flagram.
Verbero: q. dignus verberibus, a knaue: vappa.
Vereor,

INDEX.

Vereor, metuo. Veto, interdico: To forbid.
 Verecundor, erubesco to thu. k shame. Vexillum, a banner, or flagge.
 Vergo, to bolve down, to luke toward. Vexo, a vaho: to bere: ango, crucio.
 Vermis, a warme. Vetus, vetustus, annosus.
 Verriculum, a bisome, or spouinge: a verro. Vicatim, athwart the streits, or villages.
 Verro, To sponge, scowre, clenge. Video, cerno oculis.
 Vertigo, dizzinesse, the ingramme. Vico, To binde with wandes, to girde besell: hinc
 Verto, to turne about. Victor, a cowper.
 Veridicus: q. verum dicens. Vigil, a watch.
 Verres, porcus non castratus: a baire: a per, a wilde baire.
 Verrex, the crowne of the heade. Vigeo; vegetus sum: to be strong, lustie.
 Vortex, a whirle-pule, or whirle-winde. Vilco, vilis sum: to be of no price.
 Veru, a speit. Vilitas, good cheapesnesse.
 Vervex, a wedder: arises castratus. Vinco, supero: To overcome.
 Vesper, the even-tyde. Vimen, a wickar: quasi vincimē a vinciendo, vel a viendo.
 Vestibulum, the entrie of the house. Vincio, ligo: to binde.

Vi-

INDEX.

Vipera, a visper. Vmbra, a shadowe.
 Viritim, man be man: Vnedo, fructus arbutis, a scrub aple.
 particularlie. Virgo, a virgin, a maid
 Virtus, vertewe. Vngo, To anoint, to smeare.
 Virus, povson: Vnio, onis: ane aggre-
 Vis, strength, violence. Vnjo, is: to mak ane.
 Viscus, eris; the bog- Vnguis, the naile of a wels. finger or tae.
 Viscus, i, vel um: bird- Volemus, a wardan-
 lyme. tree.
 Viso, to go to see. Volo, as: to slie.
 Vitta, tænia: a head- Volito, to slie hither
 les, or ribband. and thither.
 Vivo, vitam ago: To live.
 Vix, scarcele. Volucer, cris, e: lichf,
 Vlcus, a byle. fleand.
 Vlciscor, vindico: To Volucris, a sowle, avis;
 revenge. ales.
 Vltio, vindicta, a re- Voluo, to rowe, tum-
 uenge. ble: to fold.
 Vlgo, the naturall sop. Vomer, vel, vomis: the plough culter.
 Vlmus, the elme tree. Vomo, to spewe: per os ejicio.
 Vmbo, the bosse of a buckler: Vorago, A gulfe, a quaw-myze: bara-
 thrum.

VO-

INDEX.

Voveo, to bothe, to by long possession.
wisch.

Vpilio, vel opilio, cut-
tos ovium.

Vrbs, civitas, oppi-
dum.

Vrgeo, to preasse: insto

Vro, succedo, inflam-
mo: to burne.

Vter, tris: a wine boſſe.

Vtilitas, commodum,
emolumentum.

Vtor, to vſe: vſurpo.

Vſucatio, right gotten

Vva, a berrie.

Vulnus, a wound; pla-
ga.

Vxor, a wife.

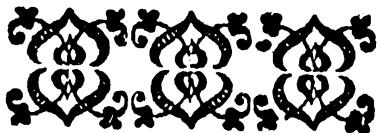
X

XEnium, vel, on: a
present or gifte:
ſtrena.

Z

ZYthus, vel, um:
beer: potus lu-
pulatus.

FINIS.

R V D I- M E N T A P I- E T A T I S.

I. TIM. 4. ver. 8.

PIETAS AD OM-
nia vtilis est, promissio-
nes habens praesentis &
futuræ vitæ.

EDINBURGI
EXCVDEBAT RO.

bertus Walde graue
Typographus Re-
gius. 1595.

Cum Priuilegio Regio.